

ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА У СУЧАСНОМУ СВІТІ *

(міжнародна наукова конференція)

*** Research work in the modern world**

International scientific conference

**Місце проведення: Київ, Україна
2 квітня 2023**

**Venue: Kyiv, Ukraine
April 2, 2023**

УДК 001.1

ББК 29

UDC 001.1

BBK 29

Дослідницька робота у сучасному світі (міжнародна наукова конференція)

* Research work in the modern world | International scientific conference

Місце проведення: **Київ, Україна** | Venue: **Kyiv, Ukraine**

2 квітня 2023 року | April 2, 2023

ОФОРМЛЕННЯ ЦИТАТИ:

Батюченко В.А., Дудар З.В., Мазурова О.О. Дослідження методів рішення транспортних задач лінійного програмування // Дослідницька робота у сучасному світі (міжнародна наукова конференція). Видавництво ACADEMCONF.COM // Київ, Україна, 2 квітня 2023. с. 4 - 13.

ISBN 978-970-8722-12-1

© 2023 Видавництво ACADEMCONF.COM | Publisher ACADEMCONF.COM

© 2023 Автори статей | Authors of the papers

Адреса електронної пошти: info@academconf.com

Адреса видавця (редакції): **LV-1007, Рига, Латвія**

Операційний офіс: **65039, Одеса, Україна**

ЗМІСТ (CONTENT)

ЮРИДИЧНІ НАУКИ (LAW SCIENCES)

1. Бабенко Олексій Сергійович, Мігусова Катерина Сергіївна ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ.....	6-10
2. Галушневська Катерина Олегівна, Ділігул Аліна Сергіївна ЕКОЛОГІЧНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	11-15
3. Горбач Валерія Сергіївна, Ділігул Аліна Сергіївна РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА, ЯК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, У ВНЗ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ.....	16-19
4. Духовенко Олександр Артемович, Чорна Аліна Геннадіївна СПЕЦІАЛЬНИЙ СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	20-24
5. Коваль Вадим Віталійович, Чорна Аліна Геннадіївна КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ТА ДЕКРИМІНАЛІЗАЦІЯ.....	25-28
6. Ковальова Аліна Ігорівна КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	29-31
7. Козловська Анастасія Костянтинівна, Гіденко Євгеній Сергійович ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	32-35
8. Козловська Анастасія Костянтинівна, Корогод Світлана Володимирівна ПОТЕРПІЛИЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ	36-38
9. Козловська Анастасія Костянтинівна, Тарнопольська Анастасія Віталіївна, Гіденко Євгеній Сергійович ПЕРСПЕКТИВИ ЩОДО РІВНЯ МЕДИКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	39-42
10. Кравець Ілля, Ділігул Аліна Сергіївна ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	43-47
11. Кузьмін Ярослав Артемович, Тінін Дмитро Геннадійович ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ.....	48-52
12. Макаренко Владислав Ігорович, Корогод Світлана Володимирівна ОСОБЛИВОСТІ ПРИЯТНЕННЯ ОСІБ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ	53-57
13. Макаренко Владислав Ігорович, Логінова Марина Вікторівна ПРОЦЕДУРА МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	58-62
14. Пристинський Богдан Олександрович, Гіденко Євген Сергійович ТАКТИКА РОБОТИ РІЗНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПОЛІЦІЇ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ.....	63-67
15. Пристинський Богдан Олександрович, Корогод Світлана Володимирівна ПРОБЛЕМАТИКА ТЛУМАЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У РІШЕННЯХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	68-72
16. Риндич Анастасія Володимирівна, Олійник Юлія Володимирівна СУДОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИСМНИЦТВА	73-76
17. Риндич Анастасія Володимирівна, Чорна Аліна Геннадіївна ПОНЯТТЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ ВИНИ.....	77-80

18. Солоп Ілля Олексійович, Чорна Аліна Геннадіївна ПОНЯТТЯ ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО МЕТА.....	81-84
19. Сопилюк Анна Павлівна, Корогод Світлана Володимирівна КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОСТУПОК ТА ПРАВОПОРУШЕННЯ: ШЛЯХИ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ.....	85-90
20. Сопилюк Анна Павлівна, Корогод Світлана Володимирівна ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИХ НАСЛІДКІВ	91-95
21. Сорокіна Дар'я Сергіївна, Каліман Максим Романович НЕЗАКОННИЙ ОБІГ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ІІ ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ.....	96-99
22. Труханова Олександра Борисівна, Чорна Аліна Геннадіївна ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....	100-105
23. Школьник Настасія Борисівна МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	106-108
24. Яковлева Анна Андріївна КОНФІСКАЦІЯ МАЙНА ЯК ВИД ПОКАРАННЯ: ЗА ЧИ ПРОТИ?	109-111
ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА (FIRE TRAINING)	
25. Глян Тетяна Дмитрівна НАВИЧКИ З ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ, ЯК НЕВІДЄМНА СКЛАДОВА СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ	112-114
26. Цапівич Валерія Андріївна, Карпенко Олександр Миколайович ПОРЯДОК ЧИЩЕННЯ ТА ЗМАЩЕННЯ ЗБРОЇ, ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЦЬОГО	115-120
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ (PUBLIC ADMINISTRATION)	
27. Мунько Анна Юрївна ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	121-125
28. Наумик Антон Сергійович, Мунько Анна Юрївна АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВОЮЮЧОЇ ДЕРЖАВИ.....	126-129
29. Трещов Мирослав Миколайович ПЕРСПЕКТИВИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ	130-135
ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ (ECONOMICS & MANAGEMENT)	
30. Бабенко Олексій Сергійович, Кузьмін Ярослав Артемович, Олійник Ольга Сергіївна АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	136-141
ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА (PEDAGOGY & EDUCATION)	
31. Корх Анна Олександрівна, Наумик Антон Сергійович, Сидоренко Наталія Сергіївна АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	142-145
32. Костів Ірина Григорівна ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В ІНФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ	146-153

ЛІНГВІСТИКА ТА НАУКИ ПРО МОВУ (LINGUISTICS)

- 33. Бабенко Олексій Сергійович, Кузьмін Ярослав Артемович, Олійник Ольга Сергіївна**
АКТУАЛЬНІСТЬ ВИВЧЕННЯ МОВ ТА ЙОГО РОЛЬ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ..... 154-158
- 34. Копетан Дмитро Сергійович, Дьяков Максим В'ячеславович, Олійник Ольга Сергіївна**
ВИРІШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПИТАНЬ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ 159-163
- 35. Копетан Дмитро Сергійович, Дьяков Максим В'ячеславович, Олійник Ольга Сергіївна**
ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ У МОВІ ТА КУЛЬТУРІ..... 164-167
- 36. Крисько Вікторія Андріївна, Григорчук Тетяна Віталіївна, Олійник Ольга Сергіївна**
РОЛЬ ПСИХОЛОГІЇ В СТАНОВЛЕННІ ОСОБИСТОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ..... 168-172

СПОРТ ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА (SPORT)

- 37. Макаренко Владислав Ігорович, Марков Роман Анатолійович**
ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ
НА ЕФЕКТИВНЕ ВИКОНАННЯ ПОСАДОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ 173-176
- 38. Остренська Світлана Ігорівна, Остренська Олена Петрівна**
СВІТОВИЙ ДОСВІД ДІАГНОСТИКИ, КЛАСИФІКАЦІЇ І ЛІКУВАННЯ ІДІОПАТИЧНОГО СКОЛІОЗУ 177-188

ЗАГАЛЬНОГУМАНІТАРНІ НАУКИ (GENERAL HUMANITIES SCIENCES)

- 39. Бабенко Олексій Сергійович, Тінін Дмитро Геннадійович**
ВРАХУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
УКРАЇНИ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ 189-192
- 40. Долеско Світлана Валеріївна**
ФАХОВІ ЗНАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНІ НАВИЧКИ КУРАТОРА В МИСТЕЦТВІ 193-197

ЮРИДИЧНІ НАУКИ (LAW SCIENCES)

УДК 340

Бабенко Олексій Сергійович

здобувач 2 курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Мітусова Катерина Сергіївна

викладач кафедри цивільного права та процесу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

***Анотація:** розглянуті питання щодо правового забезпечення екологічної та продовольчої безпеки, їх проблеми та шляхи вирішення.*

***Ключові слова:** екологія, продовольча безпека, законодавство.*

Екологія - це наука про взаємовідносини між живими організмами та їхнім середовищем, включаючи взаємодію між організмами одного виду, різних видів та між видами та неживою природою. Екологія вивчає біологічні, фізичні та хімічні процеси, які впливають на природне середовище, та досліджує ефективні способи збереження та відновлення природних екосистем. Зокрема, вона досліджує ефективні способи зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферу, очищення водойм та ґрунтів, використання відновлюваних джерел енергії, збереження біорізноманіття та інші питання, пов'язані з охороною навколишнього середовища.

Одним з основних завдань екології є забезпечення сталого використання природних ресурсів, включаючи ґрунти, воду та повітря. Це може забезпечити не тільки збереження природних екосистем, але й підтримати продовольчу безпеку. Наприклад, збереження родючості ґрунтів та захист водних ресурсів може допомогти забезпечити високу врожайність та якість продуктів харчування. Підтримуючи зв'язок між живими організмами та їх оточенням екологія створює цілу національну систему.

Національна екологічна система - це комплекс правових, організаційних, наукових, технічних та інших заходів, спрямованих на охорону та відновлення довкілля в межах національної території. Вона має на меті забезпечення сталого розвитку та збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Національна екологічна система включає в себе такі елементи:

1. Правову базу, яка складається з законів, постанов, наказів, розпоряджень та інших нормативно-правових актів, що регулюють взаємовідносини у сфері охорони довкілля.

2. Організаційну структуру, що включає органи влади, наукові установи, недержавні організації, які займаються охороною довкілля та контролюють виконання законодавства у цій сфері.

3. Механізми контролю та моніторингу за станом довкілля, які забезпечують збір інформації про забруднення повітря, води, ґрунтів, використання природних ресурсів та інші показники стану довкілля.

4. Науково-технічну базу, яка включає наукові дослідження, розробки нових технологій, методів та інструментів для охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

5. Освітні та інформаційні програми, спрямовані на підвищення екологічної свідомості та навичок усіх верств населення щодо охорони довкілля.

Національна екологічна система може бути пов'язана з продовольчою безпекою через кілька механізмів. По-перше, екологічний стан навколишнього середовища, включаючи ґрунти, водойми, повітря, тваринний та рослинний світ,

може впливати на якість та кількість продуктів харчування. Наприклад, забруднення ґрунтів та водойм може призводити до забруднення рослин та тварин шкідливими речовинами, що може становити загрозу для здоров'я людей та тварин. По-друге, національна екологічна система може мати важливе значення для забезпечення стійкого розвитку сільського господарства та рибальства. Наприклад, збереження природних екосистем та біорізноманіття може сприяти збереженню рибних запасів та зменшенню застосування хімічних засобів захисту рослин, що може поліпшити якість продуктів харчування та зменшити їхню шкідливість для здоров'я людей та тварин.

Продовольча безпека та екологія - це дві взаємопов'язані поняття. З одного боку, продовольча безпека залежить від стану довкілля та природних ресурсів, таких як ґрунти, вода та повітря. З іншого боку, людська діяльність може впливати на довкілля та природні ресурси, що може негативно вплинути на продовольчу безпеку. Екологічні проблеми, такі як забруднення повітря та води, ерозія ґрунтів та зменшення біорізноманіття, можуть вплинути на вирощування рослин та тварин, які становлять основу продовольчої системи. Наприклад, забруднення ґрунтів токсичними речовинами може призвести до зниження врожайності та якості продукції. Забруднення водойм може спричинити отруєння риб та інших морських продуктів, що може призвести до погіршення стану здоров'я людей. [1]

Правове забезпечення національної екологічної та продовольчої безпеки передбачає наявність комплексу нормативних актів, які визначають права та обов'язки держави, громадян, підприємств та організацій у сфері охорони довкілля та забезпечення продовольчої безпеки. Це включає Конституцію України та інші законодавчі акти, які визначають права та обов'язки громадян та органів влади у сфері охорони довкілля та продовольчої безпеки. Законодавчі акти визначають правила використання природних ресурсів, водних, земельних та інших природних об'єктів. Також нормативні акти регулюють використання хімічних речовин, нафти та інших шкідливих речовин, а також контролюють їх

викиди в атмосферу, водойми та ґрунт. Міжнародні угоди та конвенції встановлюють правила взаємодії країн у сфері охорони довкілля та продовольчої безпеки. [2]

Проблеми правового забезпечення національної екологічної та продовольчої безпеки включають багато факторів. У деяких країнах можуть відсутні або бути недостатньо ефективні закони, які б захищали природні ресурси та продовольчу безпеку. Також може бути недостатньо законів, які регулюють відповідальність за порушення екологічних та продовольчих стандартів. Не всі країни здатні ефективно реалізовувати закони, які регулюють екологічну та продовольчу безпеку. Неякісне виконання законів може бути пов'язане з недостатністю фінансування, недостатньою кваліфікацією працівників відповідних служб, корупцією тощо. Більшість екологічних та продовольчих проблем мають глобальний характер і потребують міжнародного співробітництва. Проте недостатньо координації та співпраці між державами може ускладнювати розв'язання проблем. Недостатня увага до питань екологічної та продовольчої безпеки має поганий вплив на розвиток. У деяких країнах екологічна та продовольча безпека можуть бути менш пріоритетними питаннями порівняно з іншими галузями. Це може призводити до недостатньої уваги до розв'язання екологічних та продовольчих проблем. [3]

Для вирішення проблем правового забезпечення національної екологічної та продовольчої безпеки можна застосовувати наступні підходи:

1. Удосконалення законодавства: Потрібно активно вдосконалювати законодавство, що регулює питання екологічної та продовольчої безпеки. Нові законодавчі ініціативи повинні відповідати поточним викликам та міжнародним стандартам. Також потрібно встановлювати чіткі терміни виконання законодавчих актів та відповідальність за їх порушення.

2. Ефективна реалізація: Необхідно забезпечувати ефективну реалізацію законодавства на практиці. Для цього можуть бути залучені достатні фінансові ресурси, перевірка та забезпечення відповідного кадрового складу, а також

встановлення механізмів контролю та відповідальності за порушення законодавства.

3. Підвищення моніторингу: Для забезпечення ефективного моніторингу національної екологічної та продовольчої безпеки потрібно створити відповідну інфраструктуру та залучати відповідні наукові інститути та фахівців. Також важливо забезпечити доступ до інформації про стан навколишнього середовища та продовольчої безпеки для населення та інших зацікавлених сторін.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України “Про продовольчу безпеку України”: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Povidomlennya/54016.html> (дата звернення 01.03.2023)
2. Навчальний посібник “Економічна безпека України” Микола Хилько Київ 2017 р. 267 с.
3. Навчальний посібник “Правове регулювання екологічної безпеки в Україні” Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України Харків “Право” 2012 р. 296 с.

Babenko Oleksiy Serhiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Mitusova Kateryna Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

PROBLEMS OF LEGAL SECURITY OF NATIONAL ENVIRONMENTAL AND FOOD SECURITY

Abstract: issues related to the legal provision of ecological and food safety, their problems and solutions are considered.

Keywords: ecology, food safety, legislation.

УДК 342.7

Галушневська Катерина Олегівна

курсант 2-го курсу

Навчально-наукового інституту права та
підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Ділігул Аліна Сергіївна

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ЕКОЛОГІЧНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

***Анотація:** в роботі досліджено загальне поняття екологічно-правового статусу громадянина України, наведено основні види екологічних прав та безпосередні способи їх захисту. Проаналізовано праці вчених щодо висвітлення феномену екологічно-правового статусу та вказані правові дилеми у екологічному законодавстві України.*

***Ключові слова:** екологічно-правовий статус, права людини, обов'язки людини, громадянин України, екологічне право, екологічне законодавство.*

На порядку денному Україна потребує вдосконалення екологічного законодавства, адже зміст законів України не відповідає міжнародним реаліям щодо охорони навколишнього середовища. Варто зазначити, що екологічна нормативна база потребує роз'яснення щодо прав та обов'язків громадянина України. Як зазначає Васіна, екологічно-правовий статус – це сукупність

закріплених чинним законодавством екологічних прав та обов'язків суб'єктів учасників екологічних правовідносин [1].

Екологічні права – визнані та закріплені екологічним, природоресурсним та суміжним законодавством права індивіда в галузі його взаємодії з навколишнім середовищем.

Основні (фундаментальні) Закріплені у Конституції України. Також існують права, що закріплені рамково чи декларативно:

право кожного на сприятливе навколишнє середовище, доступ до екологічно-чистих ресурсів, отримання екологічної інформації, та відшкодування шкоди, право на отримання у власність користування природними ресурсами, суб'єктами цього права можуть бути всі учасники екологічних правовідносин включаючи іноземців, юридичних осіб та осіб без громадянства [1].

Кожному гарантується отримання у приватну власність земельної ділянки, що має суворий захист держави. Право приватної власності на водні ресурси лісу та надра. Держава також гарантує право приватної власності на ресурси.

Право створення громадських об'єднань для захисту порушених екологічних прав. Одна із форм самозахисту порушених екологічних прав — право на організацію публічних заходів на захист навколишнього середовища (мітинги, пікетування, ходи та демонстрації) [3].

Звернення, заяви та скарги до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Вищезгадані права відносяться до категорії природних суб'єктивних і невідчужуваних прав і свобод людини та громадянина, які виникають з моменту народження та належать суб'єкту протягом усього життя. Громадяни та громадські об'єднання мають право пред'являти позови про відшкодування заподіяної забрудненням атмосферного повітря шкоди здоров'ю та майну громадян, що оточує природне середовище. Представники громадських

об'єднань мають право доступу на території об'єктів господарської та іншої діяльності, що мають джерела забруднення атмосферного повітря та шкідливого фізичного впливу на нього, у порядку та на умовах, які встановлені законодавством України [1].

Трапляються випадки, коли відсутність інформації створює перешкоди для реалізації екологічних прав. Наприклад, у безпосередній близькості до місця проживання ведеться будівництво екологічно небезпечного об'єкта, і громадян турбують шкідливі наслідки діяльності цього об'єкта у разі, якщо його буде побудовано.

Група цих громадян вирішує звернутися до суду зі скаргою на незаконність рішення про будівництво даного об'єкта, але у відповідь на прохання видати копію рішення відповідного органу державної влади одержують відмову. У цьому випадку дії органу влади порушують право громадян на сприятливе довкілля та право на інформацію. Для усунення цих порушень слід звернутися до суду [3].

Конституція України передбачає різні засоби захисту екологічних прав: судовий захист; право оскарження до суду рішень та дій (бездіяльності) органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань та посадових осіб; декларація про отримання кваліфікованої юридичної допомоги; право на відшкодування державою шкоди, заподіяної незаконними діями (або бездіяльністю) органів державної влади чи їх посадовими особами; право звернення до міждержавних органів із захисту права і свободи, якщо вичерпані всі внутрішньодержавні засоби правового захисту, та інших [2].

Найбільш ефективною слід визнати процедуру захисту екологічних прав громадян у судовому порядку. Більше того, існує практика звернення до Європейського суду з прав людини.

На сьогоднішній день спеціальних договорів, що закріплюють права людини (як індивіда) на сприятливе середовище, так само як спеціальні контрольні та судові механізми, що надають ефективний захист конкретній особі

чи групі осіб у разі порушення зазначеного права, відсутні. Захист порушених прав конкретних осіб на міжнародному рівні здійснюється опосередковано – шляхом захисту інших прав людини (переважно особистих

та майнових прав, а також прав національних меншин у галузі природокористування), у тому числі шляхом звернення до міжнародних органів захисту прав людини, наприклад, КПЛ, ЄСПЛ [1].

Той самий підхід знайшов своє відображення в законодавстві України, що передбачає можливість захисту порушених екологічних прав у порядку цивільного виробництва у разі заподіяння будь-якого з видів шкоди та безпосередньо моральної шкоди.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Васіна, Д. Є. «Екологічно-правовий статус особи і громадянина: етимологія та складові елементи» ecological and legal status of person and citizen: the etymology and elements." Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. с. 104.
2. Шемшученко Ю. С., Костицький В. В. «Про соціальну обумовленість сучасних проблем теорії та методології екологічного права». Екологічне право України. №1-2 2017. с. 66-74.
3. Краснова М. В. «Сучасні тенденції розвитку екологічного права». У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток аграрного, земельного та екологічного права на зламі тисячоліть», присвяченої 120-річчю Національного університету біоресурсів і природокористування України, проведеної 18–19 травня 2018 р. у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. 2018. с. 58.

Galushnevska Kateryna Olegivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Diligul Alina Sergiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

ENVIRONMENTAL AND LEGAL STATUS OF CITIZENS OF UKRAINE

***Abstract:** the work examines the general concept of the environmental and legal status of a citizen of Ukraine, the main types of environmental rights and direct methods of their protection are given. The works of scientists regarding the coverage of the phenomenon of ecological legal status are analyzed and the legal dilemmas in the environmental legislation of Ukraine are indicated.*

***Keywords:** environmental legal status, human rights, human responsibilities, citizen of Ukraine, environmental law, environmental legislation.*

УДК 378

Горбач Валерія Сергіївна

курсант 2 курсу навчально-наукового інституту права та підготовки
фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Ділігул Аліна Сергіївна

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

**РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА,
ЯК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ,
У ВНЗ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ**

***Анотація:** в роботі розкрито роль екологічного права, саме як навчальної дисципліни, у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання та поняття екологічного права як галузі права.*

***Ключові слова:** екологічне право, екологія, курсант.*

Складовою соціальної екології є екологічне право. При формуванні норм екологічного права юристи спираються на знання природничих, технічних та суспільних наук з огляду на соціальні процеси та можливість їх розвитку, ступінь впливу суспільного виробництва на довкілля.

Характеризуючи предмет та систему екологічного права, слід пам'ятати, що ця галузь є складною за своєю структурою, яка включає норми інших галузей

і підгалузей права (громадянське, адміністративне, кримінальне, земельне, водне право та ін.) [1].

Екологічне право як галузь права є сукупністю правових норм, що регулюють суспільні відносини у сфері охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів (екологічні суспільні відносини) [3]. Досвід роботи показує, що для вивчення правового регулювання охорони навколишнього середовища необхідні знання у сфері екологічних проблем [2].

Екологічні проблеми є базою, яка безпосередньо впливає на інтерес курсантів до вивчення екологічного законодавства. У той же час вивчення екологічного права серед курсантів показує, що ступінь поінформованості учнів про проблеми охорони навколишнього середовища вкрай низька.

У таких умовах зацікавити курсантів предметом дослідження такої галузі права, як екологічна, дуже складно. Курсантам та слухачам важко зрозуміти, навіщо необхідне правове регулювання у тій чи іншій сфері екологічних відносин, чому так вибудовані вимоги законодавства тощо. Учні просто не розуміють, про що говорить викладач на лекції, що вимагає на семінарі, і які навички необхідно опанувати на практичному занятті [2].

Втративши час на актуалізацію вивчення теми чи питання, доводиться зменшувати час для розгляду правових питань, що в результаті не може призвести до повноцінного засвоєння матеріалу та формування необхідного обсягу еколого-правових знань.

Варто зазначити, що знання екологічних проблем впливає не тільки на вивчення екологічного права, а й характеризує рівень компетентності, ерудованості майбутнього державного службовця, який виконуватиме державні функції в майбутньому, ґрунтуючись на у тому числі, і на еколого-правове законодавство [1].

Проте рамки лише однієї дисципліни «Екологічне право» не дозволяють повністю розкрити суть екологічних проблем. Цілком очевидно, що необхідна

попередня база дисциплін, що тією чи іншою мірою відбивають і розкривають проблеми у сфері екології.

У зв'язку з цим вкрай важлива дисципліна «Екологія» (або «Екологічні проблеми регіону»), що відображає причини та наслідки екологічних проблем у нашому регіоні. Вкрай необхідно забезпечити цими знаннями курсантів і слухачів першому курсі, оскільки ці відомості послужили б основою для подальшого вивчення екологічного законодавства [3].

Однак, в даний час доводиться констатувати той факт, що більшість курсантів не мають інформації про стан навколишнього природного середовища.

Викладання основ екології дозволило б підвищити рівень екологічних знань самим створити ґрунт для подальшого формування еколого-правової компетентності курсантів під час підготовки фахівців правоохоронної сфери. Видається необхідним включити в відповідні освітні стандарти – вимога про обов'язковість викладання екології як навчальної дисципліни на ранніх курсах навчання.

До змісту дисципліни екологія необхідно включити питання, які стосуються основних екологічних проблем світового та національного рівня, опис екологічної ситуації регіону, ролі держави та громадянина в вирішенні екологічних проблем. Навчальні плани з відповідних спеціальностей мають обов'язковому порядку виділяти години на освоєння курсу дисципліни екологія.

Отже, екологічне право, будучи міждисциплінарною наукою, виходить з знання екології. Водночас курсанти не знайомі з більшістю відомостей в галузі екології, що створює додаткові труднощі в вивченні екологічного права. Вирішення даної ситуації бачиться через призму коригування освітніх стандартів та навчальних планів

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Купчак, М. Я. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у процес правової підготовки майбутніх експертів з екології/ Крупчак М.Я.// Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. праць.; Львів, 2017. Вип. 5. С. 242–246.
2. Купчак М. Я. Підготовка майбутніх експертів з екології у вищих навчальних закладах засобами інформаційно-комунікаційних технологій: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / М. Я. Купчак. — Харків, 2006. — 22 с.
3. Ярошенко А.С. Особливості правового регулювання екологічних обов'язків громадян в сучасному суспільстві / А.С. Ярошенко, О.М. Костенко, В.О. Бакало // Теоретичні та практичні проблеми застосування норм цивільного, трудового та господарського права в сучасних умовах : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 23 листопада 2018 р.) : у 2 ч. – Ч. 1. Погляди теоретиків та практиків. - Дніпро: Вид. Біла К.О., 2018. – С. 174-176

Horbach Valeriia Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Diligul Alina Serhiivna,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

THE ROLE OF ENVIRONMENTAL LAW AS EDUCATIONAL DISCIPLINE IN UNIVERSITIES WITH SPECIFIC LEARNING CONDITIONS

Abstract: the work reveals the role of environmental law, specifically as an educational discipline, in higher educational institutions with specific conditions of study and the concept of environmental law as a branch of law.

Keywords: environmental law, ecology, cadet.

УДК 34

Духовенко Олександр Артемович

курсант 2 курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Чорна Аліна Геннадіївна

старший викладач кафедри

кримінального права та кримінології

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

СПЕЦІАЛЬНИЙ СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

***Анотація:** в данній роботі розглядається поняття суб'єкта, яке є складною філософською та правовою категорією. Пояснюється, хто може бути суб'єктом відповідальності. Зазначено також, Чи має суб'єкт правопорушення ділектоздптнімть і яка його роль в кримінальному законодавстві.*

***Ключові слова:** суб'єкт правопорушення, суб'єкт відповідальності, вік відповідальності, спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення.*

Суб'єкт – складна філософська категорія. Правова категорія суб'єкта правопорушення та юридичної відповідальності є специфічне заломлення в правовій науці загальнофілософської категорії суб'єкта [1]. Суб'єктом відповідальності може бути лише та особа, яка здатна усвідомлювати суспільний зміст своїх дій, сенс правових та моральних вимог, та співвідносити з ними свої дії. Суб'єкт правопорушення у юридичній літературі зазвичай визначається як деліктоздатна особа, яка вчинила правопорушення. Відразу наголошу: суб'єкт

правопорушення – це не підозрюваний чи обвинувачений, а це особа, яка дійсно вчинила правопорушення. Деліктоздатність означає здатність людини самостійно здійснювати свої юридичні обов'язки та нести за них юридичну відповідальність. Право наділяє деліктоздатністю людей, здатних свідомо вибрати певний варіант поведінки, передбачати наслідки вчинків. Найбільш узагальненим поняттям, яке включає дієздатність, правоздатність, деліктоздатність, є правосуб'єктність.

Вік особи є обов'язковою ознакою суб'єкта злочину остільки, оскільки законодавець, встановлюючи вік кримінальної відповідальності врахував, що рівень оцінки діянь, що вчиняються особою, в першу чергу залежить від віку, в залежності від якого корелюється рівні розвитку особистості та усвідомлення соціального значення вчинених нею дій [2].

Слід зазначити, що у Кримінальному кодексі відсутнє поняття осудності, воно виводиться шляхом зіставлення з поняттям неосудності. Деякі автори щодо питань неосудності, осудності у кримінальному праві дійшли висновку у необхідності визначення поняття неосудності у кримінальному праві з допомогою суміжних із нею загальноправових категорій правосуб'єктності і деліктоздатності. Такий підхід, на їхню думку, дозволяє визначити неосудність як різновид кримінально-правової неделіктоздатності. Можна припустити, що розробка даних категорій з урахуванням загальноправових понять правоздатності, деліктоздатності, правосуб'єктності, дієздатності одна із завдань галузевих юридичних наук.

Саме у зв'язку з цим, а також ґрунтуючись на міжнародних стандартах у галузі протидії злочинності неповнолітніх та спираючись на досвід кримінально-правової та кримінологічної науки, законодавець затвердив загальний вік кримінальної відповідальності у 16 років, а за окремими складами злочинів – у 14 років [3].

Свідомість є не менш важливою ознакою суб'єкта злочину, оскільки від нього, як і у випадку з віком залежить, чи усвідомлювала особа свої дії та їх наслідки. Ця категорія складається з двох критеріїв:

- юридичний, що включає в себе такі ознаки, як інтелектуальний і вольовий, які реалізуються воедино і одночасно, оскільки особа при скоєнні ним злочину здатна усвідомлювати фактичний характер і суспільну небезпеку вчиненого ним діяння за допомогою свого інтелекту та керувати своїми діями [4].

Цей критерій визначається виключно судом, оскільки він дає оцінку особі, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, як не здатній усвідомлювати характер своїх дій та керувати ними;

- медичний критерій є показник ступеня психічного здоров'я, що дає можливість суб'єкту під час скоєння злочину діяти усвідомлено, і встановлюється медичними організаціями виходячи з висновку лікаря.

У свою чергу, суб'єкт злочину може складатися також із факультативних ознак, які визначають його як спеціальний суб'єкт та дають йому дещо інший правовий статус залежно від конкретної кримінально-правової норми.

Спеціальний суб'єкт злочину - це особа, яка має як спільні, так і додаткові ознаки. Особливість таких злочинів буде безпосередньо пов'язана зі спеціальним об'єктом злочину, який є відносинами, тісно пов'язаними з професійною діяльністю, наприклад, військовослужбовця або посадової особи. Спосіб скоєння злочину є відхиленням від встановлених обов'язків (наприклад, посадової інструкції). Злочини зі спеціальним складом неодмінно повинні бути скоєні особою, яка має додаткову ознаку.

КК України визначає поняття спеціального суб'єкта кримінального правопорушення в ч. 2 ст. 18 за яким таким суб'єктом є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, суб'єктом якого може бути лише певна особа [3].

У сучасній кримінально-правовій доктрині існують різні погляди вчених щодо безпосереднього тлумачення поняття спеціального суб'єкта кримінального правопорушення. Так, наприклад, досить влучно зазначає В. В. Устименко, що правильним є визначення спеціального суб'єкта, що містить у собі обмежувальну ознаку, яка окреслює коло осіб, які можуть бути суб'єктами відповідних кримінальних правопорушень. Проте, при цьому дані ознаки повинні бути обов'язково передбачені у кримінальному законодавстві або прямо впливати з нього [4].

На думку Н.С. Лейкіної та співавторів спеціальний суб'єкт злочину є особою, яка має специфічні ознаки, зазначені в диспозиції статті Кримінального кодексу. Недоліком цього визначення можна вважати той факт, що в ньому відсутня вказівка на обов'язкові ознаки суб'єкта злочину: вік настання кримінальної відповідальності та свідомість. Зурабова Д.М., Фаргієв І.А. вважають, що спеціальний суб'єкт злочину є особою, у якої є поряд з обов'язковими ознаками ще й додаткові ознаки, завдяки яким обмежується коло осіб, які притягуються до кримінальної відповідальності.

Автори вважають, що необхідно відображати додаткові ознаки спеціального суб'єкта злочину у нормі Кримінального кодексу України. Слід зазначити найвизначніше визначення спеціального суб'єкта злочину. На думку Устименка В.В., спеціальний суб'єкт злочину є особою, яка має осудність, досягла віку настання кримінальної відповідальності і має додаткові ознаки, зазначені в законі.

Виходячи з цього можна зрозуміти, що ознака спеціального суб'єкта злочину є кримінально значущою характеристикою соціального статусу суб'єкта злочину та його ролі, що дозволяє визначити його спеціальний суб'єкт злочину.

Отже, спеціальним суб'єктом злочину є особа, яка володіє як загальними, так і спеціальними ознаками суб'єкта злочину, які зазначені у диспозиції статей Особливої частини КК України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Васильковська, О. О. "Суб'єкт кримінального правопорушення." збірник наукових матеріалів хс міжнародної науково-практичної інтернет-конференції: 57.
2. Дем'янюк, Вікторія. "Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення." Рекомендовано до друку Вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 3 від 26 березня 2021 р.) 2021. с. 84.
3. Корогод, Світлана Володимирівна, and Єлизавета Юріївна Касич. "Спеціальний суб'єкт як елемент складу кримінальних правопорушень: теорія та протиріччя." The 8 th International scientific and practical conference "Topical issues of modern science, society and education"(February 26-28, 2022) SPC "Sci-conf. com. ua", Kharkiv, Ukraine. 2022. 961 p.. 2022.
4. Васильєв А. А. Суб'єкт злочину (спеціальний). Українська криминологічна енциклопедія / за заг. ред. В. В. Чернея, В. В. Сокурєнка; упоряд. О. М. Джужа, О. М. Литвинов. Золота миля, 2017. 624-625 с.

Dukhovenko Oleksandr Artemovich

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Chorna Alina Hennadiyevna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

SPECIAL SUBJECT OF CRIMINAL OFFENSE

***Abstract:** this work examines the concept of the subject, which is a complex philosophical and legal category. It is explained who can be the subject of responsibility. It is also indicated whether the subject of the offense has intellectual capacity and what is its role in criminal legislation.*

***Keywords:** subject of adjudication, subject of responsibility, age of responsibility, special subject of criminal offense.*

УДК 343.9

Коваль Вадим Віталійович

курсант 2 курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Чорна Аліна Геннадіївна

старший викладач кафедри

кримінального права та кримінології

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ТА ДЕКРИМІНАЛІЗАЦІЯ

***Анотація:** в даній роботі досліджені форми в українській кримінально-правовій політиці, а саме криміналізація та декриміналізація діянь. Виявлені певні підстави, які мають криміналізація та декриміналізація як процес, а як результат досягаються певними способами. Також зазначено про важливу роль грають прийоми здійснення цих форм.*

***Ключові слова:** криміналізація, декриміналізація, підстави, діяння, кримінологічні підстави.*

Вихідне положення в українській кримінально-правовій політиці займають такі її форми, як криміналізація та декриміналізація діянь, які визначають об'єкт впливу цієї політики, тобто види людської поведінки, визнані злочинними та кримінальними. Криміналізація є визнання окремих видів людської поведінки злочинними та встановлення тим самим підстав для кримінальної відповідальності за їх вчинення у кримінальному законі.

Декриміналізація діянь є виключення їх у складі злочинних та скасування кримінальної відповідальності за їх вчинення [1].

З урахуванням вищевикладеного криміналізацію (і відповідно декриміналізацію) слід розглядати у двох аспектах: як процес і як результат цього процесу

Криміналізація як процес – це діяльність з виявлення певних видів суспільно небезпечної поведінки людей у суспільстві, визнання необхідності, можливості та доцільності боротьби з ними за допомогою кримінального закону, а криміналізація як результат є діяльність з формалізації (фіксації) цих діянь у кримінальному законодавстві в якості злочинних та підлягають кримінальній відповідальності. Декриміналізація в якості процесу є діяльність з виявлення тих видів діянь, які чинним кримінальним законом визнаються злочинними і кримінально караними, однак які з різних причин втратили свою суспільну небезпеку або боротьба з якими засобами кримінального закону неможлива чи недоцільна. Декриміналізація як наслідок – це діяльність з виключення певних видів діянь із кримінального закону як злочинних і кримінальних [2].

Більшою мірою для вирішення проблем, пов'язаних із кримінально-правовою політикою, інтерес представляє не криміналізація (декриміналізація) як результат змін у кримінальному законодавстві, а криміналізація (декриміналізація) як процес, що передбачає соціальне та кримінологічне обґрунтування змін у кримінальному законодавстві.

Криміналізація та декриміналізація як процес мають певні підстави, а як результат досягаються певними способами.

Підставами криміналізації виступають явища, що відбуваються у матеріальному та духовному житті суспільства, розвиток яких породжує об'єктивну необхідність та суспільну потребу кримінально-правової охорони тих чи інших суспільних відносин. Таким чином, підстава криміналізації – це те, що створює суспільну потребу у кримінально-правовій новелі [3].

Підстави криміналізації прийнято ділити на два види, а саме на соціальні та кримінологічні. Соціальні підстави передбачають існування та розвиток негативних явищ в економічному, соціальному, політичному та духовному житті суспільства. Саме ці негативні явища зумовлюють потребу суспільства у запровадженні кримінально-правової заборони, яка має бути, по-перше, допустимою з політичної та моральної позицій суспільства і, по-друге, практично реалізуємо. Кримінологічні підстави передбачають існування та поширення певних видів суспільно небезпечних діянь, які тягнуть за собою необхідність запровадження кримінально-правової заборони або появи необхідності введення нових кримінально-правових заходів впливу на діяння, вже визнані злочинними; і також неефективність вже існуючих правових заходів на ці дії.

Підставами декриміналізації є процеси, які призводять до того, що в суспільства зникають потреби у певній кримінально-правовій нормі, або до неможливості чи недоцільності боротися з певними видами діянь за допомогою кримінально-правових норм [2].

Важливе значення має вибір прийомів, за допомогою яких законодавець здійснює криміналізацію та декриміналізацію діянь та які являють собою способи криміналізації та декриміналізації

Таким чином, підбиваючи підсумок вищесказаного, відзначимо наступне.

1. Криміналізація та декриміналізація діянь – це суб'єктивно-об'єктивні явища, а саме: з одного боку, це продукт діяльності законодавця, з іншого боку, це об'єктивна потреба суспільства, що ґрунтується на реально існуючих закономірностях.

2. Криміналізація є визнання окремих видів людської поведінки злочинними та встановлення тим самим підстав кримінальної відповідальності за їх вчинення в кримінальному законі, декриміналізація діянь – це виключення їх з числа злочинних та скасування кримінальної відповідальності за їх вчинення.

Криміналізацію (і відповідно декриміналізацію) слід розглядати у двох аспектах: як процес та як результат цього процесу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Серкевич, І. Р. "Криміналізація та декриміналізація діянь крізь призму кримінальної законотворчості." ББК 67.0 я43 ISSN 2617-2364: 57.
2. Калімбет, О. А. "Криміналізація і декриміналізація в сучасному праві." Децентралізація. Досвід європейських країн. 2019. с. 37.
3. Пустова, Н. О. "Декриміналізація кримінальних правопорушень у контексті кримінально-правової політики." Аналітично-порівняльне правознавство 1. 2022. с. 297-302.

Koval Vadim Vitaliyovych

2nd year cadet

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Chorna Alina Hennadiyevna

senior teacher of the department
criminal law and criminology

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

CRIMINALIZATION AND DECRIMINALIZATION

***Abstract:** this paper examines forms in Ukrainian criminal law policy, namely criminalization and decriminalization of acts. Certain grounds have been identified for criminalization and decriminalization as a process, and as a result, they are achieved in certain ways. It is also noted that the methods of implementation of these forms play an important role.*

***Keywords:** criminalization, decriminalization, grounds, acts, criminological grounds.*

УДК 343.2

Ковальова Аліна Ігорівна

курсант 2 курсу навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ

Анотація: у роботі розкрито підстави та порядок притягнення неповнолітніх осіб до кримінальної відповідальності, порядок призначення покарань, їх види та особливості.

Ключові слова: неповнолітні особи, кримінальна відповідальність, покарання, примусові заходи виховного характеру.

На сьогоднішній день велика кількість кримінальних правопорушень вчиняється неповнолітніми особами, оскільки вони вважають, що не будуть нести відповідальність за свої діяння. Також важливим фактором є власне сам вік, адже підлітки мають нестабільну психіку, тому схильні до необдуманих дій, часто підпадають під негативний вплив оточення, особливо якщо позбавлені належного контролю дорослих.

Варто почати з того, що загальний вік кримінальної відповідальності шістнадцять років, проте стаття 22 Кримінального кодексу України передбачає перелік статей, за які передбачено настання відповідальності у віці з чотирнадцяти років, оскільки такі діяння становлять підвищену суспільну небезпечність [1]. До таких діянь відносяться наприклад умисне вбивство, умисне тяжке тілесне ушкодження, зґвалтування, бандитизм та інші. В таких випадках неповнолітні особи несуть кримінальну відповідальність на загальних підставах. При вчиненні кримінально-протиправних діянь, що не містяться в переліку статті 22 Кримінального кодексу України, особа, що не досягла

шістнадцятирічного віку не буде нести кримінальну відповідальність, оскільки відсутній склад кримінального правопорушення, через відсутність суб'єкта.

Трапляються випадки коли неповнолітні особи не за власною волею стають на злочинний шлях. Такі випадки передбачені статтею 304 Кримінального кодексу України, яка передбачає втягнення неповнолітніх у протиправні діяльність [1]. Суб'єктом даного кримінального правопорушення може виступати лише особа, яка досягла повноліття. При втягненні неповнолітнього, який не досяг віку кримінальної відповідальності за дане правопорушення, повноліття особа несе відповідальність за протиправні діяння. Під «втягненням» розуміється такий вплив на особу, за якого вона вчиняє діяння за власною волею [2]. До такого впливу можна віднести обіцянки, пропозиції, шантаж, обман тощо.

До особливостей відповідальності неповнолітніх відноситься можливість їх звільнення від покарання за допомогою застосування примусових заходів виховного характеру. Згідно статті 97 Кримінального кодексу України такі заходи застосовуються до неповнолітніх, що вперше вчинили Кримінальний проступок або необережний нетяжкий злочин [1]. До примусових заходів виховного характеру відносяться: штраф, який застосовується до осіб, що мають самостійний дохід або майно; громадські та виправні роботи; арешт; позбавлення волі на певний строк, який відбувають у спеціальних виховних установах. Стаття 498 Кримінального процесуального кодексу також передбачає кримінальне провадження щодо застосування таких заходів до неповнолітніх осіб, що вчинили кримінально-протиправне діяння у віці від одинадцяти років до досягнення нею віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність [3].

Отже, кримінальна відповідальність неповнолітніх має багато особливостей та складнощів. При кваліфікації варто пам'ятати, що головною метою застосування покарання є виправлення особи, усвідомлення та визнання

своїї провини. Велике значення мають профілактичні заходи щодо попередження та недопущення вчинення особами суспільно небезпечних діянь.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кримінальний кодекс України
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Науково-практичний коментар до ст. 304 Кримінального кодексу України
URL: <http://www.jurists.org.ua/criminal-law/1955-naukovo-praktichniy-komentar-do-st-304-krimnalnogo-kodeksu-ukrayini.html>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

Kovalova Alina Igorivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

CRIMINAL LIABILITY OF MINORS

Abstract: the work reveals the grounds and procedure for bringing minors to criminal responsibility, the procedure for imposing punishments, their types and features.

Keywords: minors, criminal liability, punishment, coercive educational measures.

УДК 342/5

Козловська Анастасія Костянтинівна

курсант II курсу, Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Гіденко Євгеній Сергійович

викладач кафедри Тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація: в даній роботі проаналізована тактико-спеціальна підготовка поліцейських під час воєнного стану, та вказані деякі шляхи розвитку.

Ключові слова: тактико-спеціальна підготовка, поліцейський, воєнний стан.

Тактико-спеціальна підготовка поліцейських під час воєнного стану має на меті забезпечення безпеки і захисту населення, додержання правопорядку та запобігання злочинності. Підготовка проводиться з урахуванням специфіки воєнного стану та можливих загроз, які можуть виникнути в цей період.

Основні напрямки тактико-спеціальної підготовки поліцейських під час воєнного стану включають:

Збільшення кількості поліцейських, що перебувають на службі, та забезпечення їх ефективного розміщення для забезпечення безпеки населення та запобігання злочинності.

Підвищення рівня фізичної та психологічної підготовки поліцейських, зокрема у напрямку володіння бойовими мистецтвами, вогневою підготовкою та тактикою дій в умовах бойових дій.

Підготовка поліцейських до взаємодії зі збройними силами, іншими правоохоронними органами та місцевим населенням, включаючи організацію захисту об'єктів життєвого підтримання та важливих інфраструктурних об'єктів.

Підготовка поліцейських до роботи з технікою та спеціальними засобами, що застосовуються в умовах воєнного стану, зокрема з радіоелектронною та іншою технікою, яка може допомогти в обстеженні місцевості та виявленні можливих загроз.

У сучасних умовах більшість поліцейських опиняється в ситуаціях, де виникає необхідність застосування поліцейських заходів примусу, а саме: фізичного впливу (сили), застосування спеціальних засобів та/або вогнепальної зброї. Більшість із них психологічно, теоретично та практично не готові застосувати зброю на ураження, тому що це має відбутися в них уперше, або вони не впевнені в правомірності такого застосування, не вміють швидко зорієнтуватись у екстремальних умовах, недостатньо орієнтуються в нормативно-правових актах. Ураховуючи педагогічний досвід роботи із здобувачами вищої освіти, слід зауважити, що під час вивчення ст.ст.42–46 Закону України «Про Національну поліцію» [1], що стосується застосування поліцейських заходів примусу, більшість із них не розуміє їхньої суті, не може їх прокоментувати і навести приклади. Для виправлення ситуації потрібно не тільки опрацювати коментар до розділу V Закону України «Про Національну поліцію», а й розібрати конкретні ситуації, алгоритми дій щодо застосування зброї, навести приклади, створити фабулу ситуативного завдання та практично її відпрацювати. Також потрібно розробити відповідний задачник з поясненнями правомірності застосування чи використання вогнепальної зброї.

Завдання ТСП– виховувати професійні та патріотично-налаштовані поліцейські кадри. Кожен працівник Національної поліції України має також

займатись і самовдосконаленням. Цьому мають допомагати спеціалізовані навчальні заклади із специфічними умовами навчання, які мають бути відповідно оснащені.

Тактико-спеціальна підготовка сприяє формуванню професійного спрямування співробітників поліції, а також курсантів (слухачів) освітніх організацій системи МВС України. Під професійною спрямованістю розуміється прагнення особистості застосовувати отримані знання, свій досвід, здібності у сфері обраної професії. Професійна спрямованість виявляється у прагненні особистості самовдосконалюватися у сфері обраної професії, схильностях та інтересах до неї. У співробітників поліції професійна спрямованість полягає у сумлінному виконанні своїх службових обов'язків, відповідальному та вимогливому ставленні до себе як до посадової особи, уповноваженої державою виконувати правоохоронні функції [2].

Заняття з тактико-спеціальної підготовки сприяють формуванню професійної спрямованості співробітників поліції та курсантів (слухачів), оскільки ця дисципліна передбачає моделювання різних ситуацій оперативно-службової діяльності, взаємодію керівників та підлеглих, уміння працювати в групах при вирішенні екстремальних завдань (наприклад, дії оперативного штабу, введення режиму ЧП), грамотну розстановку виділених зусиль і коштів, розкриває питання міжвідомчої взаємодії, навчає тактиці огляду різних приміщень, у яких перебуває можливий злочинець.

Особисту безпеку працівників поліції слід розглядати як їх обов'язок. Навички забезпечення особистої безпеки повинні формуватись ще на стадії первинної професійної підготовки чи навчання у вищому навчальному закладі (зі специфічними умовами навчання) [3].

Таким чином, навчання працівників Національної поліції формам і методам забезпечення своєї безпеки, чітким і грамотним діям в надзвичайних ситуаціях виступає в даний час одним з найважливіших напрямків професійної підготовки поліцейського, що дасть змогу ефективно виконувати завдання, які

покладені на Національну поліцію в умовах надзвичайної ситуації загалом зокрема з дотриманням заходів особистої безпеки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. Офіційний вісник України. 2015. № 63. Ст. 2075
2. Комісаров, О. Г. "Предмет тактико-спеціальної підготовки поліцейських, її зміст і завдання в сучасних умовах." Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ 2. 2017. с. 117-124.
3. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / [О.Г. Комісаров, А.О. Собакаръ, Е.Ю. Соболю, О.С. Юнін та ін.]; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. - Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с.

Kozlovskaya Anastasia Kostyantynivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Hydenko Yevgeny Serhiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

TACTICAL-SPECIAL TRAINING OF POLICE OFFICERS DURING STATE OF MARTIAL

***Abstract:** this work analyzes the tactical and special training of police officers during martial law, and some development paths are indicated.*

***Keywords:** tactical special training, police, martial law.*

УДК 34

Козловська Анастасія Костянтинівна

курсант ННППФПНП, групи ДР-144

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Корогод Світлана Володимирівна

викладач

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ПОТЕРПІЛИЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ

***Анотація:** на даний момент в Україні спостерігається збільшення кількості осіб потерпілих від кримінального правопорушення, а розмірів завданої їм шкоди, тому проблема визначення правового статусу потерпілого та захисту його порушених злочином майнових та немайнових прав набуває особливої актуальності в теперішній час.*

***Ключові слова:** статус потерпілого від кримінального правопорушення є досить неоднозначним.*

Результати та обговорення. В кримінальному законодавстві не міститься поняття потерпілий від злочину ,а міститься у кримінально-процесуальному законодавстві.

За ст 55 ч. 1 цього кодексу Потерпілим вважається:фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди. [1]

Але як зазначає Т.Присяжнюк ,це фізична особа ,якій в результаті злочину заподіяно шкоду (або наявна загроза заподіяння),на підставі чого вона набуває

права вирішувати питання про кримінально-правові наслідки вчинення злочину в межах ,визначених КК України.[2, с. 20]

Визначення А.А .Музики та Є.В.Лащука було таким :потерпілий від злочину -це факультативна ознака об'єкта злочину ,що характеризує людину стосовно якої вчинено злочин або якій ,відповідно до кримінально-правової норми, злочином завдано істотну шкоду (чи виникає загроза її заподіяння

Потерпілий є обов'язковою ознакою складу кримінального правопорушення ,що полягає у впливі на потерпілого – його вбивстві, заподіянні тілесних ушкоджень, незаконному поміщенні до психіатричної лікарні тощо. Особа набуває статусу потерпілого у кримінально-правовому сенсі коли щодо нього було вчинене кримінальне правопорушення. [3, с.159]

Але все ж таки залишається питання ,яке з визначень потерпілого використовувати для класифікації кримінальних правопорушень – Законодавче чи те яке зазначають науковці в галузі кримінального права.

Ознаками які характеризують потерпілого у кримінальному правопорушенні: 1) фізична природа потерпілого; 2) сутнісна (соціально-правова) ознака потерпілого; 3) характер шкоди, що заподіюється потерпілому, її реальність чи потенційність; 4) юридичний факт, з яким пов'язана поява потерпілого; 5) ставлення потерпілого до спричиненої йому шкоди.

Обставинами які виключають злочинну діяльність проти потерпілого, є: необхідна оборона ст. 36 КК України, уявна оборона ст. 37 КК України, затримання особи, що вчинила злочин ст. 38 КК України), крайня необхідність ст. 39 КК України, фізичний або психічний примус ст. 40 КК України, виконання наказу або розпорядження ст. 41 КК України, діяння, пов'язане з ризиком ст. 42 КК України, виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації ст. 43 КК України. [1]

Висновки. Таким чином проаналізувавши вищезазначені факти, ми можемо вказати наступне, по-перше, без потерпілого не можуть бути

кримінального правопорушення, тому це один з найголовніших учасників кримінального провадження.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кримінальний Кодекс України, Документ 2341-III, чинний, поточна редакція — Редакція від 27.01.2023, підстава - [2839-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. (дата звернення - 20.02.2023)
2. Інститут потерпілого у кримінальному праві України : автореф .дис ...канд.юрид.наук :12.00.08/Присяжнюк Тамара Іванівна .- Київ ,2006.-214с.
3. Кримінальне право Навчальний посібник За загальною редакцією М.І. Хавронюка Київ Ваїте 2014-944 с.

Kozlovskaya Anastasia Kostyantynivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Korogod Svitlana Volodymyrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

VICTIM OF A CRIMINAL OFFENSE

***Abstract:** at the moment in Ukraine, there is an increase in the number of victims of criminal offenses, and the amount of damage caused to them, therefore the problem of determining the legal status of the victim and protecting his property and non-property rights violated by the crime is becoming especially relevant at the present time.*

***Keywords:** status of victim of criminal offense is quite ambiguous.*

УДК 34

Козловська Анастасія Костянтинівна

курсант 2 курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Тарнапольська Анастасія Віталіївна

курсант 2 курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Гіденко Євгеній Сергійович

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

**ПЕРСПЕКТИВИ ЩОДО РІВНЯ
МЕДИКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

***Анотація:** у даній роботі наведено деякі аспекти щодо підвищення рівня надання домедичної допомоги працівниками органів внутрішніх справ при необхідності надання допомоги постраждалим особам у час воєнного стану.*

***Ключові слова:** поліцейський, домедична допомога, тактична медицина, професійна підготовка, алгоритм, індивідуальний захист.*

В умовах воєнного стану дуже актуальним стає питання надання першої медичної допомоги постраждалим на місці події, оскільки внаслідок активних бойових дій, як правило, страждає мирне населення, а кількість постраждалих може бути досить великою. Зазвичай першими на місце події прибувають екіпажі

патрульної поліції, тому поліцейські перші мають справу з наданням домедичної допомоги постраждалим [1].

Спочатку з'ясуємо правові основи надання домедичної допомоги потерпілим. Тому надання домедичної допомоги працівниками поліції визначено як обов'язок у багатьох нормативно-правових актах нашої країни. Такими документами є: окремі статті Законів України «Про Національну поліцію» [3], «Про екстрену медичну допомогу» [4], Наказ МОЗ «Про вдосконалення підготовки до надання домедичної допомоги особам які не мають медичної освіти». від 29.03.2017 № 346 [2].

Перш за все, прибувши на місце злочину, працівники поліції повинні надати допомогу потерпілим у небезпечних умовах, якщо неможливо заздалегідь визначити, на що саме розраховує працівник, надаючи допомогу потерпілому. Крім того, особливо важливо, щоб поліцейські, надаючи допомогу потерпілим, думали про безпеку власного життя та здоров'я. А саме, під час надання першої медичної допомоги поліцейські повинні використовувати такі засоби індивідуального захисту, як гумові рукавички, одноразові маски та інші засоби індивідуального захисту, які захищають поліцейського від зараження різними інфекційними та бактеріологічними захворюваннями. Окрім критерію фізичної безпеки, поліцейський має пам'ятати про правові підстави надання домедичної допомоги, тобто розрізняти справи, які належать до компетенції кваліфікованих спеціалістів – лікарів та поліцейських. Отже, з цього випливає, що поліцейські повинен бути фахово підготовленим та професійно готовим до застосування заходів з надання домедичної допомоги [1].

Слід зазначити, що останнім часом набула поширення така галузь медичних знань, як тактична медицина, її знання в лавах Збройних Сил України, практичних підрозділах Національної поліції України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України. Служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій тощо [3].

Професійна підготовка працівників органів внутрішніх справ з тактичної медицини передбачає набуття навичок працівників органів внутрішніх справ за освітньо-тренувальною програмою другого рівня «Перше розгортання на місці», яка регламентує порядок навчання осіб без медичної освіти, але відповідно до службових обов'язків вони зобов'язані надавати домедичну допомогу (загалом програми пропонуються на трьох рівнях). В цілому програма затверджена наказом МОЗ України (далі – МОЗ) «Про вдосконалення підготовки кадрів для надання домедичної допомоги особам без медичної освіти» від 04.08. 2021 № 1627». Проходження зазначеної програми забезпечує отримання правоохоронцями практичних навичок щодо надання домедичної при раптовій зупинці кровообігу у дорослих/дітей/при масивній кровотечі; алгоритм дій першого на місці події; надання домедичної допомоги потерпілим в інших невідкладних станах та інші не менш важливі навички, оволодіння якими забезпечить більш ефективне надання домедичної допомоги та відповідно рятування більшої кількості життів людей [4].

З вищевикладеного можна зробити висновок, що для підвищення рівня надання домедичної допомоги працівниками органів внутрішніх справ при необхідності надання долікарської допомоги особі необхідно проводити різноманітні практичні вправи, що моделюють ситуації з реального життя. Організація майстер-класів з кваліфікованими лікарями тактичної медицини, які мають практичний досвід надання першої медичної допомоги в умовах активних бойових дій, обстрілів тощо.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мислива О.О. Основи надання патрульною поліцією невідкладної (домедичної та медичної) допомоги постраждалим особам: навч. посібник / О. О. Мислива. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 144 с. ISBN 978-617-7665-25-9
2. Удосконалення професійної підготовки поліцейських щодо здійснення ефективної службово-бойової діяльності: матеріали круглого столу, м. Херсон,

28 квітня 2022 р. / за заг. ред. Вайди Т. С., канд. пед. наук, доц. Одеса: ОДУВС, 2022. 100 с.

3. Закон України «Про Національну поліцію» Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 20.02.2022)

4. Наказ МОЗ «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти», від 29.03.2017 № 346 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0346282-17#Text> (дата звернення: 20.02.2022)

Kozlovskaya Anastasia Kostyantynivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Tarnapolska Anastasia Vitalyivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Hydenko Yevgeny Serhiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

**PERSPECTIVES REGARDING LEVEL OF MEDICAL
TACTICAL TRAINING OF POLICE OFFICERS UNDER
CONDITIONS OF STATE OF MARTIAL**

Abstract: this work presents some aspects of increasing the level of pre-medical care by employees of internal affairs bodies when it is necessary to provide assistance to injured persons during martial law.

Keywords: police officer, first aid, tactical medicine, professional training, algorithm, individual protection.

УДК 34

Кравець Ілля

здобувач вищої освіти 2 курсу

Навчально-наукового інституту

права та підготовки фахівців для

підрозділів Національної поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Ділігул Аліна Сергіївна

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права та процесу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Анотація: в роботі розглядаються правові аспекти формування земельних відносин, їх проблеми та шляхи їх вирішення.

Ключові слова: правові аспекти, земельні відносини.

Правові аспекти реформування земельних відносин є одним з найважливіших елементів для екологічних правовідносин. У зв'язку зі зміною світогляду суспільства та певними соціально-економічними викликами, необхідно реформувати земельний сектор в Україні. У даній роботі ми розглянемо правові аспекти реформування земельних відносин.

Однією з основних проблем реформування земельного сектору в Україні є нереалізованість конституційного права на землю. Ця проблема пов'язана з існуючими бюрократичними процедурами, неясністю правових актів та

неефективним контролем з боку держави. Іншою проблемою є невизначеність земельної власності на певних територіях. Це забороняє спільнотам займатися управлінням землями та розвивати їх. Водночас, це робить можливим вторгнення на територію, знищення насаджень та забруднення довкілля. Доступ до землі також є однією з головних проблем земельного сектору. У ряді випадків, доступ до земельних ресурсів залежить від приналежності до впливових груп, політичних свідчень та родинних зв'язків. [1]

Для усунення проблем земельного сектору в Україні можна використовувати наступні шляхи:

1. Реформування законодавства про землю. Для цього необхідно узгодити законодавство з вимогами конституції та європейськими стандартами, а також оптимізувати процедури, спрощуючи доступ до землі.

2. Створення розумної системи управління земельними ресурсами, яка б дозволяла регулювати використання земельними ресурсами та запобігати їх нецільовому використанню, труднощів у відшкодуванні шкоди та іншій негативній дії.

3. Проведення публічних відкритих конкурсів на зайняття посад у відповідних службах та встановлення прозорості в процесі прийняття рішень. Це дозволить запобігти зловживанням та корупції.

4. Використання сучасних технологій та інформаційних ресурсів для спрощення процедур. Наприклад, створення електронної бази даних земельних ділянок, що пропонується для продажу, що дозволить швидко та зручно здійснювати операції з земельними ділянками.

Законні основи земельного права в Україні встановлюються Конституцією, Земельним та Цивільним кодексами, Законами про землю, про місцеве самоврядування тощо. Історія законодавчих актів, що регулюють земельні відносини, в Україні бере свій початок ще з часів Київської Русі і включає ряд законодавчих документів, що регулювали земельні відносини на протязі століть. У ХХ столітті в Україні були прийняті такі важливі законодавчі

акти, як Закон про землю та Закон про місцеве самоврядування, які встановлюють правові інструменти регулювання земельних відносин.

Закон про землю визначає права та обов'язки власників та користувачів земельних ділянок, встановлює порядок розмежування та передачі земель в приватну власність і регулює здійснення державного контролю за використанням земель.

Закон про місцеве самоврядування встановлює механізми, за допомогою яких громади забезпечують самостійне регулювання земельних відносин на своїй території та встановлюють порядок видачі дозволів на розробку та експлуатацію земельних ділянок. Значення законів про землю та місцеве самоврядування полягає в тому, що вони встановлюють чіткі правила та механізми регулювання земельних відносин, запобігають корупції та надмірному втручанню державних структур у земельні питання на рівні громад та індивідуальних власників.

Земельні відносини є важливою складовою економіки країни і впливають на соціальне та політичне життя населення. Реформування земельних відносин може мати значний політичний вплив на владу та населення. Одним з найважливіших аспектів земельної реформи є взаємодія влади з громадськістю щодо змін у землеволодінні. Важливо, щоб громадськість та організації громадського сектору брали активну участь у дискусіях та обговореннях щодо земельної реформи. Зокрема, необхідно забезпечити доступ до інформації щодо попередніх земельних відносин та приватизації землі, наповнювати ці обговорення реальними інформацією та аргументами. [2]

Через те що земля є дуже важливим джерелом багатств, розподіл землі нерідко пов'язують зі збалансованістю влади в країні. Особливо сильно це стосується земельних ресурсів, які вважаються цінними для економіки країни, включаючи землю під промисловість, туризм та екологію. Окрім того, земельна реформа може бути пов'язана зі зміною балансу влади між окремими групами населення, що може викликати опозицію та утруднювати процес реформування.

Розділення землі між земельними власниками може призвести до посилення рівня концентрації земельних ресурсів. Це може стати перешкодою для значної частини населення відносно збереження природних ресурсів та рівних можливостей доступу до земельних ресурсів для усіх верств населення. В той же час, земельна реформа може впливати на економіку, зокрема на зростання чи зниження виробництва сільськогосподарської продукції, що може мати наслідки для інших секторів економіки. [3]

Наслідки земельної реформи можуть істотно впливати на політичні процеси в країні та на абревіатуру влади. Головна мета проектів земельної реформи полягає в утворенні дієвої системи прав та стимулюючих механізмів землеволодіння, що покращить розвиток економіки, сприятиме розвитку соціальної політики для населення, а також сприятиме збереженню екології та природи.

Однак, успіх земельної реформи залежить від того, наскільки ефективно будуть побудовані середовища участі, співпраці та порозуміння між владою та громадою. Тому в проведенні реформи участь громадськості та створення відкритих дискусійних процесів щодо формування законодавства в Раді може скласти підґрунтя для зростання демократії та ефективного розвитку площі, яка підвищує економічні та соціальні досягнення різних секторів населення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Байкалов Ярослав, Пархоменко Марина Правові аспекти реформування земельних відносин, які впливають на механізм врегулювання економічного розвитку агропромислового комплексу: стаття. Донецьк : 2018. 7 с.
2. Лівіцька Анжеліка Земельна реформа в Україні : стаття. Київ : 2021. 5 с.
3. Земельний кодекс України: веб-сайт URL / <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення 28.03.2023)

Kravets Ilya

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Diligul Alina Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

LEGAL ASPECTS OF THE REFORM OF LAND RELATIONS

***Abstract:** the paper examines the legal aspects of the formation of land relations, their problems and ways of solving them.*

***Keywords:** legal aspects, land relations.*

УДК 340

Кузьмін Ярослав Артемович

курсант II курсу навчально-наукового

інституту права та підготовки

фахівців для підрозділів

Національної поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Тінін Дмитро Геннадійович

старший викладач кафедри

тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ

***Анотація:** в роботі роз'яснені превентивні поліцейські заходи з метою запобігання та протидії злочинності при дотриманні прав людини.*

***Ключові слова:** поліцейська діяльність, безпека, права людини.*

Історія поліцейських заходів має давнє коріння. У давні часи вже існували спеціально уповноважені особи, які займалися збереженням порядку та безпеки в громадських місцях. Наприклад, у Давній Греції таку роль виконували "сципіони", у Давньому Римі - "вігілії", а у середньовічній Європі - "пажики" та "підсумовники". У середині XIX століття з'явилися перші формальні поліцейські органи, які функціонували в рамках державного апарату влади. У багатьох

країнах світу поліцейські заходи були розроблені згідно з національними традиціями та культурними особливостями. Так, у США поліція має військову структуру, а в Європі - цивільну. Відповідно, заходи, що застосовуються в різних країнах, можуть відрізнятися за своїм спрямуванням та формою проведення.

Сьогодні поліція використовує широкий спектр заходів для забезпечення безпеки та порядку, таких як патрулювання, організація блокпостів, обшуки, арешти, застосування фізичної сили та зброї, а також тактики переговорів та психологічних впливів.

Поліцейська діяльність - це сукупність заходів та дій, що здійснюються поліцією з метою забезпечення правопорядку та безпеки громадян від злочинності та інших порушень громадського порядку. Ця діяльність охоплює весь спектр дій поліції, від патрулювання вулиць та реагування на злочини, до профілактики правопорушень та співпраці з громадою для забезпечення безпеки та порядку. Основні завдання поліції полягають у запобіганні та протидії злочинності, захисті прав та свобод громадян, виявленні, розкритті та розслідуванні злочинів, забезпеченні безпеки громадських місць та подій, а також у виконанні інших функцій, пов'язаних зі збереженням громадського порядку та безпеки. Поліцейська діяльність є надзвичайно важливою для забезпечення безпеки громадян та функціонування суспільства в цілому. Вона базується на принципах законності, об'єктивності, пропорційності, гуманності та демократії, і виконується поліцією як професійною та незалежною організацією, що діє в інтересах громадян і держави. [1]

Превентивні поліцейські заходи - це заходи, спрямовані на запобігання злочинам та порушенням закону до їх вчинення. Основною метою таких заходів є зменшення кількості злочинів та забезпечення безпеки громадян. Згідно ст.31 Закону України про Національну поліцію існують такі види превентивних поліцейських заходів:

- перевірка документів особи;
- опитування особи;

- поверхнева перевірка і огляд;
- зупинення транспортного засобу;
- вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території;
- обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю;
- проникнення до житла чи іншого володіння особи;
- перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ;
- застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису;
- перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб;
- поліцейське піклування. [2]

Ці заходи допомагають поліції зменшити кількість злочинів, сприяють збереженню порядку та забезпеченню безпеки громадян.

Дотримання прав людини під час застосування поліцейських заходів є надзвичайно важливим, оскільки поліція має виконувати свої функції в межах закону та з увагою до прав людини. До прав людини належать право на життя, свободу, безпеку, гідність, свободу від дискримінації та інші права, які повинні бути захищені поліцією. Для того, щоб дотримання прав людини було забезпечене під час застосування поліцейських заходів, необхідно дотримуватись наступних принципів:

1. Законність - поліцейські заходи повинні бути здійснені відповідно до закону та міжнародних стандартів прав людини.
2. Пропорційність - поліцейські заходи повинні бути пропорційними до ступеня загрози, яку необхідно врегулювати.
3. Недискримінація - поліцейські заходи не повинні бути спрямовані проти будь-якої особи або групи осіб на підставі їх расової чи етнічної

належності, статі, релігії, національності, соціального стану, мови або будь-якої іншої ознаки.

4. Захист життя та безпеки - поліцейські заходи повинні бути спрямовані на захист життя та безпеки громадян.

5. Участь громадськості - поліція повинна взаємодіяти з громадськістю, забезпечуючи можливість громадськості брати участь у процесі встановлення порядку та захисту прав людини. [3]

Дотримання прав людини під час поліцейських заходів є дуже важливим, оскільки це дозволяє забезпечити безпеку та свободу громадян. Поліція зобов'язана захищати права та свободи людей, а не порушувати їх. Кожен громадянин має право на рівний доступ до правосуддя та захист від дискримінації. Це також означає, що поліція повинна поводитись з громадянами шанобливо та поважно, не застосовувати жорстокості та неадекватну силу. Дотримання прав людини також сприяє підтримці довіри громадян до поліції, що в свою чергу забезпечує сприятливу атмосферу для співпраці між громадою та поліцією. Це дозволяє поліції більш ефективно здійснювати свої функції з охорони громадського порядку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вітвіцький С.С., Тулінов В.С., Мердова О.М. Поліцейська діяльність. Підручник. м. Київ. 2021. 187 с.
2. Закон України про Національну поліцію: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення 15.03.2023)
3. Чупров В. Моніторинг дотримання прав людини в територіальних органах Національної поліції України. Посібник. м. Київ. 2016 р. 144 с.

Kuzmin Yaroslav Artemovich

Dnipropetrovsk State

University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Tinin Dmytro Gennadiyovych

Dnipropetrovsk State

University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

**OBSERVANCE OF HUMAN RIGHTS DURING
THE APPLICATION OF POLICE MEASURES**

***Abstract:** the work explains preventive police measures aimed at preventing and countering crime while respecting human rights.*

***Keywords:** police activity, security, human rights.*

УДК 343.5

Макаренко Владислав Ігорович

курсант 3-го курсу

ННППФПНП

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Корогод Світлана Володимирівна

капітан поліції, старший викладач кафедри

кримінального права і кримінології

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

**ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ОСІБ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ
З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ,
ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ**

***Анотація:** в роботі презентовано концептуально-аналітичне дослідження особливостей притягнення осіб до кримінальної відповідальності за правопорушення, що пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Автором з'ясовані поняття правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, яким чином кваліфікують зазначені правопорушення. А також досліджено порядок відмежування кримінальних правопорушень від адміністративної відповідальності за незаконний обіг наркотиків.*

***Ключові слова:** наркотичні засоби, предмет незаконного обігу наркотиків, кримінальне правопорушення, кримінальна відповідальність, особа, Кримінальний кодекс.*

В Україні відбувається стрімке загострення проблем, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів кримінально-правовими засобами, а також питання протидії незаконному збуту цих заборонених засобів і речовин організованими групами, які становлять загрозу генофонду та національній безпеці країни.

Розділ XIII Кримінального кодексу України (далі – КК) включає в себе суспільно небезпечні діяння, які залежно від специфіки об'єкта посягання та характеру і змісту об'єктивної сторони поділяються на дві категорії: кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші правопорушення проти здоров'я населення [1].

Правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів – це діяння, що створюють небезпеку для здоров'я людини чи реальну шкоду здоров'ю невизначеному колу осіб шляхом незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів.

Предмет незаконного обігу наркотиків є центральним елементом складу досліджуваних правопорушень. Він визначений у Законі України від 15 лютого 1995 року «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» [2]. Значна кількість предметів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, введені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у виді Таблиць I-IV, затвердженого Кабінетом Міністрів України від 6 травня 2000 року № 770 [3].

Залежно від обсягу, кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів кваліфікуються наступним чином:

1) Незаконні дії особи (виробництво, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання) щодо наркотичних засобів або психотропних речовин у невеликих розмірах, вчинені без мети збуту, не є кримінальним правопорушенням і тягнуть за собою адміністративну відповідальність,

передбачену статтею 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). У деяких випадках, якщо предметом правопорушення, передбаченого ст. 309 КК України, є особливо небезпечні наркотичні засоби чи психотропні речовини, їх невеликі розміри не визначаються (наприклад, героїн). При цьому відповідальність за ст. 309 КК України настає при вчиненні таких незаконних дій навіть з невеликою кількістю цих наркотичних засобів;

2) Значний розмір наркотичних засобів і психотропних речовин, за наявності яких настає кримінальна відповідальність, у Таблиці не зазначено. Про наявність такого розміру йдеться, якщо вага відповідних речовин перевищує невелику їхню кількість, але не досягає великого розміру, тобто при вчиненні правопорушень, предметом якого є великий розмір, вчинене діяння кваліфікується за першими частинами відповідних статей КК України;

3) Незаконні дії з наркотичними засобами та психотропними речовинами у великих розмірах. Правопорушення, пов'язане із незаконним обігом наркотичних засобів і психотропних речовин у великих розмірах, кваліфікується за частиною другою ст. 305; 307; 308; 309 КК України;

4) Аналогічні дії з наркотичними засобами та психотропними речовинами в особливо великих розмірах підпадають під дію частини третьої ст. 305; 307; 308; 309 КК України [1].

Порядок відмежування адміністративної відповідальності за незаконний обіг наркотичних засобів передбачений ст. 44 КУпАП. Відповідно до неї, незаконне виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах тягнуть за собою відповідальність: штраф від 25 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; громадські роботи на строк від двадцяти до шістдесяти годин; адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб [4].

У той же час, добровільна здача наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів правоохоронним органам є складовою частиною підстав

звільнення від кримінальної відповідальності за незаконне виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин і відбувається за власним бажанням і незалежно від мотивів, якщо є реальна можливість розпорядитися ними в інший спосіб [5].

Як показує практика минулих років, верхня межа, передбачена, наприклад, ст. 307 КК України, майже не застосовується на практиці. Це може свідчити про хибне співвідношення законодавцем суспільної небезпеки та міри покарання [6].

Отже, до засобів протидії злочинності у сфері незаконного обігу наркотичних засобів належать:

1) Кримінальна відповідальність у вигляді застосування санкцій, передбачених кримінальним законодавством;

2) Звільнення від кримінальної відповідальності, якщо суд визнає, що особа вчинила кримінальне правопорушення за відсутності негативних наслідків у вигляді кримінальної відповідальності;

3) Примусове лікування осіб, які мають специфічний стан здоров'я, спричинений вживанням наркотиків. Водночас, цей захід може бути застосований судом незалежно від покарання, призначеного відповідно до вищезазначених санкцій до осіб, стан здоров'я яких є небезпечним як для них самих, так і для інших осіб.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 року № 2341-ІІ. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 30.03.2023).
2. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15.02.2005 року. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-вр> (дата звернення: 30.03.2023).
3. Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 року № 770. Верховна Рада

України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF> (дата звернення: 30.03.2023).

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 року № 8073-Х. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10> (дата звернення: 30.03.2023).

5. Хряпінський П. В. Спеціальне звільнення від відповідальності у кримінальному праві та законодавстві України: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗНУ, 2010. с. 270

6. Кириленко О. С. Кримінальна відповідальність за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання з метою збуту чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів (ст. 307 КК України): дис. Національний авіаційний університет. 2020. с. 90

Makarenko Vladyslav Ihorovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Korohod Svitlana Volodymyrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

FEATURES OF CRIMINALLY RESPONSIBLE FOR OFFENSES RELATED TO ILLEGAL TRAFFIC OF DRUGS, PSYCHOTROPIC SUBSTANCES, THEIR ANALOGUES OR PRECURSORS

***Abstract:** the work presents a conceptual and analytical study of the peculiarities of bringing persons to criminal responsibility for offenses related to the illegal circulation of drugs, psychotropic substances, their analogues or precursors. The author clarifies the concepts of offenses in the field of drug trafficking, how these offenses are qualified. The procedure for distinguishing criminal offenses from administrative responsibility for illegal drug trafficking was also investigated.*

***Keywords:** drugs, subject of illegal drug trafficking, criminal offense, criminal responsibility, person, Criminal Code.*

УДК 34

Макаренко Владислав Ігорович

курсант 3-го курсу

ННППФПНП

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Логінова Марина Вікторівна

викладач кафедри цивільного права та процесу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ПРОЦЕДУРА МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ:

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

***Анотація:** в роботі презентовано концептуально-аналітичне дослідження такого явища, як процедура медіації в Україні. Автором з'ясовано поняття медіації, хто такий «медіатор», практичний досвід застосування механізму медіації в Україні. Особливості альтернативного врегулювання трудових спорів за допомогою процедури медіації.*

***Ключові слова:** трудові відносини, трудові спори, медіатор, Кодекс законів про працю України, механізм медіації, працівники, роботодавці.*

В останні роки в Україні стало дедалі більше справ, пов'язаних із розвитком медіації як альтернативного механізму вирішення спорів. Згідно із Законом України «Про медіацію» від 16.11.2021 року № 1875-ІХ, медіація є добровільним та конфіденційним процесом, за допомогою якого нейтральна третя особа – медіатор – допомагає сторонам знайти взаємовигідне рішення спору. Процедура медіації може бути застосована в будь-якій сфері, включаючи

трудова спори. У даній роботі буде розглянута процедура медіації в Україні з урахуванням трудового законодавства [1].

Медіація – це альтернативний спосіб вирішення спорів в Україні, де медіатор допомагає сторонам знайти компромісне рішення, яке б влаштувало обидві сторони. Процедура медіації є добровільною та конфіденційною, що означає, що жодна зі сторін не може бути змушена брати участь у медіації, і всі дані, що стосуються спору, залишаються конфіденційними.

Відповідно до статті 222-1 Кодексу законів про працю України, «трудова спір між працівником і роботодавцем незалежно від форми трудового договору може бути врегульовано шляхом медіації відповідно до Закону України «Про медіацію» з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом». У разі неможливості вирішення спору шляхом медіації, сторони можуть звернутися до місцевого суду або до господарського суду [2].

На практиці, в Україні, процедура медіації може використовуватися для вирішення різних видів трудових спорів, таких як конфлікти між працівниками та роботодавцями, спори щодо оплати праці, трудових умов, звільнення та інших питань.

Для успішної медіації необхідно, щоб сторони були готові до діалогу та співпраці. Медіатор повинен мати високу кваліфікацію та досвід, а також повинен бути нейтральним та об'єктивним. У процесі медіації медіатор використовує різні техніки та інструменти, такі як активне слухання, питання для розуміння позицій сторін, пошук спільних інтересів та інше [4].

Перед початком процедури медіації в трудових спорах необхідно отримати письмову згоду обох сторін на її проведення. Також слід мати на увазі, що медіація не може застосовуватися у спорах, пов'язаних із порушенням законодавства про працю [3].

Під час медіації в трудових спорах медіатор може допомогти сторонам знайти взаємовигідне рішення, яке б задовольнило обидві сторони. Наприклад, медіатор може сприяти пошуку компромісного рішення в питаннях щодо

заробітної плати, робочого графіку, умов праці та інших проблем, що пов'язані з трудовими відносинами [4].

Медіація в трудових спорах має кілька переваг порівняно з судовим процесом. По-перше, процес медіації є швидшим та менш витратним, оскільки зазвичай займає менше часу, ніж судовий процес. По-друге, процедура медіації є більш гнучкою та здатною до вирішення проблем у більш конструктивний спосіб, оскільки сторони мають можливість знаходити взаємовигідні рішення, які враховують їхні інтереси та потреби. По-третє, медіація забезпечує більш високий рівень задоволеності сторін, оскільки рішення приймається обома сторонами [3].

Не дивлячись на всі позитивні сторони даного методу вирішення спорів, досі існує низка проблем, пов'язаних з її регулюванням в контексті трудового законодавства. Однією з ключових проблем використання медіації в трудових спорах в Україні є відсутність чітких правових норм та інструкцій щодо її процедури та застосування. Це може спричинити різні тлумачення правового статусу медіатора, його функцій та повноважень, що в свою чергу може призвести до недовіри та низького рівня використання медіації в трудових спорах [5].

Крім того, відсутність визнання медіаційних угод у законодавстві України може стати перешкодою для ефективного вирішення трудових спорів. Це може зменшити інтерес сторін до використання медіації, а також призвести до недостатньої довіри до процедури [5].

Забезпечення доступності медіації для всіх категорій працівників є додатковою проблемою. Необхідно зробити медіацію доступною для всіх працівників, включаючи тих, хто має низький рівень доходів. Для цього потрібно розвивати інфраструктуру медіації, включаючи програми підвищення кваліфікації медіаторів та створення національних реєстрів медіаторів. Такі заходи допоможуть забезпечити високу якість медіації та збільшити довіру до процедури вирішення трудових спорів [5].

Процедура медіації в Україні є ефективним механізмом розв'язання трудових конфліктів, що дозволяє сторонам досягти взаємовигідного та прийняттого рішення без необхідності використання суду. Крім того, вона сприяє збереженню позитивних відносин між сторонами та зниженню ризику виникнення конфліктів.

На жаль, медіація є менш поширеною процедурою в Україні порівняно з судовим процесом. Тому вважаємо за необхідне підвищувати рівень свідомості громадськості про переваги медіації та сприяти розвитку медіаційної практики в Україні.

Отже, в Україні процедура медіації є важливим механізмом альтернативного вирішення трудових спорів. Цей механізм допомагає сторонам знайти взаємовигідне рішення, яке задовольняє обидві сторони. Медіація є швидшим, менш витратним та більш гнучким способом вирішення трудових спорів, у порівнянні з судовим процесом. Крім того, процедура медіації забезпечує більш високий рівень задоволеності сторін, оскільки вирішення спору приймається обома сторонами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 року № 1875-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20> (дата звернення: 18.03.2023).
2. Кодекс законів про працю України: Закон України від 23.07.1996 року № 322-08. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#n1172> (дата звернення: 18.03.2023).
3. Шеремет А. Законодавче регулювання медіації в Україні: аналіз проєкту Закону України «Про медіацію». Підприємництво, господарство і право. 2020. Т. 11. С. 51-56.

4. Шеремет А. Етичні та кваліфікаційні вимоги до медіатора. Право і суспільство. 2020. № 6. Т. 2. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/6-2_2020/part_1/15.pdf.
5. Кузьменко Ю. В., Божок С. Г., Красіловська О. Ю. Проблемні аспекти імплементації медіації в правовий простір України. The 19 th International scientific and practical conference «SCIENTIFIC BASES OF SOLVING OF THE MODERN TASKS» (1-2 June, 2020). Frankfurt am Main, Germany 2020. с. 257

Makarenko Vladyslav Ihorovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Loginova Maryna Viktorivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

MEDIATION PROCEDURE IN UKRAINE: THEORY & PRACTICE

***Abstract:** the work presents a conceptual and analytical study of such a phenomenon as the mediation procedure in Ukraine. The author clarified the concept of mediation, who is a "mediator", the practical experience of using the mediation mechanism in Ukraine. Peculiarities of alternative settlement of labor disputes using the mediation procedure.*

***Keywords:** labor relations, labor disputes, mediator, Labor Code of Ukraine, mediation mechanism, employees, employers.*

УДК 342.6

Пристинський Богдан Олександрович

здобувач вищої освіти

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Гіденко Євген Сергійович

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки, капітан поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ТАКТИКА РОБОТИ РІЗНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПОЛІЦІЇ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

***Анотація:** в тезі проаналізовано досвід роботи поліції на деокупованих територіях України, виокремлені специфічні умови службової діяльності на які слід звернути увагу, та запропоновано нові способи для подолання існуючих проблем у цьому напрямку.*

***Ключові слова:** деокупована територія, поліція, вибухонебезпечні предмети, огляд.*

З початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну поліцейські як і інші правоохоронці віч-на-віч зустрілися з рядом випробувань пов'язаних із їх діяльністю під час війни. Одним з таких викликів стала робота на деокупованих територіях. Евакуація цивільних, розвезення гуманітарної допомоги, знешкодження диверсійних груп ворога – сьогодні все це тільки невелика частина нових обов'язків поліції, які з'явилися в умовах воєнного стану. Звичайно, всі поставлені завдання, що необхідні для ефективної взаємодії поліцейських підрозділів на звільненій території утворюють ряд стратегічних та нормативних проблем, які я розгляну у цій статті.

Оскільки найпершими на звільнені території вводяться підрозділи поліції особливого призначення, почати слід саме з них. Метою введення цих підрозділів в найшвидший час після деокупації є проведення ними контрдиверсійних заходів, затримання та знешкодження ворожих елементів, які можуть досі переховуватися в покинутих будівлях, лісовій місцевості, підвалах, тощо. Практика роботи полку “Сафарі” в Бучі, показала, що при огляді приміщень та автомобілів особливу увагу треба приділяти вибухонебезпечним предметам та розтяжкам. Тікаючи окупанти замінують чималу кількість речей, іноді це можуть бути навіть прості побутові предмети, що “нерівно стоять” (наприклад, начебто впущений на підлогу стілець). Коли людина бачить такі речі вона на рефлекторній основі може поправити або підняти їх, саме в цей момент і стається вибух замінованого предмета. Виходячи з рівню підвищеної вибухової небезпеки під час огляду зазначених територій, поліцейські підрозділи особливого призначення мають завжди координувати свої дії з саперами ДСНС або вибухотехніками НПУ, тренувати свою пильність на заняттях з тактичної підготовки, та бути готовими до нестандартних умов затримання та вогневого контакту в приміщеннях і міських ділянках.

Основою допомоги громадянам на звільненій території стануть працівники сектору превенції Національної поліції України. Шляхом опитування громадян, надходження заяв, аналізу інтернет джерел, взаємодії з громадою, поліцейські поступово створять списки речей першої необхідності для людей постраждалих від конфлікту. Особливу увагу при аналізі потреб громадян необхідно приділити: гуманітарній допомозі, медикаментам, предметам особистої гігієни та одягу. Зібрану інформацію поліцейський буде повідомляти в органи місцевого самоврядування, волонтерські організації, та громадські об’єднання, з метою забезпечення стабільної життєдіяльності населення. Також працівники ювенальної превенції мають зібрати дані щодо дітей та неповнолітніх осіб, які зазнали душевних страждань внаслідок збройної агресії,

і у взаємодії з психологами надати їм необхідну допомогу, забезпечити підтримку їм та їхнім родинам на достатній строк [3, с. 63].

Органи досудового розслідування під час здійснення своєї діяльності на деокупованих територіях мають постійно документувати кримінальні правопорушення, що пов'язані з порушеннями правил війни, колабораціонізмом або геноцидом, що потребують ряд специфічних дій для їх фіксації (як наприклад, масова ексгумація тіл). Враховуючи вищенаведені аспекти огляду приміщень, автомобілів, та місцевості загалом, слідчий при проведенні ним слідчих дій повинен завжди забезпечуватися спеціалістом-вибухотехніком, який перед початком таких дій перевірить об'єкт на наявність вибухонебезпечних предметів. Особливу увагу під час оперативно-розшукової діяльності слід приділити лісним ділянкам розташованим біля міста. Практика роботи поліції в звільненому Куп'янську показала, що в таких місцях дуже часто можуть бути розташовані масові поховання цивільних людей вбитих російськими солдатами [4, с. 108]. Таким чином, слідчий для підвищення ефективності досудового розслідування, виявлення нових джерел та доказів має постійно дізнаватись оперативну обстановку, проявляти нестандартний підхід до розслідування, обмінюватись досвідом та співпрацювати не тільки з іншими підрозділами поліції, а також з іншими органами правопорядку, такими як Служба безпеки України та Державне бюро розслідувань.

Забезпечення публічної безпеки та порядку, реагування на правопорушення та охорона суспільства від злочинних посягань потребують особливої уваги на звільнених ділянках території України. Майже вся ця робота покладається на патрульну поліцію. Через такі фактори як: високий рівень незаконного володіння зброєю, чимала кількість колаборантів та низька фінансова спроможність населення, деокупована територія стає зоною підвищеної небезпеки для поліцейських. Логічним рішенням цієї проблеми є заходи спрямовані на посилення силового становища патрульної поліції, забезпечення їх автоматичною вогнепальною зброєю, броньованими авто, та

засобами індивідуального захисту достатнього рівня. Також необхідним кроком в посиленні патрулювання є залученням до нього військовослужбовців Національної гвардії України, для ефективного ведення бою у випадку такої необхідності [2, с. 30].

Отже, як можна побачити, для ефективності ведення своєї діяльності на деокупованих територіях поліцейські мають не тільки взаємодіяти між своїми підрозділами, а також постійно співпрацювати з іншими правоохоронними органами та органами державної влади. На жаль, зараз питання комунікації різних силових структур між собою не має чіткого нормативного закріплення та має суто ініціативний характер носіїв владних повноважень. Також, велику роль у роботі поліції на постраждалих від війни територіях відіграють саме військова підготовка, безпека при огляді місця події, психологічна стійкість, та міжнародний досвід з документування і розкриття воєнних злочинів. Через процес постійної адаптації та пристосування до сучасних реалій, функції поліції стають ширше та динамічніше кожного дня, ці події потребують розвитку нормативно-правових актів, що закріплюють діяльність поліцейських, зміни в питаннях навчання і підготовки майбутніх правоохоронців, їх перехід на більш практичний характер, адже правильним є твердження, що «чим більше у співробітників досвіду, тим менша ймовірність припущення помилок» [1, с. 5] а також поліпшення матеріально-технічного забезпечення поліцейських підрозділів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. В.В. Біліченко, Основи підготовки поліцейських до дій в екстремальних ситуаціях, Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2021. 6 с.
2. URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/7268>
3. О. Г. Комісаров, А. О. Собакаръ, Е. Ю. Соболю, Тактико-спеціальна підготовка навчальний посібник, Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2017. 277 с.

4. URL:

<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/573/1/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A2%D0%A1%D0%9F.pdf>

5. О. І. Тьорло, Ю. Р. Йосипів, В. М. Синенький та ін. Тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції: навчальний посібник, Львів: ЛьВДУВС, 2018. 480 с.

6. URL:

http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1041/1/%D0%A2%D0%A1%D0%9F_2018.pdf

7. Н. М. Бакаянова, А. В. Кубаєнко, О. Г. Свида, Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів навчально-методичний посібник, Одеса: Одеська юридична академія, 2020. 250 с.

8. URL: <http://surl.li/flcgf>

9. Про Національну поліцію. Закон України № 580 від 02.07.2015.

10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

11. Про правовий режим воєнного стану: Закон України № 389 від 12.05.2015.

12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

Prystynskyi Bohdan Oleksandrovych

student of higher education

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Hydenko Yevhen Serhiyovych

teacher of the department of tactical and special training, police captain

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

**WORK TACTICS OF DIFFERENT UNITS
POLICE IN THE DEOCCUPIED TERRITORIES OF UKRAINE**

***Abstract:** the thesis analyzes the experience of police work in the de-occupied territories of Ukraine, highlights the specific conditions of official activity that should be paid attention to, and proposes new ways to overcome existing problems in this direction.*

***Keywords:** de-occupied territory, police, explosive objects, inspection.*

УДК 343.2

Пристинський Богдан Олександрович

здобувач вищої освіти

навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців для підрозділів

Національної поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Корогод Світлана Володимирівна

старший викладач кафедри, кримінального права та кримінології

капітан поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ПРОБЛЕМАТИКА ТЛУМАЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У РІШЕННЯХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Анотація: в роботі розкрито проблематику тлумачення принципу верховенства права у рішеннях Європейського суду з прав людини, з урахуванням особливостей сучасного законодавства та судочинства України.

Ключові слова: верховенство права, суд, права людини, розгляд, закон.

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, підписана від імені України 9 листопада 1995 року, та ратифікована згідно з Законом України від 17 липня 1997 року “Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції”, який набрав законної сили 3 серпня 1997 року [5].

Наша держава доєдналася до цього основоположного документа, спрямованого на захист прав та свобод людини фактично через 50 років після його прийняття. Проте цей факт не повинен в жоден спосіб впливати на рівень дотримання положень конвенції в Україні, зокрема в частині реалізації принципу верховенства права.

Єдиним органом, який створений з метою забезпечення дотримання прав та свобод, визначених у Конвенції та в прийнятих протоколах до неї, є Європейський Суд з прав людини, який складається з такої кількості суддів, яка відповідає кількості держав-учасниць цього договору.

Забезпечення виконання рішень ЄСПЛ здійснюється на підставі Закону України “Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини” від 23.02.2006 № 3477-IV [3]. Цим законом, зокрема, впроваджено використання рішень ЄСПЛ у судовій практиці України. Постанова Кабінету Міністрів України “Про заходи щодо реалізації Закону України “Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини” від 31 травня 2006 р. № 784 затверджує Положення про Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини [4]. Отже, українське законодавство передбачає механізм реалізації рішень ЄСПЛ, які, своєю чергою, містять важливі положення щодо розуміння принципу верховенства права та його ефективного застосування. Утім, як свідчить практика, застосування таких рішень в Україні залежить також і від інших факторів, серед яких можна назвати ефективність судової та виконавчої гілок влади загалом, а також рівень правової та політичної культури у державі.

Аналіз принципу верховенства права у контексті рішень ЄСПЛ дасть змогу пришвидшити його впровадження у вітчизняну правозастосовну практику та підвищити рівень ефективності виконання цих рішень в Україні.

Рішення ЄСПЛ, що є обов’язковими до виконання договірними сторонами, використовуються як джерело права та створюють привід для удосконалення внутрішнього законодавства країн-учасниць Конвенції. До того

ж під час аналізу рішень Європейського Суду з прав людини, останній вказує на необхідність дотримання вимог якості внутрішнього закону та принципу юридичної визначеності, що є невід’ємними частинами верховенства права, його обов’язковими передумовами [2, с. 8].

Висновок, про необхідність розгляду Судом, здійснення щодо неї певних заходів правомірного характеру правоохоронними органами було сформовано у рішенні по справі “Полторацький проти України” від 29 квітня 2003 року, заява № 38812/97, п. 155 де вказано, що насамперед Суд повинен розглянути, чи втручання було здійснене “відповідно до закону”. Цей вираз насамперед вимагає, щоб відповідний захід мав певну підставу у національному законодавстві; він також стосується якості відповідного законодавства і вимагає, щоб воно було доступне відповідній особі, яка, крім того, зможе передбачити його наслідки для себе. До того ж це законодавство повинно відповідати принципу верховенства права [6].

Розглядаючи це рішення ЄСПЛ, ми дійшли висновку, що вимога передбачуваності закону як один із елементів якості внутрішнього закону держави справді має надзвичайно важливе значення, що підтверджується подальшим аналізом цього рішення. Тобто, закон повинен доволі чітко визначати межі будь-яких повноважень, наданих компетентним органам, а також спосіб їх застосування, щоб забезпечувати належний захист особистості від свавільного втручання. Отже, у демократичному суспільстві в умовах верховенства права громадяни мають право на максимальний рівень захисту своїх прав [8, с. 115].

Принцип юридичної визначеності ґрунтовно описаний у рішенні по справі “Христов проти України” від 19 лютого 2009 року, де зазначено, що Суд повторює, що право на справедливий судовий розгляд, гарантоване п. 1 ст. 6 Конвенції, потрібно тлумачити у контексті преамбули Конвенції, яка, зокрема, проголошує верховенство права як складову частину спільної спадщини договірних держав. Одним з основоположних аспектів верховенства права є

принцип юридичної визначеності, згідно з яким у разі остаточного вирішення спору судами їхнє рішення, що набрало законної сили, не може ставитися під сумнів. Принцип юридичної визначеності вимагає поваги до принципу “res judicata”, тобто поваги до остаточного рішення суду. Згідно з цим принципом, жодна сторона не має права вимагати перегляду остаточного та обов’язкового до виконання рішення суду лише з однією метою - домогтися повторного розгляду та винесення нового рішення у справі. Повноваження судів вищого рівня з перегляду мають здійснюватися для виправлення судових помилок і недоліків, а не для нового розгляду справи [7].

Отже, ЄСПЛ у своїх рішеннях визначає доволі чіткі та конкретні шляхи забезпечення панування верховенства права у державі за допомогою виділення окремих елементів принципу верховенства права. У такий спосіб проблематика гарантування принципу верховенства права лежить насамперед у площині позитивного права і прямо залежить від якості чинного у державі законодавства. Воно повинно бути доступним людині, яка, своєю чергою, зможе передбачити наслідки його застосування для себе, а також зміст і характер тих заходів, які можуть бути застосовані до неї [1, с. 6]. Тобто дискреційність визначених у законодавстві повноважень, а також спосіб їх застосування повинні бути максимально чітко сформульовані і зрозумілі, що давало б людині належне уявлення щодо обставин та умов, за якими державні органи уповноважені вдаватися до тих чи інших рішень та забезпечувати належний захист особистості від свавільного втручання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Козюбра М.І. Принцип верховенства права і права людини. Права людини і правова держава (До 50-ї річниці Загальної Декларації прав людини): Тези доп. та наук. повідомлень. 10-11 грудня 1998 р. 11 с.
2. Погребняк С.П. Історичні витоки верховенства права. Державне будівництво та місцеве самоврядування. Випуск 15, 2008 р.

3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV.
4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
5. Про заходи щодо реалізації Закону України “Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини”: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 трав. 2006 р. № 784.
6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-%D0%BF#Text>
7. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів N 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17.07.1997 № 475/97-ВР.
8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Рішення Європейського суду з прав людини, справа “Полторацький проти України”: від 29 квітня 2003 року.
10. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_838#Text
11. Рішення Європейського суду з прав людини, справа “Христов проти України”: від 19 лютого 2009 року.
12. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_443#Text
13. Таманага Б. Верховенство права: історія, політика, теорія. 2004 р. 208 с.

Prystynskyi Bohdan Oleksandrovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Korogod Svitlana Volodymyrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

PROBLEMS OF INTERPRETING PRINCIPLE OF RULE OF LAW IN DECISIONS OF EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Abstract: the work reveals the problems of interpreting the principle of the rule of law in the decisions of the European Court of Human Rights, taking into account the peculiarities of modern legislation and the judiciary of Ukraine.

Keywords: rule of law, court, human rights, proceedings, law.

УДК 346.2

Риндич Анастасія Володимирівна

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Олійник Юлія Володимирівна

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анотація: в роботі розкрито питання щодо організації судоустрою протягом десятиліть незалежності України.

Ключові слова: суб'єкт, законодавство, охорона, права.

Протягом десятиліть незалежності України організація судової системи була дискусійною. Постійні зміни в законодавстві українського судоустрою спричинили наукові суперечки між науковцями та практиками, а також проблеми у процесі судового захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання.

Під прикриттям доброї волі (забезпечення єдності судової практики, покращення доступу до правосуддя, приведення судової системи у відповідність до європейських стандартів) у науковій літературі показано необхідність демонтажу налагодженої системи господарських та адміністративних судів. Можливо, за задумом авторів таких заяв, судовий захист інтересів і законних інтересів суб'єктів господарювання є простою категорією судових справ, що не вимагає спеціальних знань у господарській сфері. Такий підхід призведе до хаосу

в усій системі економіко-правових відносин, що в свою чергу негативно позначиться на економіці України в цілому.

Спори щодо захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання є особливими, для їх своєчасного та законного вирішення вимагаються фахівці, які мають значний досвід та досвід у сфері захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання. На сьогоднішній день зросла кількість корпоративних спорів, спорів, пов'язаних з комерційним розкраданням, спорів між суб'єктами господарювання та контролюючими органами (податковою, митною). Через прогалини та неузгодженість українського законодавства такі спори не мають остаточного законодавчого вирішення, потребують глибоких знань матеріального та процесуального права та практичного досвіду у сфері захисту прав та законних інтересів сторін. суб'єкт господарювання. Щоб отримати такі знання та досвід, потрібні роки наполегливої праці.

Одним із аргументів прихильників є те, що ліквідація існуючої системи судового захисту прав та інтересів юридичних осіб є корупцією в цій системі. Загальновідомо, що в усій без винятку судовій системі України є корупція. Але ніхто не позбавлений ідеї ліквідації всієї української судової системи. Тому держава має забезпечити такі умови для правосуддя, які допоможуть позбутися корупціонерів у цій сфері. Але при цьому забувають, що одним із головних критеріїв для інвесторів, особливо іноземних, при виборі країни для інвестування є законодавча гарантія професійної системи судового захисту їхніх прав та інтересів. На цьому етапі розвитку України стоїть завдання привести правосуддя до європейських стандартів. Заяви європейських політиків свідчать про те, що існуючу судову систему в Україні потрібно модернізувати за європейськими стандартами, а не руйнувати.

Право суб'єкта підприємництва на захист – це представлена їм і забезпечена нормами права й відповідними обов'язками інших суб'єктів можливість самостійно діяти з метою відновлення порушеного права і законного інтересу. Поняття «захист прав» слід відрізнити від поняття «охорона прав», яке

зазвичай трактується ширше, оскільки включає будь-які заходи, направлені на забезпечення інтересів уповноваженого суб'єкта.[2]

Підсумовуючи, хочу зазначити, що підірвати існуючу судову систему неважко, але без професійних методів неможливо створити ефективну судову систему для захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання, а також активно розвинути та усунути прогалини, недоліки законодавства. Завдання законодавця – з одного боку не втратити наявні позитивні результати, а з іншого – усунути прогалини та недоліки законодавства, щоб ефективно вирішувати судові спори щодо захисту прав та інтересів бізнесу. суб'єктів з високим професійним рівнем.

Під правовою охороною прийнято розуміти низку державних гарантій, пов'язаних із нормативними заборонами чи іншими обмеженнями певних дій суб'єктів захисту, спрямованих на попередження та попередження злочинів.[2]

У сучасних умовах, переглядаючи розуміння судів як інститутів державної влади та їх роль у судовому управлінні господарськими справами, необхідно також чітко визначити сутність категорії «судовий захист» у такий спосіб. Призма реалізації механізму конституційного права захисту прав суб'єктів господарювання з урахуванням завдань та конкретних обставин господарського судочинства. «Підприємці також мають право захищати свої права за допомогою конституційно-правових механізмів захисту. Юридичні особи та фізичні особи-підприємці часто використовують цей механізм для захисту своїх захищених законом к прав».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
2. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41; 41-42; 43; 44-45.

Rindić Anastasia Vladimirovna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Oliynyk Yulia Volodymyrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

LEGAL PROTECTION OF THE RIGHTS OF BUSINESS ENTITIES

Abstract: the work covered the issue of organization of the judiciary for ten years of independence of Ukraine.

Keywords: subject, legislation, protection, rights.

УДК 343.2

Риндич Анастасія Володимирівна

Здобувач вищої освіти II курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Чорна Аліна Геннадіївна

старший викладач кафедри кримінального права та кримінології
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ПОНЯТТЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ ВИНИ

***Анотація:** в роботі висвітленню сутності та змісту такої правової категорії, як «змішана форма вини». Проаналізовано різні підходи вчених щодо поняття даного терміну. Розкрито зміст поняття «змішана форма вини» з урахуванням поглядів науковців різного часу галузі кримінального права.*

***Ключові слова:** змішана форма вини, винність, невинність, вина.*

Визначення загальних підстав кримінальної відповідальності, а також розвиток деяких кримінально-правових систем, таких як: незакінчені злочини, співучасть, обставини виключених злочинів поведінки, значною мірою залежать від «винного» для правильного вирішення цих злочинів. питань. Крім того, правильно розкривши сутність «злочину», можна правильно визначити та розрізнити подібні злочини за об'єктивними ознаками. Крім того, у сучасному кримінальному праві загалом неприпустимо брати на себе відповідальність без

встановлення певного психологічного зв'язку з діями злочинця (тобто «злочинном»).

Згідно зі ст. 23 КК України вина – це психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої КК України, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності.[2] Отже, до змісту злочину входить психологічний процес злочинця в процесі вчинення злочину, який виявляється як певне психологічне ставлення особи до суспільно небезпечної поведінки та її наслідків. У кінцевому результаті процес становить суб'єктивне сторона злочину (в окремому поєднанні з іншими елементами — цілями, мотиваціями, емоційними станами).

КК України (ст. ст. 23, 24 і 25)[2] передбачено дві форми вини: умисел і необережність. Тому умисний злочин вважається умисним, а необережний — необережним. Такий поділ злочинів має важливе практичне значення не тільки для характеристики конкретних злочинних діянь, а й для подальшого вирішення багатьох проблем у сфері кримінально-правової адаптації (звільнення від кримінальної відповідальності та покарання, умовно-дострокове звільнення та застосування покарання амністія, тощо), кримінально-процесуальна діяльність (наприклад, визначення об'єкта доказування та межі доказування, обрання запобіжних заходів тощо), виконання та виконання покарань (наприклад, визначення виду установи, що виконує покарання). Проте, як уже зазначалося, законодавство про кримінальну відповідальність передбачає злочини, які характеризуються різним (тільки умисним або лише необережним) ставленням особи до вчиненого діяння та його суспільно небезпечних наслідків і відповідного причинно-наслідкового зв'язку. [3]

У навчальній літературі методи розмежування двох основних видів злочинності та гібридних форм злочинності вважаються добре встановленими. Одна категорія включає злочини, кваліфікуючими складами яких є необережність щодо наміру та безпосередніх наслідків поведінки та, можливо, інших тяжких наслідків. До іншої категорії належать злочини, поведінка яких

полягає в порушенні відповідних правил безпеки що саме по собі є адміністративним чи дисциплінарним проступком, а складом злочину є лише настання суспільно небезпечних наслідків, пов'язаних із діянням (найбільш типовим прикладом є порушення Кримінального кодексу згідно зі статтею 286). Оскільки правопорушники мають різне суб'єктивне ставлення до небезпечних наслідків своїх дій і суспільства, то при встановленні того, чи був злочин вчинений умисно чи з необережності, враховується фактор, що визначає характер і характер злочину: суб'єктивне ставлення до злочинного діяння.[1]

Отже, враховуючи вищевикладене, в подальшому науковому дослідженні слід виходити з того, що поняття змішаної форми вини охоплює всі можливі поєднання умислу та необережності, або їх елементів при вчиненні одиничного злочину.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вереша Р.В. Поняття вини як елемент змісту кримінального України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / Р.В. Вереша. – К., 2004.
2. Кримінальне право України. Загальна частина : [підручник] / [Ю.В. Александров, В.І. Антипов, М.В. Володько, О.О. Дудоров, В.А. Клименко]. – К. : Правові джерела, 2002.
3. Бабанін С.В. Змішана форма вини у кримінальному праві України / С.В. Бабанін // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2014

Ryndich Anastasia Volodymyrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Chorna Alina Hennadiyevna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

THE CONCEPT OF A MIXED FORM OF GUILT

***Abstract:** the work highlights the essence and content of such a legal category as "mixed form of guilt". Different approaches of scientists regarding the concept of this term are analyzed. The meaning of the concept of "mixed form of guilt" is revealed, taking into account the views of scientists of different times in the field of criminal law.*

***Keywords:** mixed form of guilt, guilt, innocence, guilt.*

УДК 343

Солоп Ілля Олексійович

курсант 2-го курсу

Факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Чорна Аліна Геннадіївна

старший викладач кафедри кримінального права та кримінології

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ПОНЯТТЯ ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО МЕТА

***Анотація:** в роботі досліджено поняття покарання та його мету у сфері кримінального права, розкрито зміст покарання в різних значеннях. Проаналізовано праці вчених та нормативно-правові акти щодо покарань.*

***Ключові слова:** кримінальне право, покарання, права людини, кримінальна відповідальність, держава.*

Саме покарання слугує тим ефективним засобом, за допомогою якого ліквідується конфлікт, який виникає між державою і особою, відновлюється нормальний стан існуючого правопорядку і одночасно ресоціалізує особистість злочинця.

Покарання, як елемент кримінальної відповідальності, дійсно може виконувати ряд важливих функцій. По-перше, воно відбиває визнання суспільством того, що певна поведінка є неприпустимою і заслуговує на

негативну оцінку. Це має важливе значення для збереження моральних і етичних норм у суспільстві.

По-друге, покарання може мати ефект відстрілювання, тобто змушувати інших людей утримуватися від вчинення кримінальних правопорушень, оскільки вони бояться наслідків.

По-третє, покарання може відновлювати порушений правопорядок і відновлювати довіру громадян до держави, а також надавати жертві злочину справедливість і задоволення.

Згідно з частиною 1 статті 50 Кримінального кодексу України, покарання - це захід примусу, який застосовується від імені держави на підставі вироку суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення [1]. Його головна мета полягає в обмеженні прав і свобод засудженого та його виправленні, а також у запобіганні вчиненню нових кримінальних правопорушень.

Як зазначає Ющик О.І. у своїй праці, з яким я погоджуюсь, у науковій літературі поняття покарання використовується в різноманітних значеннях:

як реакція держави на вчинений злочин; як правовий наслідок вчинення злочину;

як спосіб (форма) кримінальної відповідальності;

як засіб (інструмент) кримінально-правової боротьби із злочином;

як кара (відплата) винному за вчинене;

як форма (захід) державного примусу, що застосовується до винного;

як біль (позбавлення, страждання), шкода, яка спричиняється на основі судового вироку винному у вчиненні кримінального правопорушення [2, с.241].

Покарання як захід державного примусу застосовується тільки до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення. Таке положення ґрунтується на теорії суб'єктивного ставлення у вину, яка є панівною в теорії кримінального права України [3]. Головний її зміст полягає у тому, що

правоохоронні органи та суд при кваліфікації злочину виходять з певного (винного) психічного ставлення особи до вчинюваного діяння та його наслідків.

Покарання є заходом законного примусу, що має публічний характер і застосовується від імені держави, яка володіє монопольним правом визначати зокрема злочинність діяння, його караність, загальні засади призначення покарання, порядок виконання покарання, підстави й умови звільнення від покарання, систему органів і установ, покликаних застосовувати і виконувати покарання, їх компетенцію.

Отож, при застосуванні покарання важливо дотримуватися принципу гуманності та недопущення фізичних страждань або приниження людської гідності засудженого.

Законодавство передбачає різноманітні види покарання, залежно від характеру та тяжкості вчиненого правопорушення, і використовує їх з урахуванням мети покарання. Наприклад, можуть застосовуватися такі види покарання, як позбавлення волі, штраф, спеціальний конфіскація майна тощо. Однак у всіх випадках покарання має бути пропорційним вчиненому правопорушенню.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кримінальний кодекс України, прийнятий сьомою сесією Верховної Ради України 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради.- 2001.- № 25 – 26. - ст.131.(із змінами на 10 вересня 2011 р.)
2. Ющик О.І. Зміст покарання. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2014. Серія ПРАВО. Випуск 26. С.238-242.
3. Кримінальне право України Загальна частина. М.І. Мельник, В. А. Клименко. Київ Юридична думка, 2019.

Solop Ilya Alekseevich

2nd year cadet

Faculty of Training Specialists for Criminal Police Units

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Chorna Alina Genadievna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

THE CONCEPT OF PUNISHMENT AND ITS PURPOSE

***Abstract:** the work explores the concept of punishment and its purpose in the field of criminal law, reveals the concept of punishment in different meanings. The works of scientists and normative legal acts on punishments are analyzed.*

***Keywords:** criminal law, punishment, human rights, criminal liability, state.*

УДК 343.2

Сопилюк Анна Павлівна

курсант 2-го курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Корогод Світлана Володимирівна

старший викладач кафедри кримінального права та кримінології
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

**КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОСТУПОК ТА ПРАВОПОРУШЕННЯ:
ШЛЯХИ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ**

Анотація: в роботі проаналізовано поняття кримінального проступку.

Ключові слова: кримінальний проступок, шляхи законодавчого запровадження.

Актуальність теми дослідження полягає в концепції вдосконалення законодавства для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів ознаменовано новим етапом розвитку держави.

Метою дослідження є визначити підходи до запровадження кримінального проступку, його місце та критерії у законодавчому просторі, підходів до визначення системи кримінальних правопорушень у запропонованих проектах законів про внесення змін і доповнень до КК України в питанні щодо запровадження інституту кримінального проступку.

Над питанням реформування законодавства про адміністративні правопорушення та запровадження інституту кримінальних проступків вивчали такі вчені, як В.І. Борисов, Д.О. Балобанова, Н.Л. Березовська, І.П. Голосніченко,

О.О. Кашкаров, Ю.Ю. Коломієць, В.М. Куц, Н.А. Мирошниченко, Н.М. Мирошниченко, В.О. Навроцький, О.В. Острогляд, В.О. Туляков, П.Л. Фріс, М.І. Хавронюк та інші.

На реалізацію положень Концепції прийнято низку нормативних актів: в 2008 р. – Концепцію реформування кримінальної юстиції України, в 2012 р. – Кримінальний процесуальний кодекс України та ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», в 2014 р. – ЗУ «Про прокуратуру», а в 2015 р. – законів України «Про забезпечення права на справедливий суд» та «Про національну поліцію».

Водночас подані на сьогодні проекти законів щодо запровадження інституту кримінального проступку потребують системного аналізу на предмет актуальності проблеми держави і права їх відповідності загальним правилам законотворчої діяльності, засадам кримінального права України.

Для вирішення даної проблематики, необхідно чітко розмежовувати та розуміти, такі поняття як: кримінальне правопорушення, кримінальний проступок та злочин. Тому потрібно визначитись з дефініціями.

Більш змістовне, чітке та визначене поняття про “кримінальне правопорушення” є визначення О.Ф. Скакуна: «кримінальне правопорушення - це діяння, яке тягне за собою відповідальність особи, яка вчинила його» [2, с. 420]. Ю.А. Денисова під кримінальним правопорушенням розуміє суспільно небезпечне, винне діяння, що суперечить нормам права, за вчинення якого передбачена правова відповідальність [3, с. 245].

При цьому згідно з Проектом закону № 10126 поняття кримінального правопорушення є єдиним для його видів – злочину та кримінального проступку, а відмінність між вказаними видами кримінального правопорушення проводиться на підставі видів покарань, які можуть до них застосовуватись [7]. Згідно із ч. 4 ст. 11 Проекту закону № 10146 кримінальним проступком є «передбачене Книгою «Про кримінальні проступки» Особливої частини цього Кодексу суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене

суб'єктом кримінального проступку»[8]. На думку багатьох вчених, подібний підхід до визначення видів кримінальних правопорушень призводить до наявності зайвих понять у КК України та створення беззмістовних норм дефініцій.

Щодо визначення кримінального проступку пропонуємо звернутися до вченого Макаренка А. С., який визначив, що кримінальний проступок виступає різновидом кримінального правопорушення і є незлочинним кримінально-караним діянням. Також необхідно вернутись до загального правила, що пояснює кримінальний проступок як діяння, за яке передбачене покарання у виді арешту на строк не більше шести місяців, обмеження волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання за винятком основного покарання у виді штрафу в розмірі понад тисячу неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Підходи до визначення поняття кримінального проступку, а також встановлення їх переліку, викладені у законопроекті В.Д. Швеця та законопроекті, внесеному групою народних депутатів України (В. М. Стретовичем, С.П. Головатим, Д.М. Притикою), суттєво різняться. Так, згідно із законопроектом, внесеним групою народних депутатів України, кримінальний проступок – це діяння, за яке передбачено покарання у вигляді громадських робіт, або інше, більш м'яке, покарання, за винятком основного покарання у вигляді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. При цьому автори даного законопроекту не визначили критеріїв розмежування проступку зі злочином. У проекті цих авторів відсутня стаття про класифікацію злочинів.

Визначення злочину законодавець надає в ст.11 КК України, в якій зазначається, що злочин – це протиправне, суспільно небезпечне, винне, каране діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину.

Необхідно відмежувати злочин від проступку, для цього слід виділити основні ознаки, які дозволяють відмежовувати ці два поняття: 1) ступінь

суспільної небезпечності; 2) вид та розмір міри кримінального впливу (вид та розмір кримінально-правових наслідків).

Вдалих підхід, запропоновано у Проекті закону № 10126 [7], за якого існує одне визначення поняття кримінального правопорушення, а відмінність між кримінальним проступком і злочином як видами кримінального правопорушення має встановлюватись за допомогою формального критерію – виду покарання й міри покарання, що може застосовуватись за той чи інший вид кримінального правопорушення.

Матеріальна ознака у злочині проявляється у суспільній небезпечності діяння, а у проступку – у суспільній шкідливості діяння. Так от кримінальна протиправність – закріплення злочинного діяння у Кримінальному кодексі України свідчить про наявність злочину. Так само його наявність у законі про кримінальний проступок свідчить про належність діяння до даної категорії. Караність – за злочин передбачено застосування найсуворіших, найтяжчих для засудженого наслідків – покарання, а за проступки застосовується не покарання, а стягнення.

Кримінальні правопорушення мають низку відмінностей й за процесуальними ознаками. Так, передбачаються різні процедури переслідування особи, розслідування та прийняття судового рішення.

Також передбачено різні строки для публічного переслідування: 10 років для злочину, 3 роки для проступку й 1 рік для правопорушення.

Дослідивши вищезазначені проблеми, можна дійти висновку, що аналіз вказаних проектів, статей та законів свідчить про існування невизначеності в запровадженні інституту кримінальних проступків, щодо з'ясування поняття кримінального правопорушення та його видів, встановлення критеріїв відмежування кримінальних проступків від злочинів і способу їх відображення в тексті КК України, обрання законодавчих прийомів запровадження інституту кримінального проступку, встановлення системи кримінальних проступків. Таким чином, впровадженню інституту кримінальних проступків має передувати

глибокий аналіз зарубіжного досвіду, лише після цього можна буде вирішити низку проблем: місце інституту проступку в системі нормативно-правових актів України, відмежування кримінального проступку від злочину, класифікація кримінальних правопорушень та ін.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Тацій В. Я. Ще одна спроба «гуманізації» кримінального законодавства / В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, Ю. В. Гродецький, А. О. Байда // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2014. – № 1(2). – С. 310-328 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/6129/1/Taciy_310-328
2. Code pénal, Chapitre Ier: Des principes généraux [Електронний ресурс].<http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?idArticle=LEG>
3. Code pénal Version consolidée au 26 juin 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=6B653D2BC7977B486CBAF3EF98BAC971>.
4. Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів: Указ Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008 (станом на 1 вересня 2011 р.) // Офіційний вісник України. – 2008. – № 27. – С. 838.
5. Про робочу групу з питань реформування законодавства про адміністративні правопорушення та запровадження інституту кримінальних проступків: Розпорядження Президента України від 30 травня 2012 р. № 98/2012-рп [Електронний ресурс].–Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/98/2012-%D1%80%D0%BF>.
6. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування кримінальної юстиції України : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 1153-р

7. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо запровадження інституту кримінальних проступків : проект Закону України від 26 лютого 2012 р. № 10126 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=42706.

8. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо введення інституту кримінальних проступків: проект Закону України від 3 березня 2012 р. № 10146 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=42733.

Sopylyuk Anna Pavlivna

cadet of the 2rd year

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Korogod Svitlana Volodymyrivna

Lecturer of the Department of Criminal Law and Criminology

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

**CRIMINAL MISDEMEANOR AND OFFENSE:
WAYS OF LEGISLATIVE IMPLEMENTATION**

Abstract: the concept of criminal misdemeanor is analyzed in the work.

Keywords: criminal misdemeanor, ways of legislative implementation.

УДК 343.2

Сопилюк Анна Павлівна

курсант 2-го курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Корогод Світлана Володимирівна

старший викладач кафедри кримінального права та кримінології
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИХ НАСЛІДКІВ

***Анотація:** в роботі проаналізовано поняття та класифікація суспільно небезпечних наслідків.*

***Ключові слова:** суспільно небезпечні наслідки, наслідки матеріального і нематеріального характеру.*

Однією із ознак кримінального правопорушення є суспільна небезпечність діяння, яка проявляється у тому, що діяння (дія або бездіяльність) посягає на охоронювані кримінальним законом суспільні відносини, спричиняючи певні негативні зміни, фактично порушуючи їх. При цьому негативний вплив на суспільні відносини у теоретичних дослідженнях розглядають по-різному: завдання шкоди суб'єкту суспільних відносин, нанесення шкоди благу, охоронюваному законом і у зв'язку з яким виникають та існують дані суспільні відносини (для прикладу слід навести майнове кримінальне правопорушення, як-от: крадіжка, грабіж, шахрайство, предметом

яких є чуже майно або право на чуже майно тощо), в іншій групі кримінальних правопорушень може розриватися соціальний зв'язок між суб'єктами суспільних відносин. Однак дані механізми настання суспільно небезпечних наслідків об'єднує спричинення шкоди об'єкту кримінально-правової охорони, що є наслідком конкретного кримінального правопорушення [1, с. 1].

Суспільно небезпечні наслідки в теорії та на практиці підлягають певній класифікації, а серед класифікативних критеріїв найбільш поширеним є розрізнення суспільно небезпечних наслідків залежно від характеру та обсягу шкоди, заподіяної діянням об'єкту, відповідно до якого суспільно небезпечні наслідки поділяють на наслідки у вигляді реальної шкоди або наслідки у вигляді створення загрози (небезпеки) заподіяння шкоди. Очевидним є твердження стосовно того, що переважна більшість кримінальних правопорушень заподіюють реальну шкоду, оскільки вбивство, розбій, порушення правил дорожнього руху мають своїм наслідком реальну і конкретну шкоду, яка заподіюється певним суб'єктом об'єкту кримінально-правової охорони. При цьому чинним кримінальним законодавством передбачено притягнення до кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень, які не детермінують настання конкретної реальної шкоди, а лише створюють загрозу її настання, ставлячи в небезпеку об'єкти кримінально-правової охорони. Для прикладу слід навести наступні норми Кримінального кодексу України (далі – КК України): завідоме залишення без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для життя стані, причому тут не потрібне настання смерті особи, або інших тяжких наслідків (ч. 1 ст. 135 КК України). Подібні правопорушення одержали в літературі назву «делікти небезпеки» («делікти створення небезпеки»). При погрозі заподіяння шкоди порушується стан захищеності, безпеки суспільних відносин, поставлених під охорону кримінального закону [1, с. 1-2; 2].

Під поняттям «суспільно небезпечні наслідки» слід розуміти шкоду (збиток), яка заподіюється правопорушники діянням суспільним відносинам,

охоронюваним кримінальним законом, або як реальну небезпеку (загрозу) заподіяння такої шкоди. До того ж важливо підкреслити, що наслідки кримінальних правопорушень абсолютно різні, оскільки можуть стосуватися різних сфер життєдіяльності суспільства: економічної, соціальної, політичної, екологічної тощо [3, с. 283].

Взагалі суспільно небезпечні наслідки поділяються на дві великі групи:

- наслідки матеріального характеру: майнова шкода (кримінальні правопорушення проти власності); шкода особистого (фізичного) характеру (кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи). Суспільно небезпечні наслідки майнового характеру можуть бути виражені у різних формах: позитивний збиток або упущена вигода (неодержані доходи). Позитивний майновий збиток полягає у протиправному вилученні, знищенні або пошкодженні майна, яке перебувало у власності або володінні потерпілого. За упущеної вигоди потерпілий не одержує майнових благ, передбачених законом, договором або на іншій правовій підставі;

- наслідки нематеріального характеру: не пов'язані з фізичним впливом на особу або на речі матеріального світу (блага), з приводу яких виникають та існують суспільні відносини, однак їх слід розглядати як негативні зміни в об'єкті посягання, пов'язані з порушенням тих або інших інтересів учасників суспільних відносин. До даного виду наслідків відносять завдання політичної, організаційної, шкоди, яка заподіюється також вчиненням кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності, військовими кримінальними правопорушеннями, проти правосуддя, громадської безпеки, громадського порядку, проти трудових і виборчих прав громадян тощо. Вбачаємо у наслідках нематеріального характеру спрямованість на заподіяння шкоди конкретним законним інтересам певної особи, суспільству або державі. Крім цього, наслідки нематеріального характеру носять абстрактний характер і зазвичай визначаються на рівні особистого сприйняття потерпілими наявності

шкоди нематеріального характеру, що спричинила настання наслідку даного виду [4, с. 77-79].

Також існує класифікація в залежності від виду безпосереднього об'єкта, якому суспільно небезпечне діяння заподіює шкоду. За даною класифікативною моделлю наслідки поділяються на основні і додаткові. Для прикладу наведемо кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності, при вчиненні яких шкода заподіюється службовою особою нормальній діяльності певного органу державної влади при перевищенні влади або службових повноважень. Відповідно суспільно небезпечний наслідок в даному випадку слід розглядати як основний, додатковим наслідком буде заподіяння шкоди при перевищенні влади або службових повноважень певній особі із застосуванням насильства, вчинення дій, які ображатимуть її честь і гідність, допущення нелюдського поводження тощо. Також існує розрізнення додаткових обов'язкових наслідків та додаткових факультативних наслідків і для кожного кримінального правопорушення вони визначаються індивідуально, тобто в залежності від фактичних обставин події [1, с. 3].

Суспільно небезпечні наслідки у кримінальних правопорушеннях із формальним складом є необхідною та обов'язковою складовою, а в інших випадках вони відіграють ключову роль кваліфікуючої обставини або обставини, яка обтяжує відповідальність тощо. Повертаючись до кримінальних правопорушень із матеріальним або формальним складом, слід зауважити, що наявність або відсутність суспільно небезпечних наслідків сприяють вирішенню питання про конструкцію складу кримінального правопорушення.

Отже, суспільно небезпечні наслідки можна розглядати як шкоду, яка заподіюється суспільним відносинам, що охороняються кримінальним законом, також вони можуть бути у формі реальної загрози заподіяння шкоди. Нами встановлено, що суспільно небезпечні наслідки мають широкий класифікаційний ряд, що дозволяє розглядати їх як важливу кримінально-правову категорію. Зауважимо, що розуміння виду суспільно небезпечного

наслідку, який настав, може вплинути на кваліфікацію, призначення покарання або взагалі встановлення факту кримінального правопорушення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мирошниченко Н.А. Суспільно небезпечні наслідки злочину, їх види та значення для кваліфікації. С. 1-3.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України в редакції від 29.12.2022 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n1209> (дата звернення: 20.01.2023).
3. Щербініна І. Класифікація суспільно небезпечних наслідків кримінального правопорушення. *Knowledge, Education, Law, Management* 2020, № 3 (31), vol. 2. С. 282-288.
4. Орловський Р.С., Валовина М.А. Суспільно небезпечні наслідки злочину. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 6. Том 3. 2017. С. 76-81.

Sopylyuk Anna Pavlivna

cadet of the 2nd year

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Korogod Svitlana Volodymyrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

CONCEPTS AND CLASSIFICATION OF PUBLICLY DANGEROUS CONSEQUENCES

Abstract: the work analyzes the concept and classification of socially dangerous consequences.

Keywords: socially dangerous consequences, material and non-material consequences.

УДК 349

Сорокіна Дар'я Сергіївна

курсант 3 курсу

Навчально-наукового інституту права та підготовки

фахівців для підрозділів Національної поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Каліман Максим Романович

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

НЕЗАКОННИЙ ОБІГ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ЇЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ

***Анотація:** порядок застосування зброї поліцією можливий лише в таких випадках: Для захисту цивільного населення, якщо відбувається напад, який загрожує їхньому життю. Загрожує життю напад, такий в якому буде каліцтво або смерть.*

***Ключові слова:** поліція, вогнепальна зброя, носіння, дозвіл.*

Закон про застосування зброї дозволяє його застосування поліцією під час нападу на поліцейського, коли є явна загроза його життю і здоров'ю або злочинець намагається заволодіти зброєю поліцейського.[2]

В Асоціації власників зброї негативне ставлення до сьогоденної ініціативи пов'язують з тим, що люди розглядають себе з точки зору жертви, проти якої пістолет буде направлений. А ніяк не як засіб захисту від нападу. А ті, хто його купили, повинні бути морального готові до того, що його доведеться

використовувати. «Є закон: якщо ви витягли зброю, то ви повинні стріляти. Налякати їм неможливо. Тому що сам вид зброї викликає обов'язкову агресію і з протилежного боку. Якщо на мене наставлений пістолет - я відчуваю страх. А якщо цей пістолет не використовується, то я буду забирати його, наступати на людину, яка на мене нападає або захищається від мене з пістолетом, з ще більшою агресією », - вважає психолог.[3]

Головне, чого побоюються люди - безконтрольної стрільби і масового продажу. Варто враховувати, що це і так відбувається - чорний ринок озброєння процвітає. Пістолет, який надійде в продаж офіційно, попередньо буде зареєстрований в органах МВС. А значить, якщо він десь засвітиться, знайти власника буде нескладно. Відсутність культури поводження зі зброєю - ще один фактор, який формує негативне ставлення. Українці турбуються, що зброя стане доступним для підлітків, а спричинить за собою серію трагічних подій на зразок стрілянини в американських школах. Якщо коротко підбити все вище сказане, люди просто не довіряють самій системі, яка повинна проводити жорсткий контроль перед видачею зброї та моніторинг його використання.

За вільний продаж вогнепальної зброї виступають ті, хто зіткнувся з нездатністю зареєструвати законним шляхом вогнепальну зброю. З огляду на військові дії на сході країни плюс посилення роботи силовиків над пошуком диверсантів і запобігання терактів обіг незареєстрованої вогнепальної зброї збільшився.

Теорію про кращому захисту самого себе підтверджує і Євген Захаров, голова Правління Української Гельсінської спілки з прав людини.[4]

Для цього, на думку Асоціації власників зброї, потрібно не багато:

- дозвіл на носіння;
- умови для навчання поводження зі зброєю;
- обов'язкові курси - теорія і практика - по застосуванню пістолетів з обов'язковим складанням іспиту;

- створити перелік медичних протипоказань, при яких продаж зброї буде заборонена.

Головний аргумент захисників легалізації полягає саме в тому, що на руках українців і так досить легальної зброї. Наприклад, мисливські рушниці. І вільний продаж потрібен не для того, щоб нападати, а як додатковий шанс на захист, коли хтось із мільйону незареєстрованої зброї захоче застосувати її проти вас. [1]

Для відбиття нападу на поліцейського або членів його сім'ї, у випадку загрози їхньому життю чи здоров'ю;

- для захисту осіб від нападу, що загрожує їхньому життю чи здоров'ю;
- для звільнення заручників або осіб, яких незаконно позбавлено волі;
- для відбиття нападу на об'єкти, що перебувають під охороною, конвої, житлові та нежитлові приміщення, а також звільнення таких об'єктів у разі їх захоплення;
- для затримання особи, яку застали під час вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину і яка намагається втекти;

Ті фактори впливають на ефективність застосування вогнепальної зброї на ураження, що дає можливість отримати певний стандарт для оцінки достовірності сприйняття ситуації ЗВЗУ працівниками поліції, які не застосовували вогнепальну зброю на ураження, що дає змогу використовувати ці показники у процесі професійно-психологічної підготовки для проведення реабілітації постстресових синдромів, які часто виникають після застосування вогнепальної зброї на ураження, та профілактичної роботи з працівниками поліції.

Підтверджено також ефективність соціально-психологічного «Тренінгу готовності до ЗВЗУ», що дає можливість використовувати його в процесі професійно-психологічної підготовки працівників поліції як ефективного методу підготовки до дій у ситуації ЗВЗУ.[3]

Висновок: Я вважаю, що суспільна ситуація в Україні є досить напруженою. Тож за таких умов виокремлювати ту, чи іншу категорію осіб, надаючи їй додаткове право, мені видається недоцільним. В іншому випадку – варто залишити право володіти зброєю лише представникам правоохоронних органів, як це є зараз.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бандурка О.М. Заходи адміністративного припинення в діяльності поліції : дис. ... канд. юрид. наук / 12.00.15 – Х., 2015. – С. 98-113.
2. Відомості Верховної Ради України. –2014. – № 35. – С. 360.
3. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М. : Политическая литература. – 2012. – С. 356.
4. Малічевський В.І. Психологія застосування вогнепальної зброї на ураження : деякі соціокультурні та практичні аспекти // Наукові записки. – Вип. 2. – 2010. – С. 191–195.

Sorokina Darya Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Kaliman Maksym Romanovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

ILLEGAL TRAFFIC OF HER FIREARMS LEGALIZATION AND APPLICATION AND USE

***Abstract:** the procedure for the use of weapons by the police is possible only in the following cases: To protect the civilian population, if there is an attack that threatens their lives. A life-threatening attack, such as will result in maiming or death.*

***Keywords:** police, firearms, carry, permit.*

УДК 34

Труханова Олександра Борисівна

курсант Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Чорна Аліна Геннадіївна

старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

***Анотація:** в роботі висвітлюється проблематика принципів кримінального права та їх важлива роль у розвитку правової держави.*

***Ключові слова:** принципи, держава, закон, право.*

Актуальність теми. Проблематика принципів кримінального права є визначальною та досить актуальною. Важливе значення принципи мають тоді, коли йде мова про необхідність посилення ролі права в умовах правової держави. Вони, звичайно, є певним соціальним явищем, а їх виникнення насамперед спричинене потребами суспільного розвитку. І саме вивчення та дослідження принципів кримінального права дає змогу визначити основний зміст цієї галузі права, з'ясувати її напрями розвитку та зробити висновки про перспективи удосконалення.

Дане питання вивчали: Харченко В. Б., Житний О. О., Орлов Ю. В., Ященко А. М., Ємельянов В. П., Денисов С. Ф. та ін.

Принципи кримінального права можна поділити на: – загальні; – галузеві (спеціальні); – міжгалузеві. Загальні принципи притаманні не лише кримінальному праву, а й іншим галузям права (адміністративному, цивільному, господарському, земельному, фінансовому тощо). Отже, сюди слід віднести такі принципи: верховенства права, юридичної (правової) визначеності, законності, рівності громадян перед законом, справедливості, гуманізму. Принцип верховенства права, перш за все, закріплений у ст. 8 Конституції України: «В Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини та громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується». Принцип юридичної (правової) визначеності є важливим елементом принципу верховенства права. Приводом для його визнання стало рішення Конституційного Суду України від 26 лютого 2019 р. у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) ст. 368-2 Кримінального кодексу України. У п. 3 йдеться про те, що одним із головних елементів принципу верховенства права, закріпленого ч. 1 ст. 8 Основного Закону України, є юридична визначеність. Принцип законності виходить із положень ст. 3 Кримінального кодексу України: «Кримінальна протиправність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України» [1, с. 66].

Якщо говорити про галузеві принципи кримінального права, то до них належать такі принципи: – відповідальність за вчинення суспільно небезпечного діяння, що визначено законом як кримінальне правопорушення; – принцип винної відповідальності; – особистий характер відповідальності; – принцип індивідуалізації кримінальної відповідальності та покарання. – Принцип відповідальності за вчинення суспільно небезпечного діяння, що визначено законом як кримінальне правопорушення – у Римському праві був втілений у формулу «Nullum crimen sine lege», що дослівно означає «Немає кримінального правопорушення без вказівки на те в законі». Отже, тільки кримінальний закон визначає, яке суспільно небезпечне діяння є кримінальним правопорушенням. У частині 1 статті 2 Кримінального кодексу України передбачено, що «підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить складі кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом». – Принцип винної відповідальності вказує, що відповідальність буде наставати лише в тому випадку, коли суб'єкт вчиненого діяння буде визнавати свою вину, як він буде ставитися до свого вчинку і його наслідків. Як вже зазначалося, в частині 1 статті 11 Кримінального кодексу України передбачено: «кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення». У статті 62 Конституції України це також сформульовано через презумпцію невинуватості: «Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні кримінального правопорушення. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь».

Таким чином, особа буде піддана кримінальній відповідальності, якщо вона справді була у тому стані, коли розуміла те, що нею було спричинено суспільно небезпечне діяння, при цьому враховуються її суб'єктивні інтереси, бажання та наміри. А також, якщо вину буде доведено в судовому порядку. – Особистий характер відповідальності – значення даного принципу полягає в тому, що лише та особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, повинна нести за нього кримінальну відповідальність і покарання [2,с. 215].

Таким чином, не всі розглянуті нами в дослідженні положення можна зі впевненістю назвати інституційними принципами кримінального права. Ми зупинимось на думці про те, що останніми необхідно вважати: принцип відповідності призначеного покарання тяжкості злочину, обставинам його вчинення та особі, яка його вчинила, а так само принципі обов'язковості психіатричного лікування при застосуванні примусових заходів медичного характеру. Перший із названих принципів чітко визначений на законодавчому рівні, а також детально розтлумачений у згаданій нами вище постанові Пленуму Верховного Суду. Що стосується іншого принципу, то слід зазначити таке. Для утвердження в державі режиму законності дуже важливо, щоб принципів, основоположних засад дотримувались в обов'язковому порядку правозастосовні органи. Для цього необхідно, щоб названі положення відповідали духу закону про кримінальну відповідальність, не вступали з ним у протиріччя. Так, законодавство визначає необхідність надання психіатричної допомоги в найменш обмежених умовах, що забезпечують безпеку госпіталізованої особи та інших осіб, при дотриманні прав і законних інтересів особи, якій надається така допомога. Заходи фізичного обмеження та (або) ізоляції особи, яка страждає на психічний розлад, при наданні їй психіатричної допомоги застосовуються за призначенням та піді постійним контролем лікаря-психіатра чи іншого медичного працівника, на якого власником психіатричного закладу чи уповноваженим ним органом покладені обов'язки з надання психіатричної допомоги, і застосовуються лише в тихі випадках, формах і на той час, коли всіма

іншими законними заходами неможливо запобігти діям особи, що являють собою безпосередню небезпеку для неї або інших осіб. Про форми та час застосування заходів фізичного обмеження та (або) ізоляції робиться запис у медичній документації [3, с. 166].

Висновки. Отже, дотримання вказаних умові дуже важливе, особливо в державі, яка намагається стати правовою державою і будує громадянське суспільство. На жаль, ті умови, в яких сьогодні надається примусова психіатрична допомога, змушують бажати кращого. Водночас усі вказані нами вище аспекти щодо форм і засобів застосування такої допомоги мають бути максимально враховані і застосовані як на законодавчому рівні, так і на рівні регуляторного (відомчого) законодавства. Лише в тому випадку, коли в державі будуть створені всі належні умови для виконання вимог, які покладені в основу розглядуваних нами принципів, мова може йти про відповідальність правозастосовних органів на предмет дотримання останніми принципів кримінального права.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Ірина Таран. Принципи кримінального права України: система та характеристика. Публічне право № 4 (44) (2021). URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/44/pdf/7.pdf> (дата звернення: 25.03.2023).
2. Таран І.О. Характеристика галузевих принципів кримінального права України. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. URL: http://lsey.org.ua/3_2022/49.pdf (дата звернення: 25.03.2023).
3. Олійник О.С. Характеристика інституційних принципів кримінального права України. Наукові дослідження. 2019. URL: <http://pbz.nlu.edu.ua/article/view/181296> (дата звернення: 25.03.2023).

Trukhanova Olexandra Borisovna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Chorna Alina Gennadevna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

PRINCIPLES OF CRIMINAL LAW

***Abstract:** the work highlights the problems of the principles of criminal law and their important role in the development of the rule of law.*

***Keywords:** principles, state, law, right.*

УДК 341.3

Школьник Настасія Борисівна

курсант 2 курсу Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

**МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ
ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ**

Анотація: в роботі розкрито сутність міжнародного захисту прав людини. Окреслено важливість та актуальність захисту права людини на життя в умовах війни.

Ключові слова: війна, повномасштабне вторгнення, міжнародне право, права людини.

Кожен громадянин вільної, незалежної, суверенної держави має право на захист своїх прав. Це право забезпечується законами та іншими нормативними актами, які гарантують право на судовий захист, право на свободу вираження своїх думок та інші права громадян. Держава зобов'язана забезпечувати можливість громадянам відстоювати свої права в судах, а також захищати їх від будь-яких форм насильства, дискримінації та порушення прав людини. На жаль, на території України введено воєнний стан та ведуться бойові дії внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації 24 лютого 2022 року. Тому належний захист прав людини представники держави здійснювати не можуть, особливо на окупованих територіях. За рік ворог позбавив життя тисячі військових та цивільних осіб. Війна призвела лише до втрат територій та людських життів.

Найголовнішим і, водночас, тим яке потребує захисту, правом українців стало право на життя, особливо в умовах війни. Актуальність і важливість

порушеного питання, його реалізація і захист є очевидним, адже без такого фундаментального права всі інші втрачають будь-який сенс.

Право на життя закріплене у всіх договорах з прав людини, є частиною загального міжнародного права. Дане право зазначається у статті 27 Конституції України, статтях 2 та 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 3 Загальної декларації з прав людини. У даних документах зазначається про те, що людина має право на життя і ніхто не може позбавити її цього права. Проте, дивлячись на наслідки дій, які вчинив ворог у тимчасово окупованих містах, можна зробити висновок, що вони порушують усі нормативно правові акти.

На даний час ворог нищить нашу державу та людей. Але українці-незламний народ: вони боронять державу на фронті, доєднуються до територіальної оборони, готують їжу, виготовляють окопні свічки для воїнів, збирають кошти на потреби ЗСУ. Отже, кожен, в силу своїх матеріальних чи фізичних можливостей докладає зусиль до майбутньої перемоги.

Основними документами, що регулюють захист прав людини в умовах війни, є Женевські конвенції 1949 року та додаткові протоколи до них. Згідно з цими конвенціями, усі люди, які перебувають під юрисдикцією сторін конфлікту, мають бути захищені від насильства, жорстокого поводження, поганих умов утримання, насильства стосовно жінок і дітей та інших форм порушення прав людини. Також ці міжнародно-правові документи встановлюють правила про поводження з військовополоненими, цивільними та внутрішньо переміщеними особами. Кожна сторона внутрішнього збройного конфлікту зобов'язана дотримуватися основоположних гуманітарних принципів, закріплених статтею 3, спільній для всіх чотирьох Женевських конвенцій 1949 р. [4, с. 47-51]. Але ворог ігнорує ці правила та нищить усе на своєму шляху.

На жаль, повномасштабне вторгнення російських військ в Україну призвело до кровопролиття і зруйнувало мрії багатьох українців. Правовий режим воєнного стану неочікувано став частиною нашого життя. Тому в

сучасному світі питання забезпечення та захисту прав людини в умовах збройних конфліктів є найбільш важливим та актуальним питанням. Відповідно до чинного законодавства України кожна людина незалежно від статі, віку, походження, раси, вподобань має право на життя. Адже життя - найвища цінність. Дії ворога на даний момент - злочин проти людства. На прикладі сьогодення можна побачити, що ворог не дотримується ніяких людських прав. Порухення цих правил можна кваліфікувати як акти геноциду, військові злочини та злочини проти людяності. Тому право на життя в умовах війни майже беззахисне.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Конституція України; Верховна Рада України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) Європ. Конвенція; Рада Європи від 04.11.1950.
3. Загальна декларація прав людини Декларація; ООН від 10.12.1948.
4. Алямкін Р. Міжнародно-правовий режим захисту прав людини під час внутрішніх збройних конфліктів / Р. Алямкін // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. - 2014. - № 6. – С. 47-51.

Shkolnyk Nastasiia Borysivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

INTERNATIONAL PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN CONDITIONS OF WAR

Abstract: the work reveals the essence of international protection of human rights. The importance and relevance of protecting the human right to life in war conditions is outlined.

Keywords: war, full-scale invasion, international law, human rights.

УДК 343.8

Яковлева Анна Андріївна

курсант 2 курсу навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

КОНФІСКАЦІЯ МАЙНА ЯК ВИД ПОКАРАННЯ: ЗА ЧИ ПРОТИ?

Анотація: в роботі розкрито сутність поняття «конфіскація майна», та розглянуто особливості даного виду покарання.

Ключові слова: конфіскація майна як вид покарання у кримінальному правопорушенні.

Згідно з статтею 59 Кримінального кодексу України, покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються. [1]

Конфіскація майна є одним з видів покарання, яке може застосовуватися за вчинення серйозних кримінальних правопорушень, таких як торгівля наркотиками, грошові або кримінальні правопорушення проти держави.

Конфіскація майна передбачає позбавлення особи власності на певне майно, яке вважається здобутком кримінально-протиправної діяльності або інструментом для його вчинення. Зазвичай це може бути будь-яке майно, включаючи гроші, нерухомість, транспортні засоби, ювелірні вироби та інше.

Крім того, конфіскація майна може бути застосована не лише як вид покарання, але і як засіб для компенсації пошкодження, завданого жертві кримінального правопорушення. [2]

Проте, варто зазначити, що застосування конфіскації майна як виду покарання є досить складним питанням, оскільки потребує детального вивчення всіх обставин справи та визначення відповідності такого покарання принципам справедливості та загальній безпеці громадянства.

Один з позитивних аспектів конфіскації майна як виду покарання полягає в тому, що це покарання може мати превентивний характер, тобто запобігти вчиненню подібних кримінальних правопорушень в майбутньому. Крім того, такий вид покарання може забезпечувати компенсацію для жертв правопорушення, особливо у випадках, коли правопорушник не може іншим чином відшкодувати завдані збитки.

Наприклад, у деяких країнах конфісковане майно може бути продане на аукціоні, а отримані кошти направлені на компенсацію пошкодження, завданого кримінальним правопорушенням. У інших країнах конфісковане майно може бути використане для соціально корисних цілей, наприклад, для будівництва шкіл або лікарень.

Проте, слід зазначити, що застосування конфіскації майна як виду покарання може мати й негативні наслідки. Наприклад, у деяких випадках таке покарання може призвести до незаконного позбавлення людей майна без достатньої юридичної підстави. Також існує ризик зловживання конфіскацією майна з боку правоохоронних органів або інших органів державної влади. Також конфіскація майна може призвести до того, що правопорушник стає повністю позбавленим засобів до існування, що може ускладнити його реабілітацію та повернення до суспільства.

Отже, конфіскація майна як вид покарання є складним і багатограним питанням, яке потребує обережного і збалансованого підходу з боку законодавців та виконавців закону. У кожному конкретному випадку необхідно враховувати всі обставини справи та забезпечити захист прав та свобод громадян. При цьому необхідно дотримуватися принципу пропорційності, коли покарання відповідає важкості вчиненого кримінального правопорушення.

Конфіскація майна як вид покарання має як позитивні, так і негативні сторони, тому її застосування може бути обґрунтованим в певних випадках, а в інших - необґрунтованим.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Конфіскація майна як вид кримінального покарання : монографія / М. Г. Корабель, Ю. В. Шинкарьов. – Харків : Право, 2018. – 176 с. ISBN 978-966-937-442-4
2. Кримінальний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Yakovleva Anna Andriivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

CONFISCATION OF MAIN AS A KIND OF PUNISHMENT: FOR WHAT AGAINST?

***Abstract:** in the robot, the meaning of the concept of “confiscation of the mine” is revealed, and the particularity of this type of punishment is considered.*

***Keywords:** confiscation of mine as kind of punishment for criminal offense.*

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА (FIRE TRAINING)

УДК 355.4

Глян Тетяна Дмитрівна

Курсант II курсу

ННППФПНП

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

НАВИЧКИ З ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ, ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

***Анотація:** навички з тактико-спеціальної підготовки є необхідними для забезпечення безпеки населення та самого поліцейського в умовах ризику та небезпеки. Поліцейські повинні мати високий рівень готовності до дій в небезпечних ситуаціях, таких як затримання злочинців, переслідування транспортних засобів тощо.*

***Ключові слова:** навички, заходи безпеки, стрільба, тактика, безпека.*

Використання навичок з тактико-спеціальної підготовки є невід'ємним елементом службової діяльності поліцейських, який забезпечує їх особисту безпеку та ефективність виконання професійних обов'язків.

Навички з тактико-спеціальної підготовки є сукупністю знань та вмінь, які допомагають поліцейському вирішувати складні ситуації і захищати себе та інших від небезпеки. Ці навички включають в себе такі елементи, як: стрільба, медична допомога тощо.

У зв'язку з тим, що поліцейські займаються ризикованою і відповідальною діяльністю, де вони стикаються з злочинністю і насильством, необхідність у використанні таких навичок стає критично важливою для їх особистої безпеки.

Навички з тактико-спеціальної підготовки є надзвичайно важливі для поліцейських для того, щоб забезпечити особисту безпеку. Саме ці уміння дозволяють поліцейським бути готовими до різних ситуацій та ефективно реагувати на них, що допомагає зберегти життя та здоров'я поліцейських і громадян.

Основні навички, котрі можуть допомогти поліцейському забезпечити свою безпеку, включають наступні:

1) Тактичне планування: Поліцейський повинен бути здатний планувати свої дії заздалегідь, щоб уникнути небезпеки і зменшити ризики травмування. Такий підхід допомагає впоратися з різними ситуаціями і ефективно реагувати на них.

2) Реагування на небезпеку: Поліцейський повинен бути готовим до швидкого та впевненого реагування на небезпеку.

3) Комунікація: Поліцейський повинен вміти ефективно комунікувати з другими поліцейськими і громадянами в різних ситуаціях. Саме завдяки комунікації можна дізнатися сторону конфлікту і дійти до певного висновку.

4) Фізична підготовка: Поліцейський повинен бути в хорошій фізичній формі, щоб чітко та швидко виконувати свої завдання у будь-яких умовах.

5) Підготовка до дій в небезпечних ситуаціях: поліцейські повинні мати високий рівень готовності до дій у небезпечних ситуаціях, таких як затримання злочинців, переслідування транспортних засобів тощо. Для цього необхідно мати знання і навички з тактико-спеціальної підготовки, які допоможуть запобігти потенційним загрозам.

Застосування навичок тактико-спеціальної підготовки дозволяє поліцейським відчувати себе більш впевненими у складній ситуації, яка може загрожувати їх життю і здоров'ю. Крім того, ці уміння допомагають підвищити ефективність роботи поліцейських, оскільки вони можуть швидко і рішуче реагувати на надзвичайні події і на небезпечні діяння.

Отже, застосування навичок тактико-спеціальної підготовки є необхідним елементом службової діяльності поліцейських, яка забезпечує їх особисту безпеку та оточуючих.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції: навч. посібник / О. І. Тьорло, Ю. Р. Йосипів, В. М. Синенький та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 480 с.
2. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. О.Г. Комісаров, А.О. Собакаръ, Е.Ю. Соболю, О.С. Юнін та ін.; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с.

Glyan Tetyana Dmitrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

TACTICAL-SPECIAL SKILLS PREPARATION AS UNKNOWN INGREDIENT OFFICE ACTIVITIES OF POLICE OFFICERS

***Abstract:** tactical and special training skills are necessary to ensure the safety of the public and the police officer himself in conditions of risk and danger. Police officers must have a high level of readiness to act in dangerous situations, such as arresting criminals, chasing vehicles, etc.*

***Keywords:** skills, safety measures, shooting, tactics, safety.*

УДК 355

Цапович Валерія Андріївна

курсантка Навчально-наукового інституту права та
підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Карпенко Олександр Миколайович

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

**ПОРЯДОК ЧИЩЕННЯ ТА ЗМАЩЕННЯ ЗБРОЇ,
ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ТА
СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЦЬОГО**

***Анотація:** в наш час, коли вся лють перетворюється на зброю, важливо пам'ятати не тільки заходи безпеки при поводженні зі зброєю, а й порядок чищення та змащення зброї, саме цьому присвячена дана теза. Стрілецька зброя має бути у справному стані та може використовуватися в будь-який час. Це досягається за рахунок своєчасного очищення, змащення та правильного зберігання зброї. На жаль, не рідкість, коли допускаються помилки та нерозуміння як саме правильно щось зробити. Всі види очищення вимагають наявності переліку інструментів і спеціальних засобів. Засоби для чищення можна придбати окремо, а можна вибрати готовий набір для чищення відповідно до типу зброї. Після очищення зброю необхідно змастити. Необхідно наносити масло тільки на чисту і суху металеву поверхню відразу після очищення, щоб запобігти впливу вологи на метал. Взагалі, дуже багато нюансів, тому ця тема наразі є актуальною, особливо в умовах воєнного стану.*

***Ключові слова:** зброя, спорядження для стрільби, змащення зброї, чищення.*

Стрілецька зброя має бути у справному стані та може використовуватися в будь-який час. Це досягається за рахунок своєчасного очищення, змащення та правильного зберігання зброї.

Чищення зброї проводиться:

- Після стрільби бойовими патронами та холостими боєприпасами - одразу після стрільби в тирі; очищення та змащення ствольної коробки, каналу ствола, повітряної камери, газового поршня, затворної рамки та затворів; після стрільби та щодня протягом наступних 3-4 днів після останнього очищення;

- Після спорядження та проходження на полі навчань без стрільби - після повернення зі спорядження чи курсу;

- У бойових ситуаціях і під час тривалих тренувань - щоденно між бойовими інтервалами та навчальними перервами;

- Якщо зброя не використовується - принаймні раз на тиждень.

Всі види очищення вимагають наявності переліку інструментів і спеціальних засобів. Засоби для чищення можна придбати окремо, а можна вибрати готовий набір для чищення відповідно до типу зброї.

1. Шомпол. Хоча функції та використання в продажах багатофункціональні, існує багато варіантів матеріалів та дизайну. Шомпол поршня підходить для гладкоствольних гвинтівок, але для нарізних гвинтівок вибирайте вбудований варіант, який може вільно обертатися відносно рукоятки. Це дозволить очисному блоку вільно рухатися, повторюючи форму виїмки для кращого очищення каналу. Існує також універсальна і гнучка конструкція, яка підходить для очищення будь-якого типу зброї. На кінці шомпола має бути пластикове покриття, щоб запобігти пошкодженню ствола.

2. Щітка є насадкою на шомполу, використовується для етапу грубого миття. Вони являють собою циліндричні щітки. Щетина виготовляється з різних матеріалів: міді, латуні, сталі, бронзи, нейлону, полімеру. Тип пояса підбирається за типом зброї. Нейлон, латунь і бронза використовуються в гладкоствольних

гвинтівках. Під час чищення гвинтівки уникайте використання сталевих щіток, які можуть пошкодити.

3. Вішер-насадка на шомпол, що використовується для фіксації ганчірки або латки. Для гвинтівки варто придбати вішер з поздовжнім отвором, схожим на вушко голки. Проста конструкція з голкою на кінці і прикріпленою до неї накладкою, яка також підходить для використання гладкоствольної зброї.

4. Латка - сучасна і більш досконала заміна ганчір'я. Це чиста одноразова серветка з бавовною всередині, розмір якої підбирається відповідно до калібру рушниці. Доступний у круглих, прямокутних форматах та циліндричних нашивках.

Інші інструменти включають:

- Вудилище, яким очищають важкодоступні місця;
- Різні щітки для обробки зовнішніх поверхонь;
- Плунжерна рейка, з'єднана зі стовбуром;
- Засіб для кріплення гвинтівки;
- Захисна накладка.

Після очищення зброю необхідно змастити. Наносьте масло тільки на чисту і суху металеву поверхню відразу після очищення, щоб запобігти впливу вологи на метал.

Для очищення та змащування зброї використовуються такі предмети:

- Рідке рушничне масло, що використовується для очищення зброї та змащення її частин і механізмів;

- Гвинтівкове масло - змащують ствол, деталі та механізм зброї після очищення, це масло використовується при температурі повітря вище +50С;

- Розчин РЧС (склад: вода питна - 1 л; карбонат амонію - 200 г; біхромат калію - 3-5 г) - використовується для очищення ствола гармати та проходу інших частин зброї, що піддаються впливу порохового газу;

- Стирка або папір КВ-22 - використовується для протирання, чищення та змащування зброї;

- Пакля (коротке льоноволокно), очищена від вогню, використовується лише для очищення проходів стовбура.

Для полегшення очищення пазів, вирізів і отворів можна використовувати дерев'яні палички. Зброю, очищену рідким рушницьким маслом на стрільбищі, після повернення в підрозділ необхідно очистити розчином РЧС.

На полі бою очищення та змащування зброї можна проводити тільки рідким рушницьким маслом.

Чистити зброю слід у такому порядку:

1. Підготуйте матеріали для очищення та змащення.
2. Неповна розборка зброї.
3. Перевірте інструменти та підготуйтеся до використання під час чищення.
4. Очистіть прохід ствола.

Очистіть прохід ствола рідким збройним маслом, складіть його ганчіркою у вигляді цифри 8 і протріть місце перетину накладеної «вісімки». За допомогою ганчірки та змоченої мастилом ганчірки вставте молоток у прохід ствола та зміцніть кришку пенала на стовбурі. Кілька разів проштовхніть шток поршня по всій довжині ствола. Зніміть шток поршня, замініть клоччя, змочіть його в олії і таким же чином кілька разів прочистіть канал ствола, доки ганчір'я, вилучене з каналу ствола, не стане чистим, тобто не буде порохової чорної або жовтої іржі. Потім протріть стовбур сухою ганчіркою і ганчіркою.

Основний канал слід очистити РЧ розчином за допомогою щітки, змоченої в розчині.

Після очищення різьбової частини проходу ствола очистіть патронник від ствольної коробки в тій же послідовності.

Очистіть повітряну камеру, повітряну трубку і компенсатор рідким пістолетним маслом або розчином РЧС і очистіть його ганчіркою з штовхачем або дерев'яною паличкою. Після очищення повітряної камери розчином РЧС витріть її насухо ганчіркою, перевірте прохід ствола, щоб переконатися, що

немає сторонніх предметів, і протріть зовнішню частину ствола. Після очищення витріть трахею насухо. Використовуйте тканину, змочену рідким збройним маслом або радіочастотним розчином, щоб очистити багажне відділення, раму затворів, жалюзі та газовий поршень, а потім витріть насухо.

Витріть інші металеві частини ганчіркою; якщо вони дуже забруднені, почистіть їх рідким збройним маслом, а потім витріть насухо.

Протріть металеві деталі сухою ганчіркою.

Після очищення зброї змастіть у такому порядку:

1. Змастіть канавку ствола. Прикрутіть прокладку і покладіть на неї ганчірку, змочену олією. Введіть тертя від дульного зрізу в прохід ствола і обережно проштовхніть його по всій довжині ствола два-три рази, щоб канал ствола був рівномірно покритий тонким шаром масла. Змастіть патрон і компенсатор.

2. Усі інші металеві частини та механічні пристрої зброї покриваються тонким шаром масла з брезентом.

Після змащення зберіть зброю, перевірте роботу її частин і механізмів, очистіть і змастіть приладдя.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про затвердження Інструкції з організації забезпечення, зберігання та експлуатації озброєння в Національній поліції України URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Загальні поради що до чищення зброї URL: <https://zbroya.info/uk>
3. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю URL: <http://search.ligazakon.ua>

Tsapovich Valery Andriivna

cadet of the Educational and Scientific Institute of Law and
training of specialists for units of the National Police
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Karpenko Oleksandr Mykolayovych

teacher of the department of tactical and special training
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

**PROCEDURE FOR CLEANING AND LUBRICATING WEAPONS,
LIST OF TOOLS AND SPECIAL TOOLS FOR THIS**

***Abstract:** in our time, when all rage turns into weapons, it is important to remember not only safety measures when handling weapons, but also the procedure for cleaning and lubricating weapons, this thesis is dedicated to this. Firearms must be in good condition and can be used at all times. This is achieved through timely cleaning, lubrication and proper storage of weapons. Unfortunately, mistakes and misunderstandings about how to do something correctly are not uncommon. All types of cleaning require a list of tools and special means. Cleaning agents can be purchased separately, or you can choose a ready-made cleaning kit according to the type of weapon. After cleaning, the weapon must be lubricated. It is necessary to apply the oil only on a clean and dry metal surface immediately after cleaning to prevent the effect of moisture on the metal. In general, there are a lot of nuances, so this topic is currently relevant, especially in the conditions of martial law.*

***Keywords:** weapons, shooting equipment, weapon lubrication, cleaning.*

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ (PUBLIC ADMINISTRATION)

УДК 347.963

Мунько Анна Юріївна

кандидат наук з державного управління,

доцент кафедри управління та адміністрування

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

***Анотація:** в роботі запропонований порядок організації процесу оцінювання рівня фінансової безпеки територіальної громади та якості управління нею, що встановлює послідовність та порядок виконання процедур, технології методів і інструментів оцінювання, як складової стандартів якості управління.*

***Ключові слова:** фінансова безпека, публічне управління, територіальна громада, органи місцевого самоврядування, бюджет, проєктний підхід.*

Управління фінансовою безпекою територіальної громади передбачає прийняття ефективних управлінських рішень в частині фінансового менеджменту органу місцевого самоврядування, а саме: інституціоналізацію кращих практик муніципального фінансового менеджменту; формулювання стратегічних пріоритетів фінансового менеджменту органу місцевого самоврядування; визначення показників фінансової безпеки громади та їх граничних значень; управління ризиками (бюджетними, податковими, інформаційними); упередження дефолту органу місцевого самоврядування та впровадження інших передових технологій забезпечення фінансової безпеки територіальної громади [1].

Для вирішення масштабних завдань, як наголошують М. Трещов та С. Шевченко, доцільно застосувати проєктний підхід до організації управлінського процесу. Тобто, кожне масштабне завдання необхідно розглядати як окремий проєкт та розподілити його менші підпроєкти, призначивши до кожного відповідальну особу. Керівником головного проєкту може бути керівник, його заступники або керівники інших структурних підрозділів залежно від масштабу проєкту та його цілей [2].

Завдання по оцінюванню результатів управління фінансовою безпекою територіальної громади пропонуємо виконувати за документованою методикою «Організація процесу оцінювання рівня фінансової безпеки територіальної громади та якості управління нею». Вона встановлює послідовність та порядок виконання процедур, технології методів і інструментів оцінювання, як складової стандартів якості управління.

Вимоги такої документованої методики обов'язкові для виконання персоналом профільного структурного підрозділу органу місцевого самоврядування та працівників, відповідальних за управління бюджетними коштами та фінансовою безпекою у виконавчих органах місцевої ради (самостійних підрозділах) для забезпечення кваліфікованими кадрами.

Метою процесу є: забезпечення реалізації системи управління фінансовою безпекою територіальної громади; здійснення аналітичної та організаційної роботи з муніципального фінансового менеджменту; задоволення потреби у місцевих фінансових ресурсах та їх ефективне використання; забезпечення документального оформлення оцінювання рівня фінансової безпеки громади та якості управління нею.

Виконавцем процесу визначаємо керівника структурного підрозділу виконавчого комітету органу місцевого самоврядування за напрямом місцеві бюджети та фінанси (керівник процесу). Співвиконавці процесу – заступники голови місцевої ради, керівники інших виконавчих органів ради.

Документована методика побудована на основі процесного підходу та включає такі підпроцеси:

1. Опрацювання інформаційних потоків та розподіл завдань;
2. Прийом, розгляд завдань та підготовка інформації;
3. Узагальнення отриманих відомостей та підготовка аналітичної довідки;
4. Ухвалення управлінського рішення;
5. Реалізація управлінського рішення.

До вхідних потоків інформації відносимо: структурні підрозділи органу місцевого самоврядування, розпорядників бюджетних коштів, територіальні органи профільних міністерств, структурні підрозділи обласної державної адміністрації, обласної ради. Це: нормативно-правові акти, інформаційно-аналітичні записки, звіти.

Вихідні потоки формують: керівник органу місцевого самоврядування та його заступники, керуючий справами виконавчого комітету місцевої ради. Зміст потоку – інформація про прийняття управлінського рішення.

Серед показників якості управлінського процесу виокремлюємо: оперативність аналізу (період від фактичного надходження інформації до отримання результату її аналізу) та результативність процесу (висновки та ухвалені управлінські рішення на основі аналізу).

Організація підпроцесу підготовки інформації передбачає такі етапи:

1. Опрацювання доручення керівництва щодо оцінювання рівня фінансової безпеки та якості управління.

2. Аналіз результатів економічної діяльності в територіальній громаді. Здійснюється аналіз індексів росту (приросту) валового місцевого продукту на душу населення у динаміці не менше, ніж за три роки.

3. Визначення рівня самостійності місцевих бюджетів. Розраховується вертикальний дисбаланс як питома вага трансфертів з державного бюджету в загальному обсязі місцевих бюджетів.

4. Аналіз тенденцій і динаміки процесів формування фінансових ресурсів (дохідної частини місцевих бюджетів). Здійснюється у розрізі основних джерел надходжень не менше, ніж за три роки.

5. Аналіз структури і раціональності розподілу видатків місцевих бюджетів. Здійснюється згідно з функціональною, економічною, програмною класифікацією видатків не менше, ніж за три роки. Вивчаються зміни динаміки та структури видатків за системою показників [3].

6. Оцінювання ефективності використання власності територіальної громади. Аналізується діяльність в муніципальному секторі (підприємства комунальної власності, земельні ресурси, нерухоме майно).

7. Моніторинг альтернативних форм фінансування проектів розвитку (використання цільових фондів розвитку, запозичення, гарантії).

8. Моделювання складників фінансової безпеки територіальної громади, наприклад, шляхом побудови багатофакторної множинної регресійної моделі економічного розвитку громади та виявленні факторів, які відіграють істотну роль у створенні загроз її фінансовій безпеці [4].

Підпроцес узагальнення отриманих відомостей та підготовка аналітичної довідки передбачає: узагальнення підготовленої фахівцями інформації; опрацювання узагальненої інформації та формування висновків; формування аналітичної довідки про рівень фінансової безпеки територіальної громади та якості управління процесами її забезпечення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мунько А.Ю. Політика фінансової безпеки територіальних громад: розробка, реалізація, оцінювання. *Таврійський науковий вісник*. 2022. № 1. С. 66–72.

2. Шевченко С.О., Трещов М.М. Розвиток управлінських навичок керівників органів державної влади. *Наукові перспективи*. Київ: GoToPrint, 2021. № 5 (11). С. 204–216.
3. Трещов М. М. Концептуальні засади стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 4 (33). С. 6–75.
4. Rybalchenko L., Ryzhkov E., Ohrimenco S. Modeling economic component of national security. *Philosophy, Economics and Law Review*. 2021. Vol. 1. № 1. P. 25–36.

Munko Anna Yuriivna

PhD in Public Administration

Associate Professor of Department of Administration and Management

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

ORGANIZATION OF THE PROCESS OF ASSESSING THE LEVEL OF FINANCIAL SECURITY OF THE TERRITORIAL COMMUNITY

***Abstract:** the work proposes an order for the organization of the process of assessing the level of financial security of the territorial community and the quality of its management, which establishes the sequence and order of the procedures, technology, methods and assessment tools as a component of management quality standards.*

***Keywords:** financial security, public administration, territorial community, local self-government bodies, budget, project approach.*

УДК 351

Наумик Антон Сергійович

студент кафедри управління та адміністрування
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Муцько Анна Юріївна

кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри управління та адміністрування
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВОЮЮЧОЇ ДЕРЖАВИ

***Анотація:** в роботі представлені актуальні проблеми та переваги цифровізації воюючої держави, розглянуті в організаційно-правовому та державно-управлінському аспекті; здійснено оцінку сучасних соціально-політичних та економічних змін в життєдіяльності суспільства.*

***Ключові слова:** цифровізація, держава, наступ, інновації, суспільство, переваги, послуги, влада, трансформація, процес, управління, діджиталізація, оптимізація.*

Жорстокий повномасштабний наступ російської федерації на територію України значним чином вплинув на всі сфери суспільно-політичного та економічного життя українців. Не оминуло це й сферу цифровізації. Цифровізація воюючої держави – це безпечна можливість для громадян отримати публічні послуги в будь-якому зручному для себе місці, адже безпека

громадян та швидкість надання певної послуги – це одні з стратегічних завдань держави на даний момент часу.

Наразі сучасне світове становище та співтовариство перебувають у активному стані стрімких суспільних, суспільно-політичних та економічних змін, що передбачають трансформаційні процеси та перерозподіл впливу й рівноваги у світовій міжнароднополітичній системі [1, 165], що також обумовлює актуальність й важливість цифровізації держави та державно-управлінської діяльності.

Структурувати суспільне життя в сьогоднішніх умовах соціальної та технологічної незрозумілості все важче та важче. Величезний вибір стилів життя, планів та можливостей поглиблює та загострює труднощі [2, 45], саме тому важливим процесом є цифровізація держави, яка більшою чи меншою мірою допомагає вирішити певні питання життєдіяльності суспільства.

Важливим є й те, що в період тотальної невизначеності та стрімких соціально-економічних змін, знову починає поставати питання щодо децентралізації влади та публічного впливу, адже на передній план виходять органи місцевого самоврядування. Саме вони мають змогу швидко, якісно та комплексно здійснювати певні заходи, що стосуються надання публічних послуг, в тому числі й перемістити їх у онлайн площину.

Сучасний етап цифровізації публічного управління, відбувається в період швидкозростаючого рівня технологічних новацій і мінливих соціально-політичних умовах. З погляду технічних інновацій, концепція зазнає еволюції у бік ідеї держави як загальної платформи, що є складнішим, ніж просто електронний інструмент або портал [3, 339], відповідно й кількість чинників, що впливають на процес цифровізації держави, збільшується. Іншим важливим аспектом зазначеного питання є переваги цифровізації воюючої держави. До них, традиційно, відносять наступні: швидкість у прийнятті державно-управлінських рішень, можливість належного виконання та контролю, відсутність черг задля отримання певних публічних послуг.

Окрім того, цифровізація дозволяє державним (публічним) службовцям більш вдало розпоряджатися обмеженими ресурсами держави, що у період дії правового режиму воєнного стану є чудовим управлінським рішенням, адже ефективність державного управління завжди вимірюється можливістю організації певного виду суспільно-корисної діяльності людини [4, 66].

Іншим важливим аспектом є те, що автоматизація й цифровізація процесів, що пов'язані з наданням державних послуг, дозволяє зменшити кількість процесів, витрат і працівників, що в свою чергу також позитивно впливає на оптимізацію економічної системи та забезпечення її стабільного функціонування.

Отже, проникаючи у багато сфер економічної діяльності, проекти цифрових трансформацій мають стимулювати залучення інвестицій, перетворення традиційних індустрій на ефективні, високотехнологічні конкурентоспроможні виробництва, а також формувати цілу низку нових можливостей для реалізації людського потенціалу [5].

Таким чином, проаналізувавши вищезазначену інформацію, можна прийти до висновку, що головними перевагами цифровізації та діджиталізації воюючої держави є: скорочення витрат на утримання центрів з надання адміністративних (державних, публічних) послуг, швидкість та гнучкість у здійсненні комунікації між державою та суспільством, можливість оптимізації витрати державних коштів та їх доцільне використання, ефективний контроль за законністю наданих послуг, відсутність корупційної складової, тощо.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Наумик А. Актуальні питання сучасної кризи міжнародного права. Sectoral research xxi: characteristics and features : V International Scientific and Theoretical Conference, м. Chicago, 3 лют. 2023 р. С. 164–168.
2. Munko A. Зміни ціннісних орієнтирів у політичній сфері в контексті постіндустріального суспільства. Theory and practice of public administration.

2020. Т. 1, № 68. С. 42–47. URL: <https://doi.org/10.34213/tp.20.01.05> (дата звернення: 01.04.2023).

3. Сидоренко Н., Шарий В. Цифровізація публічного управління: теоретичні та нормативно-правові аспекти. Правові засади організації та здійснення публічної влади : збірник тез V Міжнар. науково-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті д-ра юрид. наук, проф., акад.-засн. НАПрНУ, першого Голови Конституц. Суду України Леоніда Петров. Юз'як., м. Хмельницький, 17 черв. 2022 р. С. 337–339.

4. Наумик А. Побудова ефективної структури державного управління. Розвиток суспільства та науки в умовах цифрової трансформації : матеріали III міжнар. студент. наук. конф., м. Луцьк, 16 груд. 2022 р. С. 66–67.

5. Як Україні здійснити цифровий стрибок. Новини України та Світу. Головні і останні новини - NV. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/jak-zrobiti-tsifrovij-stribok-dlja-ukrajinskoji-ekonomiki-1051272.html> (дата звернення: 31.03.2023).

Naumyk Anton Serhiiovych

Student of the Department of Management and Administration
Dnipropetrovs'k State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Munko Anna Yuriivna

Dnipropetrovs'k State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

CURRENT PROBLEMS & BENEFITS OF DIGITALIZATION OF BELLIGERENT STATE

***Abstract:** the paper presents the current problems and benefits of digitalization of a belligerent state, considered in the organizational, legal and public administration aspects; an assessment of current socio-political and economic changes in the life of society is made.*

***Keywords:** digitalization, state, offensive, innovation, society, benefits, services, power, transformation, process, management, digitalization, optimization.*

УДК 328.185

Трещов Мирослав Миколайович

доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри управління та адміністрування
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ

***Анотація:** в роботі у взаємозв'язку проаналізовано динаміку спаду у базових галузях національної економіки, Індекс сприйняття корупції та потоки всіх видів підтримки України від міжнародної спільноти. Визначено позитивні фактори впливу на ефективність антикорупційної політики в повоєнний період.*

***Ключові слова:** державне управління, місцеве самоврядування, антикорупційна політика, корупція, Індекс сприйняття корупції, антикорупційні інституції.*

Сьогодні, в умовах викликів самому факту існування України як держави, країна перебуває в дуже складній ситуації, що вимагає переформатування майже всіх сфер життя, а народ України заслуговує на всю можливу допомогу на фоні катастрофічного падіння показників економічної активності та соціальних стандартів. Адже за минулий рік падіння ВВП склало 29,2% порівняно з показником за 2021 рік, інфляція – 26,6%, девальвація гривні – 34,1%, а середньомісячна заробітна плата номінально зросла на 6,1%. Динаміка падіння базових галузей української економіки за 2022 рік свідчить, що найбільший спад зафіксований у будівництві – на 65,1% проти показника за 2021 рік, зокрема у житловому будівництві – на 62,4%. Промислове виробництво скоротилось на 36,9%, в тому числі: добувна промисловість – на 37,9%, переробна промисловість – на 41,2%, виробництво та розподіл електроенергії, газу, тепла –

на 30,7%. Вантажообіг впав на 42,7%, а пасажирообіг впав на 50,4%. Показники роздрібної торгівлі знизилися на 21,4%. Серед галузей промисловості найбільші втрати зафіксовано у експортно-орієнтованих галузях, в т.ч. із концентрацією промислових активів у зоні бойових дій (добування залізної руди впало на 61,7%, виробництво коксу – на 58,2%, металургійне виробництво – на 66,5%), енергоємних галузях (хімічне виробництво зменшилося на 62%) та галузях, які зазнали важких руйнувань (нафтопереробка), або галузях зав'язаних на інші постраждалі сектори (виробництво будівельних матеріалів зменшилося на 65,4%). В менших обсягах постраждали галузі, орієнтовані на внутрішній ринок, насамперед у частині виробництва товарів першої необхідності – харчова промисловість, легка промисловість, фармацевтика, та певні види машинобудування, падіння в яких було меншим за загальний показник промислового виробництва [1].

На нашу думку, такі порівняно незначні втрати економіки на фоні відсутності бюджетного дефіциту, стабільності курсу національної валюти та зростання заробітної плати хоча б і в номінальному вимірі є результатом небачених в світі після Другої світової війни обсягами надходження військової, гуманітарної та фінансової допомоги від наших союзників, які фактично повністю взяли на себе тягар не лише забезпечення військових потреб, а й фінансування більшості соціальних потреб громадян України.

Однак, об'єктивно приплив іноземної допомоги також збільшує ризики корупції. Хоча Україну не можна звинувачувати ні у війні, ні у підвищенні корупційних ризиків, боротьба з корупцією в країні – це виключно відповідальність її громадян України та її урядових структур, адже головним рушієм процесів досягнення транспарентності влади та активізації антикорупційних процесів є євроінтеграційні прагнення України та процес залучення нашої держави до євроатлантичних структур, які уособлюються у вигляді імплементації моральних та законодавчих принципів країн-членів антиросійського альянсу, міжнародна, військова, фінансова, гуманітарна та

інституційна допомога яких фактично надає можливість Україні продовжувати опір російській агресії.

В повоєнних умовах увага громадян безсумнівно переключиться з військової підтримки країни на боротьбу з корупцією, оскільки фактор корупції є найбільшою перепоною на шляху євроінтеграції України, яка в рейтингу сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index) залишається другою найкорумпованішою країною в Європі після країни-спонсора тероризму – РФ [2], а високий рівень корумпованості життєдіяльності українського суспільства, бізнесу, органів публічного управління та політикуму ставить під сумнів перспективи повоєнної відбудови України, адже підвищення конкурентоспроможності та утримання конкурентних переваг багато в чому залежить від ефективності застосовуваного організаційного механізму управління глобальною конкурентоспроможністю країни, який являє собою систему взаємодії внутрішніх і зовнішніх факторів впливу, систему організаційних, економічних та іміджевих важелів та методів управління, концентруючи зусилля верств населення на постійному прагненні до підвищення конкурентних позицій України та перш за все боротьбі з корупцією [3].

Незважаючи на те, що представники громадянського суспільства сподіватисямуться на те, що урядові структури будуть докладати надзусиль з відновлення країни, вони будуть надзвичайно чутливі до появи корумпованих осіб, яким вдається наживатися на війні та її звірствах. Це має змусити урядові структури знову задіяти повний спектр інструментів антикорупційної політики; інакше їхні нещодавні військові досягнення можуть бути затьмарені післявоєнним невіглаством щодо зростаючої корупції [4]. Ключові ознаки цих процесів в Україні вже відчутні зараз, про що свідчать корупційні скандали в Офісі Президента, Міністерстві оборони, Міністерстві розвитку громад, територій та інфраструктури та Міністерстві енергетики України, а також низці облдержадміністрацій, факти корупції топ-менеджменту яких виявлено представниками унеурядових організацій.

Вищенаведені приклади укотре підтвержують висновок А. Мунько, що неправильно масштабована, нездатна повноцінно вирішувати взаємопов'язані проблеми, долати транснаціональні виклики, встигати за темпами прискорення, впоратися з високими рівнями різноманітності методів, способів та інструментів, перевантажена застаріла політична технологія розвалюється. Відтак, владно-політичні структури знову доведеться фундаментально перебудувати відповідно до потреб сучасної України [5, с. 45-46].

На ефективність антикорупційної політики в повоєнний період можуть сприятливо вплинути такі обставини:

- активізація реальної антикорупційної боротьби вже на активній фазі російсько-української війни, адже проблема зростання проявів корупції часто відсувається після того, як вважається більш актуальною та легко вирішуваною проблемою, що може сприяти «інституціалізації» корупції, та може серйозно підірвати початок успішної реконструкції України;
- визнання громадянами політикумом та урядовими структурами реального масштабу проблеми;
- модернізація механізмів антикорупційної політики залежно від форм корупції, які виникли у воєнний час та виникнуть в повоєнній Україні;
- зміцнення урядових структур та інтенсифікація діяльності спеціалізованих антикорупційних інституцій з розслідування, кримінального переслідування та розгляду справ про корупцію на рівні політичних, управлінських та бізнес-еліт;
- підтримка неурядових громадських організацій та активістів, які концентрують зусилля на антикорупційній боротьбі, щоб довести здатність країни до боротьби з корупцією;
- переслідування корупціонерів не лише на рівні топ-урядових кіл, а й на рівні середньої і нижчої ланки публічних службовців і звичайних громадян, адже суспільство потребує швидких перемог у боротьбі з корупцією, щоб

покращити моральний стан і показати, що верховенство права знову функціонує, і всі рівні перед законом.

Будь-які урядові помилки зроблені в сфері боротьби з корупцією та контрзаходи комунізованого політичного істеблішменту, оскільки міжнародні донори будуть сприймати такі дії як свідоме бажання українського суспільства зберегти статус-кво толерантної до проявів корупції нації, реальну неготовність до демократичних перетворень, переймання найкращих міжнародних стандартів і передової практики, що матиме дуже шкідливі та дорогі наслідки як для України, так і для міжнародної спільноти, та може звести нанівець перспективи повоєнної реконструкції України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Державна служба статистики. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Corruption Perceptions Index. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>
3. Трещов М.М. Організаційно-економічний механізм управління конкурентоспроможністю підприємств АПК. *Агросвіт*. 2010. № 19. С. 48-52.
4. Kos D. War and Corruption in Ukraine. *Eucrim*. 2022. № 2. P. 152-157. URL: <https://doi.org/10.30709/eucrim-2022-007>.
5. Мунько А.Ю. Зміни ціннісних орієнтирів у політичній сфері в контексті постіндустріального суспільства. *Теорія та практика державного управління*. 2020. № 1(68). С. 42-47. URL: <https://doi.org/10.34213/tp.20.01.05>

Treshchov Myroslav Mykolajovych

Doctor of Science in Public Administration, docent
Professor of the Department of Management and Administration
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

**PROSPECTS OF ANTI-CORRUPTION POLICY
IN POST-WAR UKRAINE**

***Abstract:** the dynamics of the decline in the basic sectors of the national economy, the Corruption Perception Index and the flows of all types of support to Ukraine from the international community are analyzed in the work. Positive factors influencing the effectiveness of anti-corruption policy in the post-war period are identified.*

***Keywords:** public administration, local-self government, anti-corruption policy, corruption, Corruption Perception Index, anti-corruption institutions.*

ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ (ECONOMICS & MANAGEMENT)

УДК 330

Бабенко Олексій Сергійович

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Кузьмін Ярослав Артемович

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Олійник Ольга Сергіївна

старший викладач кафедри

українознавства та іноземної мови

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВІЙНИ

***Анотація:** розглянуто основні проблеми економіки в умовах російсько-української війни та актуальність розгляду економіки та менеджменту України. Визначено причини цих проблем та способи їх вирішення, покращення економіки та менеджменту України. Наведено узагальнені висновки та перспективи дослідження даної теми.*

***Ключові слова:** економіка, війна, менеджмент, персонал, фінанси.*

Однією з основних та головних проблем менеджменту якості продукції на підприємствах полягає в тому, що умови менеджменту в нашій країні

кардинально відрізняються від тих умов, у яких зародились принципи менеджменту закордоном. Іншими словами, менеджмент якості – це інструмент, що вирішує проблеми, які просто ще не постали перед українськими виробниками. Це застосування інструменту за призначенням призводить до інших результатів.

Аналіз ситуації на українських підприємствах показує, що найбільш плідний розвиток менеджмент якості відбувається на тих підприємствах, які орієнтовані на виробництві товарів для зовнішнього, іноземного ринку.

На мою думку, у сучасному напрямі менеджменту склалася непроста і парадоксальна ситуація, на всю формуються системи менеджменту якості, але фахівці ніяк не можуть домовитися між собою, які цілі необхідно ставити і взагалі, що таке ці цілі. За таких умов про методологію побудови системи не може бути й мови, якщо в корені відсутня методологія постачання чітких цілей, де змістом системи є шляхи їх досягнення. За своєю природою система менеджменту якості нагадує сучасний пристрій, призначення якого ніхто точно не знає, принаймні зараз, як і не відомо, що можна отримати в результаті використання.

Хочу зазначити, що на економіку та менеджмент в цілому дуже вплинула війна в Україні. У зв'язку з ситуацією виділяється ряд проблем і в менеджменті: від незначних до глобальних (деякі автори навіть говорять про кардинальну зміну практики управління). Змінюється і роль сучасних менеджерів, особливо в умовах віддаленої (дистанційної) роботи [2].

Далі розглянемо деякі проблеми менеджменту, що виникли.

Фінансові проблеми. Насамперед фінансові проблеми пов'язані з обмеженнями, які запроваджує держава.

Понад 80% підприємців відзначили погіршення показників фінансово-господарської діяльності. діяльності від незначного зниження до повної втрати доходу та лише 19% організацій заявили про поступове відновлення своїх доходів [2].

Маркетинг та продаж.

Через війну менеджерам доводиться проводити зустріч із клієнтами заочно, що зменшує шанси на успішний продаж, адже набагато краще, коли клієнт має можливість торкнутися товару, побачити його наживо. Знову ж таки, спілкуючись з людиною онлайн ти сприймаєш її інакше, ніж при очному спілкуванні. У багатьох людей через пандемію виникли фінансові труднощі, тому менеджерам як продавцям доводиться часом робити ставку на зниження ціни.

У цей момент дуже важливо визначити, наскільки можна знизити ціну, щоб обидві сторони залишилися на вигоді. Через війну у людей виникли нові потреби, тому компаніям дуже важливо переглянути те, що можуть запропонувати клієнту, наскільки це актуально.

Сильно постраждала пошукова реклама, оскільки знизився попит на товари, що призвело до зниження попиту у пошуку [1].

Кібербезпека

Війна змусила сісти на віддалення більшість організацій (перевести співробітників на дистанційний режим роботи), чим скористалися кіберзлочинці. Не дивно, що на сьогоднішній день організації схильні до кібератаків особливо гостро. Відбиток відкладають невідповідність до віддаленої роботи, нові умови взаємодії. Основна мета зловмисників – це організації, які зберігають великий масив персональних даних та щодня обробляють грошові операції.

Ситуація ускладнюється ще тим, що понад 70% керівників не проводили своїм співробітникам жодних тренінгів з кібербезпеки. Більше половини персоналу, які працюють на віддаленні, використовують слабозахищені комп'ютерні системи. Настроюванням роутера в офісі займається спеціальний адміністратор, а вдома співробітникам доводиться робити це особисто, що також дає можливість для здійснення кібератак [3].

Хочу додати, вкрай небезпечним виявилось також використання програм для відеоконференцій, як наприклад, таких дуже популярних платформ, як Zoom чи Teams. Саме з масовим відправленням персоналу в дистанційний формат

роботи було виявлено ті слабкі місця, ті дірки, через які зловмисники могли отримати доступ до облікових записів організацій.

Незважаючи на те, що платформи досить швидко відреагували на це і постаралися відразу виправити всі недоліки, це не виключає того, що кіберзлочинці зможуть знайти інші способи отримання доступу до записів. Крім того, співробітники для відправки чи роботи з документами часто використовують особисті облікові записи в Mail або Google, які відносно просто зламати.

Права конфіденційності ускладнюють захист подібних документів [2].

Дуже часто зловмисники використовують такий прийом, як розсилання електронних листів із шкідливим контентом для одержання потрібної інформації чи вимагання грошей. Такі листи маскуються під виглядом офіційних листів від начальства чи колег.

Психологічний аспект

Ні для кого не секрет, що під час війни кількість людей, схильні до психологічних розладів. Вдвічі збільшилася кількість психічних розладів серед підлітків: депресію зазнають до 55%, тривогу – до 60%.

У таких непростих умовах менеджера, важливо зберігати психологічну стабільність як свою, і своїх підлеглих: люди відчувають стрес, хвилювання. Ситуацію погіршує нестабільний перебіг війни, ракетні обстріли. Перебуваючи на віддаленні у багатьох співробітників відсутня мотивація – ні почуття якоїсь своєї потреби, значущості своєї праці організації.

Спостерігається велика кількість співробітників, які абсолютно безвідповідально ставляться до роботи: як показало дослідження, близько 30% персоналу під час онлайн-конференцій чи якоїсь онлайн роботи грають у комп'ютерні ігри або дивляться серіали [3].

Однією з головних проблем також є вкрай незвична ситуація в режимі онлайн: адже до цього ви постійно бачилися з колегами очно.

Підсумовуючи, варто зауважити, що в даний час український ринок стає більш цивілізованим. Ринки послуг та товарів ростуть та насичуються, окремі сфери займаються існуючими компаніями, разом з усім цим, зростає і конкуренція на ринку, що змушує кожен зі сторін шукати конкурентну перевагу, і основним напрямком для конкурентоспроможності на існуючому ринку є управління якістю. Насамперед для його розвитку потрібна висококонкурентна економіка, орієнтована на споживача. Без цього, першого та найважливішого пункту, такий інструмент як менеджмент якості не буде затребуваним.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Науково-практична інтернет-конференція «Менеджмент і безпека в умовах війни: теоретичні та прикладні аспекти». Львів. 2022. URL: <https://www1.lvduvs.edu.ua/uk/new-ua/ulvduvs-obhovoryly-teoretychni-ta-prykladni-aspekty-menedzhmentu-i-bezpeky-v-umovakhviiny.html>
2. Обух В. Порятунк економіки: вчимося господарювати в умовах війни. Укрінформ. 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3463896-poratunok-ekonomiki-vcimosagospodaruvati-v-umovah-vijni.html>
3. Жаліло Я. Як забезпечити стійкість економіки в умовах війни. Економічна правда. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/6/683364/>

Babenko Oleksiy Serhiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Kuzmin Yaroslav Artemovich

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Oliinyk Olga Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

CURRENT PROBLEMS OF ECONOMY IN CONDITIONS OF WAR

***Abstract:** considered the main problems of the economy in the conditions of the Russian-Ukrainian war and the relevance of considering the economy and management of Ukraine. The causes of these problems and methods of solving them, improving the economy and management of Ukraine are determined. Generalized conclusions and prospects for research on this topic are presented.*

***Keywords:** economy, war, management, personnel, finance.*

ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА (PEDAGOGY & EDUCATION)

УДК 37.06

Корх Анна Олександрівна

студентка кафедри управління та адміністрування
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Наумик Антон Сергійович

студент кафедри управління та адміністрування
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Сидоренко Наталія Сергіївна

доктор юридичних наук,
професор кафедри управління та адміністрування, професор
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

***Анотація:** в роботі представлені актуальні питання глобалізації сучасної освіти, здійснено оцінку сучасних процесів інноваційної діяльності суспільства, проаналізовано інноваційні вектори розвитку освіти та інші процеси, що пов'язані з нею.*

***Ключові слова:** освіта, розвиток, глобалізація, педагогіка, рішення, тенденція, держава, регулювання, якість, ціль, наука.*

Сучасні процеси інноваційної діяльності людини та глобалізації відзначаються в широкому діапазоні найрізноманітніших сфер життєдіяльності

людини та суспільства. За своє існування цей процес набув багатьох визначень і доволі суперечливих форм та пояснень. Тож на сьогодні існує досить велика кількість думок щодо даного питання та безліч протилежних точок зору, саме цим й обумовлюється актуальність питання глобалізації сучасної освіти.

Сьогодні глобалізація тлумачиться як «комплексне явище», яке включає низку процесів, що відбуваються водночас і має кілька «вимірів», найбільш помітними і важливими серед яких є глобалізація ринку, виробництва та інформації [1].

До одного з найважливіших векторів глобалізації, традиційно, відносять освіту, адже саме вона є одним з найефективніших механізмів сталого розвитку суспільства. Нові вимоги до структуризації та якості надання освітніх послуг висуваються саме з причин прискорення процесу світової глобалізації та міждержавного об'єднання, зокрема у сфері гуманітарної, правової, економічної, нормотворчої та освітньої політики.

В час активної інформатизації суспільних процесів, освітня глобалізація стає неможливою без вивчення та впровадження нових технологій та методик викладання, аналізу помилок та їх вирішення. Виклики сьогодення вимагають підвищеної уваги при прийнятті управлінських рішень, здійсненні державного управління та реформатуванні системи публічного впливу [2, 88]. Доцільним буде зазначити й те, що у зв'язку з пришвидшеним розвитком глобалізаційних процесів у різних аспектах діяльності суспільства, зокрема у сфері педагогіки, конкурентноспроможний заклад освіти має пристосовуватися до новітніх тенденцій та враховувати у своїй діяльності досягнення сучасного науково-технічного розвитку.

Іншим важливим аспектом зазначеного питання є застосування глобалізаційної етики та культури освітньої системи в нашій державі, адже не зважаючи на ці процеси, інноваційні заклади освіти мають виробляти власні шляхи розвитку та вдосконалення своєї діяльності, спираючись на вдалий досвід інших держав.

Якщо спробувати узагальнити головні погляди науковців, то стає зрозумілим, що процес інтернаціоналізації в галузі вищої освіти призводить до посилення інтеграції вузів та освітніх систем, а глобалізаційні процеси – посилюють їх конкуренцію. На сьогодні університети є основним соціальним інститутом сучасного суспільства [3, 51].

Варто зазначити й про те, що головною ціллю сучасної освіти є здійснення ефективного формування та розвитку людини, як висококваліфікованого фахівця, що також пов'язано з сучасними глобалізаційними процесами у світі.

Глобалізацію освіти можна визначити як один з напрямів розвитку сучасної педагогічної теорії й практики в полі філософії освіти, що базується на необхідності підготовки людини до життя в умовах сучасного світу [4].

Цікавим є й те, що процес глобалізації сучасної системи освіти відрізняється проявом нерівномірності через значку кількість економічних, соціально-політичних та інших багатокomпонентних чинників.

Таким чином, аналізуючи вищезазначений матеріал, можна прийти до висновку, що процеси глобалізації сучасної системи освіти повинні зазнати ще низку перетворень, які б враховували інноваційні перетворення сучасної освіти, що відбуваються наразі. Цей процес вимагає досить логічного мислення та розв'язання суттєвих проблем, які гальмують розвиток та покращення рівня та системи освіти в цілому.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. ВОЙНАЛОВИЧ, О. О. Глобалізація і розвиток сучасної освіти в Україні. *Режим доступу:* <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/6932/1/Voynalovych.pdf>, 2013 (дата звернення: 01.04.2023).
2. Наумик А. С., Сидоренко Н. С. Деякі аспекти проєктного управління в органах державної влади. *Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень* : матеріали V міжнар. наук. конф., м. Київ, 24 лют. 2023 р. С. 88–89.

3. Бурачек І. В., Кравчук К. М. Globalization of higher education and its implications for Ukraine. *The journal of zhytomyr state technological university. series: economics*. 2017. № 3(81). С. 50–53. URL: [https://doi.org/10.26642/jen-2017-3\(81\)-50-53](https://doi.org/10.26642/jen-2017-3(81)-50-53) (дата звернення: 01.04.2023).
4. КИВЛЮК, Ольга Петрівна. Глобалізація та інформатизація освіти в предметному полі філософії освіти. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2014, 57: 192-200.

Korkh Anna Oleksandrivna

Student of the Department of Management and Administration
Dnipropetrovs'k State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Naumyk Anton Serhiiovych

Student of the Department of Management and Administration
Dnipropetrovs'k State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Sidorenko Nataliia Serhiivna

Dnipropetrovs'k State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

TOPICAL ISSUES OF GLOBALIZATION OF MODERN EDUCATION

Abstract: *the paper presents topical issues of globalization of modern education, assesses the current processes of innovation in society, analyzes innovative vectors of education development and other processes related to it.*

Keywords: *education, development, globalization, pedagogy, decision, trend, state, regulation, quality, goal, science.*

УДК 374

Костів Ірина Григорівна

спеціаліст II категорії, викладач суспільних дисциплін

циклової комісії гуманітарних дисциплін

Відокремлений структурний підрозділ

«Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

(Бережани, Україна)

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В ІНФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

***Анотація:** у статті за результатами аналізу наукових праць охарактеризовано та розкрито сутність поняття «інформальна освіта». Розглянуто особливості професійної самоосвіти сучасного педагога, засоби самоосвіти, які забезпечують досягнення особистісного і професійного зростання.*

***Ключові слова:** інформальна освіта, професійний розвиток, самоосвіта, самовдосконалення, самопізнання.*

В умовах широкої глобалізації, входження в інформаційне суспільство, коли найвищою цінністю проголошується людина, новітня система освіти дорослих сприяє як розвитку всієї педагогічної галузі, так і саморозвитку й самореалізації в навчальнім процесі самого педагога. Освіта дорослих – це практика навчання та просвіти дорослих, яка відбувається після завершення формальної освіти.

Орієнтуючись на сучасний період існування людства кожен представник педагогічної професії виступає не лише у ролі вчителя, викладача чи вихователя, а й як дослідник, що відкриває для себе нові принципи і методи навчання, об'єднує традиції з нововведеннями, використовує інноваційні технології навчання і виховання.

Науковці зазначають, що безперервна освіта орієнтується на постійне вдосконалення та цілісний розвиток людини як особистості протягом життя та на підвищення можливостей трудової та соціальної адаптації у світі, що так швидко змінюється. Професійна підготовка вчителів передбачає акцентування на культурі самоосвіти, оскільки професія потребує постійного професійного розвитку, самозбагачення власних знань, практичних умінь та навичок. Учитель має бути обізнаним щодо нововведень, творчих пошуків педагогічної науки, психології, методики дисципліни, яку викладає [6, с. 16].

Інформальна освіта – це один із напрямів удосконалення професійного рівня педагога. Щоб відповідати запитам сучасного життя педагог повинен не тільки тримати свою професійну планку, а ще краще – її постійно підвищувати. Це і є одна з необхідних умов модернізації системи освіти.

Інформальна освіта – це процес, що протікає протягом життя, в якому кожен набуває погляди, цінності, навички, знання з повсякденного досвіду й отримує освітній вплив з ресурсів середовища, починаючи від сім'ї та сусідів, від професійної діяльності, спілкування, ігор, від бібліотеки та ЗМІ.

Окремі аспекти освіти дорослих та андрагогіки висвітлено в науковому доробку зарубіжних (Т. Александер, П. Джарвіс, С. Змейов, М. Ноулз, Ф. Пегеллер, Д. Савичевич, Р. Сміт, Л. Турос та ін.) і вітчизняних (О. Аніщенко, С. Архипова, Л. Вовк, Д. Дзвінчук, А. Зеленько, Н. Івко, М. Лапенюк, Л. Лук'янова, Н. Ничкало, О. Огієнко, В. Олійник, Н. Протасова, Т. Сорочан І. Смагін та ін.) учених.

Висвітлення актуальних питань з проблем освіти та навчання дорослої людини ми знаходимо у працях відомих українських дослідників, серед яких: О. Аніщенко, С. Гончаренко, В. Кремень, Л. Лук'янова, Н. Ничкало, В. Огнев'юк, В. Олійник, О. Сухомлинська та ін. Аналіз наукової літератури свідчить про посилення уваги науковців до проблем розвитку системи освіти дорослих, різних форм її прояву.

«Учитель живе до тих пір, поки він вчиться, як тільки він перестає вчитися, в ньому помирає вчитель» [9]. Ці слова К. Д. Ушинського надзвичайно актуальні сьогодні. Кожен педагог повинен усвідомлювати, що навчання – це процес, який триває все життя.

Педагогічна Конституція Європи наголошує, що зміст педагогічної освіти підпорядковується потребі формування у вчителя, педагога здатності навчити своїх учнів, студентів, молодь жити разом у сучасному глобалізованому світі, постійно відтворювати і вдосконалювати умови гідного існування людини. Найважливіша компетентність педагога ХХІ століття – забезпечити навчальне середовище, яке сприяє благополуччю кожної дитини і формує багатий духовний світ [7].

Професія педагог – це одна з професій, яка націлена на майбутнє: на своє майбутнє як професіонала та на майбутнє своїх вихованців, які мають адаптуватися в житті. Безмежне бажання стати педагогом-майстром вимагає постійно вдосконалюватись, розширювати коло знань, методичних умінь. Досягнення висот педагогічної майстерності потребує максимальних особистих зусиль, енергії, природних нахилів і здібностей, величезної працездатності. Отже, вирішальну роль у творчому і професійному становленні викладача стає самоосвіта.

Самоосвіта характеризується: 1) як особлива форма самостійної пізнавальної діяльності; 2) як шлях самовдосконалення особистості, виступає у формі певним чином організованого самостійного пізнавального процесу; 3) як компонент системи неперервної професійної освіти [8, с. 28]. В рамках останнього підходу самоосвіта розглядається як стрижень цілісної системи, що пронизує ефективність її функціонування на різних етапах життєдіяльності людини. Сенс самоосвіти виражається в задоволенні пізнавальної активності, зростання потреби педагога в самореалізації шляхом безперервної освіти. Самоосвіта більш ефективна в порівнянні з іншими формами навчання, оскільки

знання і досвід, отримані самостійно шляхом власних знань, відкриттів, помилок допомагають особистості професійно рости на шляху до вдосконалення.

Енциклопедія освіти трактує самоосвіту як самостійну пізнавальну діяльність людини, спрямовану на досягнення певних особистісно значущих освітніх цілей: задоволення загальнокультурних запитів, пізнавальних інтересів у будь-якій сфері діяльності, підвищення професійної кваліфікації тощо. Самоосвіта є умовою розвитку, самоствердження та самореалізації особистості і складовою навчання її протягом життя [5].

«Професійний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників передбачає постійну самоосвіту, участь у програмах підвищення кваліфікації та будь-які інші види і форми професійного зростання», – зазначено в статті 59 Закону України «Про освіту» [1, С. 59].

Отже, відповідно до ст. 8 п. 4 Закону України «Про освіту» інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям [1, С. 8].

Видатний педагог Василь Сухомлинський був переконаний, що самоосвітня діяльність учителя має починатись із самопізнання. Кожний визначає чотири компоненти свого «Я»: 1) «актуальне Я» – яким себе бачить педагог у даний час; 2) «ретроспективне Я» – яким він себе бачить та оцінює стосовно початкових етапів своєї праці; 3) «ідеальне Я» – яким він хотів би бути; 4) «рефлексивне Я» – як, на погляд педагога, його розглядають і оцінюють керівництво навчального закладу, колеги й учні.

Домінантним, напевне, має бути «ідеальне Я», адже кожна людина маючи свої професійні горизонти, повинна наполегливо йти до максимальних вершин свого розвитку. Хороший педагог постійно шукає, раціоналізує свою діяльність. Добитися ж успіху може лише викладач, який постійно знаходиться на сучасному рівні знань, уловлює нові тенденції життя. Якщо «ідеальне Я»

братиме гору, то початкові етапи праці будуть згадуватись з посмішкою, а оцінка колег і вихованців буде на вищому рівні.

Найбільш поширеним способом професійного розвитку є підвищення кваліфікації. Підвищення кваліфікації педагогів – це постійний процес оновлення знань, умінь і навичок, який повинен стати частиною програми розвитку освітньої системи. Таким чином, педагог підвищує свій професійний рівень, що особливо важливо в мінливих умовах і вимогах суспільства.

Самостійно підвищувати свою кваліфікацію можна за допомогою Інтернет ресурсів та інформаційно-комунікативних технологій, наприклад дистанційні курси, інтернет-семінари, інтернет-конференції, педагогічні форуми та ін. У сучасних умовах дистанційна форма навчання як одна з форм самовдосконалення є ефективною і виправданою. До поширених форм самовдосконалення також можна віднести, наприклад, здобуття другої вищої освіти викладачами. Будь-яка форма самоосвіти є ефективною, якщо вона має результат. Результатом самоосвітньої діяльності викладача є підвищення рівнів професійної та педагогічної майстерності; захист кандидатських та докторських дисертацій, написання та видання навчально-методичної літератури – підручників, посібників, методичних рекомендацій; розробка нових методик проведення занять; підготовка доповідей та виступів; розробка авторських методів викладання навчальних дисциплін та інше [3].

Інформальна освіта сприяє самоосвіті та виконує функцію повсякденної освіти, визначає життєву позицію з таким способом буття, є системою цінностей та цілей, реалізація яких, згідно з уявленнями людини, дає змогу зробити її життя більш ефективним.

Може здатися, що самоосвіта потрібна молодим спеціалістам, які тільки приступають до своїх трудових функцій, обов'язків. Проте, це твердження слід категорично заперечити. Викладачу-початківцю самостійна робота по самоосвіті дозволяє поповнювати і конкретизувати свої знання, здійснювати глибокий і детальний аналіз ситуацій, які виникають у роботі із учнями, студентами.

Викладач зі стажем має можливість не тільки поповнити скарбничку своїх знань, але й знайти ефективні, пріоритетні для себе прийоми розвиваючої та корекційної роботи із вихованцями, оволодіти елементарною діагностичною та дослідницькою діяльністю.

Показником успішності спеціаліста-педагога є наявність в структурі його особистості таких компонентів: мотиваційно-ціннісного (наявність мотивації, особистісної зацікавленості), когнітивного (наявності теоретичних знань) та операційно-діяльнісного (володіння технологіями у сфері педагогічної діяльності).

Забезпечення функціонування цих складових на рівні сучасних вимог можливе за умов високого професіоналізму, майстерності педагога, що передбачає (згідно І.А. Зязюна): гуманістичну спрямованість, наявність професійних знань, педагогічної техніки та педагогічних здібностей [4].

Отже, інформальна освіта – це нормативно-визначений вид освіти, який полягає у здійсненні самостійної пізнавальної діяльності в повсякденному житті. Враховуючи нормативні та доктринальні джерела, поняття «самоосвіта» слід вважати синонімом до інформальної освіти. До характерних ознак інформальної освіти можна віднести такі:

- 1) здійснюється безперервно у повсякденному житті;
- 2) не передбачає у процесі участі спеціального суб'єкта – освітнього закладу;
- 3) включає досить широке коло механізмів для здобуття;
- 4) не підтверджується спеціальним документом;
- 5) не має обов'язкового характеру [2, с. 59].

Сьогодні необхідно розуміти, що професіоналізм сучасного викладача не повинен обмежуватись предметом і методикою його викладання. Педагог має знати про передові технології, мати знання в різних сферах суспільного життя. Сучасні вимоги до педагога на перше місце ставлять систематичну самостійну роботу з розвитку професійної компетентності, поглиблення його теоретичних

знань та практичних умінь. Принцип Джимі Рона «Формальна освіта допоможе вам вижити, а самоосвіта приведе вас до успіху» на сьогоднішній день ідеально підходить для характеристики самоосвітньої діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 8, 59.
2. Губанова Т.О. Інформальна освіта як різновид освіти за законодавством України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Видавничий дім «Гельветика». № 5. 2019. С. 56-59.
3. Єльнікова Г.В. Про впровадження компетентнісного підходу у навчальний процес вищого навчального закладу. URL : <http://tme.umo.edu.ua/docs/5/11elnheo.pdf>
4. Зязюн І.А., Крамущенко Л.В., Кривонос І.Ф. Педагогічна майстерність: підручник. 2-ге видання, перероб. та доп. Київ: Вища школа, 2004. 422 с.
5. Кремень В.Г., Енциклопедія освіти. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
6. Мартинець Л. А. Залучення педагогів до професійного розвитку у неформальній та інформальній освіті / Л. А. Мартинець // Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2017. № 6. С. 15-16.
7. Педагогічна Конституція Європи. URL: <https://www.arpue.org/uk/chasopys-yevropeiski-pedahohichni-studii/pedahohichna-konstytutsiia-yevropy>
8. Тарасенко Е. В., Осипова О. П. Понятіе самообразования учителя как объекта внешнего управления: Вестник ЮУрГУ, 2010. № 23. С. 28-31.
9. Ушинський К. Д. Теоретичні проблеми педагогіки: вибрані педагогічні твори. Київ : Рад. школа, 1983. Т.1. 488 с.

Kostiv Iryna Hryhorivna

II category specialist

teacher of social studies of the humanities cyclic commission

Separated Subdivision of National University of Life and Environmental Sciences of

Ukraine Berezhany Professional College

(Berezhany, Ukraine)

**PROFESSIONAL DEVELOPMENT
OF MODERN TEACHER IN INFORMAL EDUCATION**

***Abstract:** the essence of the concept of "informal education" is described and revealed according to the results of the analysis of scientific papers. The features of professional self-education of the modern teacher, the means of self-education which provide achievement of personal and professional growth are considered.*

***Keywords:** informal education, professional development, self-education, self-improvement, self-discovery.*

ЛІНГВІСТИКА ТА НАУКИ ПРО МОВУ (LINGUISTICS)

УДК 80

Бабенко Олексій Сергійович

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Кузьмін Ярослав Артемович

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Олійник Ольга Сергіївна

старший викладач кафедри

українознавства та іноземної мови

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИВЧЕННЯ МОВ ТА ЙОГО РОЛЬ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

***Анотація:** визначена актуальність вивчення мов, проблеми, що виникають під час цього. Розглянуто поняття міжкультурної комунікації та її особливості. Визначено особливість лексики, навчання та закріплення лексики під час вивчення мов. Досліджена роль вивчення мов в міжкультурній комунікації. Наведені узагальнюючі висновки та подальші перспективи дослідження цієї теми.*

***Ключові слова:** міжкультурна комунікація, мова, лексика, навчання.*

Вивчення іноземних мов сьогодні є актуальним для багатьох людей самих різного віку, інтересів, професій, національностей та соціального статусу в усіх куточках земної кулі.

Останнім часом освіта в нашій країні стала одним із пріоритетів у діяльності держави. Певною мірою це пов'язані з інтеграцією до міжнародного освітнього простору, орієнтацією на інноваційний тип соціально-економічного розвитку.

Демократизація суспільства, розширення та зміцнення міжнародних, економічних, соціально-культурних та ділових зв'язків із зарубіжними країнами спричинило не лише суттєвий приплив іноземних громадян до України, а й значний відтік криміналу за кордон з метою ухилення від правосуддя, налагодження своїх кримінальних зв'язків та розширення злочинної діяльності.

У ситуації, що склалася, правоохоронні органи здійснюють тісне співробітництво із закордонними колегами як через міжнародну організацію кримінальної поліції (Інтерпол), так і по прямих зв'язках.

Під час вивчення лексики необхідно відразу ж звертати увагу на правильне наголос слова. Будь-яке англійське слово має певну інтонацію і свій наголос. В англійській мові наголос грає надзвичайно важливу роль – якщо людина вимовляє слово з невірним наголосом, ймовірність, що його не зрозуміють набагато вище, ніж у випадку, якщо він скаже неправильно той чи інший звук [3].

У міру навчання необхідно дуже ретельно опрацьовувати звуки, вимова яких дається важко. Залежно від рідної мови, можуть виникати труднощі в вимові голосних чи приголосних букв.

Необхідно ретельно тренувати ті звуки, які виходять найгірше. Корисними вправами, які радять багато фахівців, є «мінімальна пара». Для цього вибираються слова з парами звуків, співзвучними один з одним, які повторюються, і, таким чином, учень може завчити вимову того, що в нього виходить [3].

Також завжди слід пам'ятати про наголос і інтонацію всередині пропозиції, що для англійської (британської) надзвичайно важливо. Так, англійці далеко не всі слова всередині речення однаково виділяють з використанням наголосу. Як правило, виділяються інтонаційно лише основні «інформаційні» слова – це ті слова, на яких лежить інформаційне навантаження всієї пропозиції в загальному. Інші ж вимовляються без наголосу і досить швидко і разом [1].

Тому, як одне з рішень даного завдання, великий обсяг навчального матеріалу з іноземної мови виноситься на самостійну роботу студента, яку він має виконувати поза аудиторними заняттями. Для цього розроблено інтернет-версії лабораторних робіт різних рівнів, як для студентів перших курсів, так і для студентів, які вивчають професійну іноземну мову [4].

Знання англійської мови відповідно до навчальних програм юридичного профілю включає наступні показники: у лексичному аспекті – кількість добре засвоєних лексичних одиниць та словосполучень, кількість відомих слів у незнайомому тексті тощо; у граматичному аспекті - кількість допущених граматичних, синтаксичних та орфографічних помилок за певну одиницю часу та на певну одиницю тексту; у комунікативному аспекті – безперервне ведення розмови іноземною мовою, ведення бесіди у природному темпі, правильний вибір стилю спілкування, кількість помилок, допущених під час бесіди тощо; в аудіювання - кількість помилок, допущених учням під час прослуховування тексту за певну одиницю часу, його реакція на сенс прослуханого тексту, розуміння та вміння отримувати та передавати ключову інформацію тощо.

Цілі повинні бути симбіозом, синтезом, тобто деякою цілісністю. Але цю цілісність необхідно поєднати з адекватними засобами, способами і формами їх реалізації, бо інакше навіть правильно поставлені цілі у процесі реалізації будуть спотворені [3].

Метою освоєння дисципліни «Іноземна мова» є професійна підготовка студентів, а також формування у них високого рівня соціальної та професійної адаптації, що передбачає підготовку всебічно розвиненої особистості, здатної

відповідати на виклики сучасного суспільства та використати знання, навички та вміння, отримані під час навчання [2].

Виходячи з вищевикладеного, хочеться відзначити, що вивченню англійської мови як засобу професійної комунікації слід приділяти більше уваги у вузах юридичної спрямованості.

Володіння мовою, грамотне її використання, вміння розуміти та продукувати мову в конкретній ситуації спілкування є тими доданками успіху, які позитивно вплинуть на професійну діяльність співробітників правоохоронних органів і тоді мова буде не перепорою, а ключем до розуміння. Адже від правильної грамотної комунікації фахівців залежить як подальший розвиток науки і техніки, а й, зрештою, доля людства, його реальне виживання цієї планети.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Найдьонова, Алла. "Особливості вивчення англійської мови студентами технічних спеціальностей в автентичному мовному середовищі." Наукові записки [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. Серія: Філологія (мовознавство) 25 (2017): 211-216.
2. Рідель, Тетяна Миколаївна. "Шляхи підвищення мотивації при вивченні англійської мови студентами СНАУ." Молодий вчений 12 (2017): 448-453.
3. SHEVCHUK, Dmytro. "ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ МОВ В УНІВЕРСИТЕТІ." Challenges of Today: 440.
4. Лосєва, Оксана. "З історії вивчення англійської мови на теренах сучасної України." Молодь і ринок 3 (2017): 163-167.

Babenko Oleksiy Serhiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Kuzmin Yaroslav Artemovich

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Oliinyk Olga Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

THE RELEVANCE OF LANGUAGE LEARNING AND ITS ROLE IN INTERCULTURAL COMMUNICATION

***Abstract:** The relevance of language learning, the problems that arise during it are determined. The concept of intercultural communication and its features are considered. The peculiarity of vocabulary, learning and consolidating vocabulary during language learning is determined. The investigated role of language learning in intercultural communication. Summarizing conclusions and further prospects for research on this topic are given.*

***Keywords:** intercultural communication, language, vocabulary, education.*

УДК 1

Копетан Дмитро Сергійович

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Дьяков Максим В'ячеславович

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Олійник Ольга Сергіївна

старший викладач кафедри

українознавства та іноземної мови

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ВИРІШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПИТАНЬ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація: в роботі роз'яснені шляхи вирішення професійних питань засобами іноземної мови.

Ключові слова: іноземна мова, професійні питання, вивчення іноземної мови.

З огляду на глобалізацію і технологічний прогрес, засіб комунікації та співробітництва, а саме іноземні мови, стають все важливішими в рамках професійної діяльності. Номерність іноземної мови на ринку праці стрімко збільшується, і для більшості людей, особливо тих, котрі працюють в

інтернаціональній компанії, здатність спілкуватися вербально і письмово на мові, що не є рідною, стала нормою.

Однак, використання іноземної мови в професійній сфері може бути складним завданням, вимагає підготовки та вправності. Іншомовні комунікації у професійному середовищі можуть бути вельми термінологічними і залежати від контексту, тому вивчення іноземних мов повинне бути націлене на те, щоб зрозуміти технічну специфіку мови, яку використовує благодійник.

З метою досягнення кращих професійних результатів, використання іноземної мови в необхідності завжди було важливим і популярним. Користування іноземною мовою є необхідним під час переговорів, експертизи, підготовки професійних доповідей та документів, акредитації, консультування та комунікації з міжнародними компаніями, навіть для подорожей. Також більшість міжнародних організацій, таких як ЄС або ООН, приділяють велику увагу вивченню іноземних мов для налагодження контактів з іншими державами. Усе більше бізнес-практик виграють через розширені можливості для міжнародної співпраці, що в тому числі охоплює іншомовні переговори та відеоконференції. [1]

Вирішення професійних питань засобами іноземної мови є важливою складовою успіху в сучасному бізнесі та кар'єрному розвитку. Знання іноземної мови допомагає вести ефективний діалог з колегами та клієнтами, розширює можливості участі в міжнародних проектах та підвищує професійний рівень керівників та працівників компаній. Усвідомлюючи це, багато компаній вкладають ресурси у покращення мовних навичок своїх співробітників. За даними досліджень, 87% респондентів які працюють в міжнародних компаніях заявили про необхідність знання мови для ефективної комунікації з колегами та клієнтами.

Одним з ключових інструментів у здобутті навичок іноземної мови є онлайн курси. На сьогоднішній день існують багато різноманітних онлайн-

ресурсів, які дозволяють займатися вивченням мови в зручний час та помилкові для користувача темпу.

Засоби вирішення професійних питань засобами іноземної мови включають перегляд прес-релізів на забезпечення розширення діапазона тем для діалогу, слухання та переклад доповідей та документів, написання електронного листа та підготовки презентацій. В той же час використання іноземної мови для професійних цілей може бути ефективним і цікавим процесом, як ментально, так і економічно, що дозволяє розширювати професійні можливості та границі, вивчати нові культури та знаходити нові можливості. Методика навчання іноземної мови повинна враховувати потреби професіоналів у професійній спілкуванні та підготовку професійних документів. Такі напрямки, як "іноземні мови для бізнесу" або "іноземна мова для акредитації" стали досить популярними в середині людей різних рівнів професійного зростання, вивчення іноземної мови повинно бути максимально завжди у свіжому стані, максимально ефективним із метою досягнення кращих результатів. [2]

Для вирішення професійних питань засобами іноземної мови авторитетним джерелом можуть стати веб-ресурси, які присвячені вивченню іноземних мов, в тому числі професійних груп в мережі Інтернет або цілком комерційні курси, які дають можливість для самостійного вивчення або з використанням доступу до інструкцій від інструкторів або зі спеціальними даними.

Засоби вирішення професійних питань засобами іноземної мови вимагають підготовки і вправності. Користувачі мають розуміти, що вивчення іноземних мов повинно бути націлене на те, щоб зрозуміти технічну специфіку мови, яку використовує благодійник. Методика навчання іноземної мови повинна враховувати потреби професіоналів у професійній спілкуванні та підготовку професійних документів. Для вирішення професійних питань засобами іноземної мови авторитетним джерелом можуть стати веб-ресурси, які присвячені вивченню іноземних мов, в тому числі професійних груп в мережі

Інтернет або цілком комерційні курси, які дають можливість для самостійного вивчення або з використанням доступу до інструкцій від інструкторів або зі спеціальними даними. Вивчення іноземної мови в професійному середовищі або в контексті професійної діяльності дозволяє людям розширювати професійні можливості та границі, вивчати нові культури та знаходити нові можливості. Іноземні комунікації у професійному середовищі можуть бути вельми термінологічними і залежати від контексту. [3]

Окрім цього, використання іноземної мови в професійному середовищі може бути складним завданням, вимагає підготовки та вправності. Іншомовні комунікації у професійному середовищі можуть бути вельми термінологічними і залежати від контексту, тому вивчення іноземних мов повинне розвиватися.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Морська Л.І., Паршикова О.О., Максименко А.П. Методика навчання іноземних мов і культур : підручник. Київ : Ленвіт, 2013. 592 с.
2. Савка І.В., Яремко Т.І. Особливості викладання іноземної мови за професійним спрямуванням для майбутніх фахівців у галузі права : стаття. Львів : 2020. 4 с.
3. Методика навчання англійської мови за професійним спрямування студентів нефілологічних спеціальностей : навч. посіб. / Заболотська О.О., Майстренко М.І., Онкович Г.В., Гришкова Р.О. Миколаїв : 2015. 220 с.

Kopetan Дмитро Serhiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Dyakov Maxim Vyacheslavovich

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Oliinyk Olga Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

**RESOLVING PROFESSIONAL ISSUES
BY MEANS OF FOREIGN LANGUAGE**

Abstract: the work explains the ways of solving professional issues by means of foreign language.

Keywords: foreign language, professional issues, learning foreign language.

УДК 1

Копетан Дмитро Сергійович

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Дьяков Максим В'ячеславович

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Олійник Ольга Сергіївна

старший викладач кафедри

українознавства та іноземної мови

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ У МОВІ ТА КУЛЬТУРІ

Анотація: відображення гендерних стереотипів суспільства у мові та культурі.

Ключові слова: мова, гендер, культура.

Мова – це один з найважливіших аспектів людської культури, що має глибокі зв'язки з соціальним й культурним життям людства. Мова є не лише засобом передачі інформації, але й важливим культурним показником, який відображає відношення до різних аспектів соціального життя. У цій статті ми розглянемо гендерний аспект у мові та культурі, а також спробуємо зрозуміти, як вони взаємопов'язані.

Гендер – це соціально-культурний конструкт, що відображає соціальні, культурні і психологічні характеристики, які пов'язані з чоловічою і жіночою статтю. Гендерні ролі, які суспільство накладає на чоловіків і жінок, відображаються в усіх сферах життя, включаючи мову та культуру. [1]

Мова є важливим засобом відображення гендерних стереотипів, що вбивають життєві можливості жінок і чоловіків. Гендерні стереотипи – це уявлення про те, яким чоловік або жінка повинні бути за своєю статтю. Ці стереотипи підтримують і втримують суспільство у стереотипних уявленнях про те, яке місце має жінка, який має бути її статус та роль у суспільстві. У мові гендерний аспект відображається у стереотипних уявленнях, які відображають звичайні, а порядуються всі потенційні можливості індивіда у культурі. Так, гендерні стереотипи можуть проявлятися у використанні слів та фраз, спосіб уживання мови, яка приписує різним статтям різне значення. Наприклад, зазвичай вживаються такі слова, як «чоловік» та «жінка», що є типовим представленням статей за традиційними ролями. Вони надають статевим ролям догматичний характер, в якому чоловіча стаття зазвичай вважається більш значимою, а жіноча – менш значимою.

Гендерний аспект у іноземній мові – одна з найбільш актуальних тем сучасної лінгвістики. Інтерес до неї зумовлений не тільки загально-культурологічними та соціологічними процесами, що відбуваються сьогодні в світі, а й певною специфікою кожної з іноземних мов, механізмами, які в них відображаються, та суспільними реаліями країни, де відбувається її вивчення.

Одним з основних напрямків дослідження гендерного аспекту в іноземній мові є професійна мова. У цьому аспекті основним завданням є аналіз термінології, що вживається в різних професіях, та виявлення тих, які є гендерно-невиправданими. Прикладом таких слів є слова “мійкер” чи “прибиральник” в профільних документах. Вони демонструють, що відповідні професії сприймаються відкликом на відносини між статями. Тому їх можна замінити

словами “господар” чи “прибиральник”, що є рівнозначними за змістом, але не мають статевого спрямування. [2]

У культурі гендерний аспект відображається у відповідних ролях, які відводяться чоловікам і жінкам, а також у традиційних стереотипах, які пов'язуються з певними роботами, заняттями, кваліфікацією та іншими сферами життя. Однак гендерний аспект в мові та культурі можна змінювати, якщо здійснюється надійна рівноправна інтеграція статей у суспільстві. Цю надійну рівноправну інтеграцію можливо досягти шляхом впровадження політики гендерної рівності. Політика гендерної рівності – це повага до прав іноспільних статей та захист їхніх прав, забезпечення доступу до послуг та ресурсів без дискримінації виключно на заснові статі.

Також важливо забезпечувати рівні умови для чоловіків і жінок у сфері освіти, забезпечувати доступ до рівних можливостей для досягнення кваліфікації та розвитку інших важливих навичок. Наприклад, в Україні у закладах освіти вже використовуються методичні рекомендації щодо інклюзивного використання української мови з огляду на гендерний аспект, які можуть допомогти більш якісно підготувати молоде покоління. Усупереч стереотипній, зіскануваній природі гендерних уявлень, індивідуальність і поважність до нього – це найголовніші культурні цінності. Рівноправна інтеграція всіх гендерних стереотипів, зосереджених на повазі до індивідуальності, є ключовим відповіддю на необхідність забезпечення та розвитку рівних можливостей. [3]

Отже, підсумовуючи, можна сказати, що гендерний аспект у мові та культурі має глибокі взаємозв'язки. У мові він відображає прийнятий суспільством реалістичний гендерний образ та стереотипні уявлення про місце статей у суспільстві. Єдиним шляхом протидії стереотипам є політика гендерної рівності, яка сприяє налагодженню рівноправної інтеграції статей у всіх сферах життя.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гендерний посібник : навч. посіб. / Карл-Йохан Утсі, Сусанна Вальстром, Стефан Стефанчик, Магнус Ліам Карлссон : Швеція, 2018. 40 с.
2. Стандрат рівності : посіб. / Юлія Гончар, Тетяна Кузнєцова, Олексій Погорелов, Сергій Штурхецький : Рівне. 2015. 201 с.
3. Гаврилець Яніна Олегівна Гендерний підхід при вивченні англійської мови в учнів середньої ланки : стаття. Київ : 2018. 4 с.

Kopetan Dmitro Serhiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Dyakov Maxim Vyacheslavovich

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Oliinyk Olga Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

GENDER ASPECT IN LANGUAGE AND CULTURE

Abstract: reflection of gender stereotypes of society in language and culture.

Keywords: language, gender, culture.

УДК 34

Крисько Вікторія Андріївна

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Григорчук Тетяна Віталіївна

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Олійник Ольга Сергіївна

старший викладач кафедри

українознавства та іноземної мови

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

РОЛЬ ПСИХОЛОГІЇ В СТАНОВЛЕННІ ОСОБИСТОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

***Анотація:** з давніх-давен мова займала важливе місце в житті людини. Вивчення іноземної мови - це ключ до розуміння культури інших народів, розвитку компетенцій інтеграції в міжнародне співтовариство та підвищенню кар'єрного потенціалу. У 19-20 столітті розвивалися різні підходи та теорії щодо психології. Серед них є прагматизм, який зводить суть понять та ідей до практичних дій як взаємозв'язок думки і дії. Однак навчання може бути успішним лише за наявності комплексного підходу до особистості студента. Цей підхід включає не лише вивчення мови, а й розвиток психологічних аспектів, таких як мотивація, самостійність, психологічна стійкість, емоційний інтелект тощо. В даній роботі ми проведемо дослідження ролі психології в становленні особистості студента за допомогою вивчення іноземної мови. [1, с.29-30]*

***Ключові слова:** іноземна мова, психологія, українознавство.*

Психологія та іноземна мова в якийсь спосіб пов'язані між собою. Іноземна мова може стати інструментом для покращення розвитку особистості та її взаємодії з оточуючим світом. Психологія із свого боку має велике значення при оцінці рівня мовної підготовки та розвитку психологічного самовизначення особистості.

Сучасний світ характеризується глобалізацією інформаційних технологій та активним міжнародним спілкуванням. В рамках цього процесу, знання іноземних мов стає необхідністю для успішної комунікації в різних сферах життя, а також для професійного зростання. Проте, навички ефективної комунікації не обмежуються знанням мови. Комунікація вимагає чіткості висловлювання, вміння сприймати інформацію, вміння знаходити спільну мову з іншими людьми. Тому, психологічна служба може допомогти особистості в розвитку таких навичок за допомогою іноземної мови. Зокрема, психолог може надати таку допомогу шляхом проведення різних тренінгів і практичних занять, спрямованих на розвиток комунікативних навичок та збільшення рівня самооцінки. Також, психолог може допомогти в опануванні ефективних стратегій спілкування в іноземній мові, які враховують культурні традиції.

Мова є не лише засобом спілкування та передачі інформації, але й інструментом впливу на психіку та формування особистості. Кожна мова має свою логіку, структуру й культурні особливості, які згодом впливають на світогляд, поведінку та сприйняття світу людини. Тому, навчитися мові, це не просто додатковий навик, але й спосіб розширити свій світогляд, поглибити знання про культуру та історію тієї чи іншої країни, стати більш толерантним до культурних відмінностей, та взагалі сприймати світ більш об'єктивно і багатогранно. Залучення до навчання іноземної мови може мати багато позитивних наслідків для формування особистості, наступним кроком стає розуміння важливості її емоційно-мовного досвіду.

Навчання іноземної мови вимагає не просто уваги та зосередження, але і знання власних особистісних рис, життєвих пріоритетів та інтересів. У процесі навчання іноземної мови, особистість може досліджувати:

- свої компетенції в межах вашої мови;
- свої сильні та слабкі сторони в навчанні;
- свій рівень виразності;
- свої цілі та пріоритети в навчанні.

Під час навчання мови особистість вже на основі своїх здібностей, інтересів та цілей знаходить свій спосіб навчання та найкращі техніки. Важливо пам'ятати, що навчання мови повинно бути приємним і відчутним заняттям. Ці навички можуть бути пророзвивані під час навчання іноземної мови, що є позитивним результатом для формування особистості, за допомогою мовленевої активності. Мовленева діяльність означає використання мови для спілкування та передачі інформації між людьми. Ця діяльність може проявлятися в різних формах, таких як говоріння, читання, письмо, слухання, спілкування у групі, викладання тощо. Мотивом мовленевої діяльності може бути бажання передати інформацію, виразити свої думки та почуття, спілкуватися з іншими людьми, розважити, навчитися щось нове чи показати свої знання та навички. Також можуть виникати прагнення використовувати мову для досягнення певних цілей, таких як переконати чи навіть маніпулювати іншими, просити допомоги, давати інструкції чи заявляти свої права та обов'язки. [2, с.53]

Видатні психологи стверджують, що наша здатність думати, розвивається завдяки вмінню аналізувати ситуацію з іншої точки зору, розглядати проблему з різних сторін та знаходити нестандартні рішення. Хоча розвиток креативності пов'язаний з різноманітністю досвіду, однак, навчання іноземній мові та вивчення іншої культури може сприяти у нашій здатності до різноманітного підходу до розв'язання проблем, адже якщо під час навчання іноземної мови ми вивчаємо культуру, традиції, звичай, то отримуємо більш глибоке й багатогранне уявлення про цю країну та її жителів. Відтак,

застосування системності та здатності до міждисциплінарного підходу. Отже, навчання іноземної мови є важливим елементом в розвитку особистості та підтримці позитивної психологічної атмосфери. [3, с.1-2]

Навчання іноземної мови може стати засобом збільшення психологічної стійкості та психологічного здоров'я студентів. Підбір вчителів з правильним психологічним підходом важливий, щоб допомогти профільній підготовці особистості студента. Враховуючи ці теоретичні аспекти, можемо зробити висновок, що підхід до вивчення іноземної мови, заснований на мотивації та психологічній стійкості, є більш результативним. Під час навчання іноземної мови особистість розвиває свій світогляд, набуває нових знань про культуру та історію країни, стає більш толерантною до культурних відмінностей, а також сприймає світ більш об'єктивно і багатогранно. Рівень мовної підготовки є важливим аспектом при формуванні особистості, тому психологія має велике значення у його оцінці та розвитку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднічук З.В. Загальна психологія: підручник. Київ : Либідь, 2005. 465 с.
2. Психологія мовлення і психолінгвістика : навч. посіб. / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В. Хмельницький : Фенікс, 2008. 245 с.
3. Маківчук Р.А. Психологічні особливості навчання англійської мови : стаття. Вінниця : 2016. 4 с.

Krysko Victoria Andriivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Hryhorchuk Tetyana Vitalyivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Oleinyk Olga Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

**ROLE OF PSYCHOLOGY IN FORMATION OF PERSONALITY
WITH THE HELP OF FOREIGN LANGUAGE**

***Abstract:** since ancient times, language has occupied an important place in human life. Learning a foreign language is the key to understanding the culture of other peoples, developing competencies for integration into the international community, and increasing career potential. In the 19th and 20th centuries, various approaches and theories regarding psychology developed. Among them is pragmatism, which reduces the essence of concepts and ideas to practical actions as a relationship between thought and action. However, learning can be successful only if there is a comprehensive approach to the student's personality. This approach includes not only language learning, but also the development of psychological aspects such as motivation, independence, psychological stability, emotional intelligence, etc. In this work, we will conduct a study of the role of psychology in the formation of a student's personality through the study of a foreign language.*

***Keywords:** foreign language, psychology, Ukrainian studies.*

СПОРТ ТА ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА (SPORT)

УДК 796.06

Макаренко Владислав Ігорович

курсант 3-го курсу

ННППФПНП

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Марков Роман Анатолійович

викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ НА ЕФЕКТИВНЕ ВИКОНАННЯ ПОСАДОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ

***Анотація:** в роботі презентовано концептуально-аналітичне дослідження впливу фізичної підготовленості співробітників Національної поліції України. Автором з'ясовано роль фізичної підготовки під час виконання службових обов'язків правоохоронцями, а також її вплив на здоров'я співробітників поліції.*

***Ключові слова:** фізична підготовленість, поліцейський, поліція.*

Фізична підготовленість працівника поліції є одним з ключових чинників, що впливає на ефективність його посадових обов'язків. Становлення професійного майстерності в поліцейській справі не можливе без підвищення рівня фізичної підготовленості. Це необхідно для успішного виконання всіх функцій, які покладаються на поліцейського: від патрулювання територій до розслідування злочинів.

Фізична підготовленість має безпосередній вплив на здоров'я, витривалість та здатність до виконання фізичних робіт. Крім того, поліцейський, який добре підготовлений фізично, може швидко реагувати на небезпечні ситуації, дотримуватися процедур безпеки та здійснювати операції з більшою впевненістю. Таким чином, він може запобігати правопорушенням та захищати громадян [1]. Фізична підготовка поліцейського має включати різноманітні види вправ, які допоможуть у покращенні витривалості, координації рухів і розвитку м'язів. Виконання вправ також сприяє збільшенню рівня самодисципліни та управління стресовими ситуаціями.

Поліцейські повинні мати достатній рівень фізичної підготовки, щоб забезпечити безпеку громадян і власну безпеку в різних ситуаціях. Наприклад, під час переслідування злочинців, поліцейські повинні бути в змозі наздогнати і затримати їх. Іншим прикладом є захист від атак, де поліцейський повинен бути в змозі реагувати швидко і ефективно на будь-які несподівані ситуації.

Фізична підготовка впливає на покращення загального стану здоров'я поліцейського. Під час виконання службових обов'язків вони можуть бути схильні до виникнення стресів, а також підвищеного ризику виникнення серцево-судинних захворювань й інших захворювань, пов'язаних з сидячим способом життя. Фізична активність допомагає знизити ризик виникнення таких захворювань та зберегти загальний стан здоров'я.

В процесі проведення оперативно-розшукових заходів або надання допомоги у надзвичайних й непередбачуваних випадках, поліцейський має високу ймовірність зіштовхнутись з небезпекою для власного життя та здоров'я. І в цьому випадку фізична підготовленість являється вельми важливою, оскільки добра фізична форма забезпечує швидку реакцію, координацію рухів та спроможність до дії в критичній ситуації.

Крім цього, фізична підготовка позитивно впливає на психологічний стан поліцейського. Регулярні тренування зменшують рівень стресу, поліпшують

настрій та знижують ризик виникнення депресії та інших психічних захворювань [2].

Поліцейський, який піклується про власну фізичну підготовку, разом з цим має більшу кількість енергії та здатність до концентрації уваги. Даний аспект являється необхідним елементом професійної підготовки правоохоронців, оскільки в поліції чимала кількість завдань, які вимагають підвищеної уваги та концентрації, з метою прикладу, проведення розслідувань та підготовки документації.

Таким чином, можливо зробити висновок, що фізична підготовленість правоохоронців являється невід'ємним елементом ефективного виконання посадових обов'язків поліцейського. Заняття спортом на регулярній основі та підтримка фізичної форми допоможуть забезпечити високу продуктивність роботи поліцейських, а як результат, ефективна робота підвищить рівень безпеки, як для правоохоронців, так і громадян, яким вони надають допомогу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бондаренко В. В. Особливості програм первинної професійної підготовки працівників Національної поліції України. Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2017. Вип. 25. с. 43–49.
2. Мельник І., Богайчук В. Підвищення рівня фізичної підготовки та навиків самозахисту майбутніх працівників правоохоронних органів України. Актуальні проблеми правознавства. 2022. №. 1. с. 97-101.

Makarenko Vladyslav Ihorovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Markov Roman Anatoliiovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

**INFLUENCE OF PHYSICAL FITNESS
OF POLICE EMPLOYEE ON EFFECTIVE
PERFORMANCE OF OFFICIAL DUTIES**

***Abstract:** the work presents a conceptual and analytical study of the impact of physical fitness of the employees of the National Police of Ukraine. The author clarified the role of physical training during the performance of official duties by law enforcement officers, as well as its impact on the health of police officers.*

***Keywords:** physical fitness, police officer, police.*

УДК 617.3

Остренська Світлана Ігорівна

студентка

Харківський національний медичний університет

(Харків, Україна)

Науковий керівник:

Остренська Олена Петрівна

викладач фізичного виховання

відокремлений структурний підрозділ

«Автотранспортний фаховий коледж

Криворізького національного університету»

(Кривий Ріг, Україна)

СВІТОВИЙ ДОСВІД ДІАГНОСТИКИ, КЛАСИФІКАЦІЇ І ЛІКУВАННЯ ІДІОПАТИЧНОГО СКОЛІОЗУ

***Анотація:** у статті проаналізовані основні концепції світового досвіду діагностики, класифікації та лікування ідіопатичного сколіозу. Висвітлюється роль доказової медицини та необхідність її поширення в Україні, за прикладом європейських стран. Ефект корсетування при лікуванні ідіопатичного сколіозу - дослідження у межах доказової медицини у Європі.*

***Ключові слова:** сколіоз, ідіопатичний сколіоз, деформація хребта, доказова медицина, кути Кобба, тест Адамса, рентгендіагностика, ЛФК, корсетування, ортезування.*

У світі існує понад 30 міжнародних наукових співтовариств, які займаються вивченням сколіозу та інших деформацій хребта. На жаль, в нашій країні поки не створено наукове товариство вивчення сколіозу та деформацій хребта, і це, безперечно, наш загальний недогляд. Основними міжнародними

товариствами вивчення сколіозів є SOSORT – Society on Scoliosis Orthopedic and Rehabilitation Treatment (займається вивченням консервативної терапії сколіозу, сайт - www.sosort.mobi), IRSSD – International Research Society of Spinal Deformities (займається питаннями етіопатогенезу сколіозів, сайт - IRSSD: home page) та SRS – Scoliosis Research Society (займається вивченням хірургії хребта, сайт – www.srs.org).

SOSORT – товариство з ортопедичного та реабілітаційного лікування сколіозу засноване у 2004 році проводить щорічні конференції для фахівців із консервативного лікування деформацій хребта: ортопедів, реабілітологів, фізичних терапевтів, хіропрактиків, ортезистів, психологів з Італії, Німеччини, Америки, Франції, Польщі, Іспанії, Японії, Греції, Канади та інших країн. Першим проектом товариства стало створення міжнародної бази даних пацієнтів зі сколіозом. Мета роботи суспільства – виконати міжнародне контрольоване дослідження ефективності різних методів консервативного лікування сколіозу.

Наразі весь світ схиляється на користь доказової медицини. Доказова медицина - це підхід до медичної практики, при якому рішення про застосування способів лікування, діагностики, профілактичних заходів вживаються виходячи з наявних доказів їх ефективності та безпеки, заснованих на медичні дослідження. Доказова медицина ґрунтується на переконливості доказів (I, II, III, IV, V, VI) та силі рекомендацій (A - повинні застосовуватись для всіх пацієнтів; B - рекомендації важливі, але можуть бути застосовні не до всіх пацієнтів; C - рекомендації менш важливі, що застосовуються на добровільній основі; D - рекомендації мають дуже низьке значення). В даний час рекомендацій з переконливістю доказів I та з силою рекомендацій A дуже небагато. В основному це рекомендації II B [2, с. 3].

Чому треба лікувати ідіопатичний сколіоз? Якщо кут Кобба при завершенні зростання перевищує критичний поріг (від 30 ° до 50 °) існує більш високий ризик: проблем зі здоров'ям у дорослому житті; зниження якості життя пацієнта, виразності косметичної деформації, ймовірності інвалідності,

виникнення болю та функціональні порушення. Наявність дуги викривлення у грудному відділі хребта негативно впливає на дихальну функцію пацієнта. Крім того, у пацієнтів зі сколіозом частіше у 20-30 років виникає больовий синдром, а віці 40 років спостерігається триразове збільшення поширеності хронічних больових синдромів спини[4, с.15].

Причини больових синдромів спини багатофакторні. Так, зміна сагітальних параметрів хребта сильніше впливають на біль порівняно з величиною викривлення хребта. Мають значення нестабільність хребетних сегментів, виразність кута нахилу хребців L3 і L4, а також втрата поперекового лордоза та наявність грудопоперекового кіфозу хребта. Тому в лікуванні сколіозу необхідно враховувати не тільки корекцію хребта у фронтальній площині, а й підтримка чи відновлення нормального сагітального профілю хребта. Що ми хочемо отримати під час лікування ідіопатичного сколіозу? Зупинити прогресування викривлення під час статевого дозрівання (або, можливо, навіть зменшити його). Лікувати чи профілакувати респіраторну дисфункцію та больовий синдром спини. Поліпшити естетику за допомогою постуральної корекції. Фахівці SOSORT виділяють такі цілі лікування сколіозу, починаючи з найважливіших: естетика, якість життя пацієнта, профілактика інвалідності, біль у спині, психологічний благополуччя людини, профілактика прогресування у дорослому житті, дихальна функція, зменшення ступеня викривлення, відсутність необхідності подальшого лікування у дорослому житті.

Ухвалення неправильного рішення означає одну з двох основних помилок при консервативному лікуванні ідіопатичного сколіозу: надмірне, невиправдане лікування (занадто велике навантаження на пацієнта) або недостатнє лікування, яке не призводить до ефективності[7, с. 28].

Успіх консервативного лікування залежить від індивідуального підходу до кожного пацієнта, активного залучення пацієнта та його опікунів у лікування; наявності досвідченої терапевтичної команди – ортопед, фізичний терапевт, ортезист, психолог; від освіченості пацієнта, а також успішності психотерапії;

від систематичної оцінки ефективність лікування; перевірки та модифікації методів у ході терапії; від наявності групи підтримки та інтернет-форумів[6, с.112].

Стратегія ведення пацієнта з ідіопатичним сколіозом: виявлення пацієнта, спостереження, педагогічна та психологічна робота, ЛФК, якщо спостерігається прогресування, то ортезування при супроводі психолога, при необхідності – хірургічне лікування та подальше ортезування. Важливо, щоб усі фахівці використовували у роботі єдину термінологію: верхньогрудні дуги - T2-T5; грудні дуги - T5-6-T11-12 (6-7 висока грудна, 9-11 - нижньогрудна); грудопопереккові дуги - T12-L1; , попереккові дуги — L1-2 -L4, поперекво-крижові дуги -L4-5 – S1.

При первинному огляді треба визначати, чи є дана деформація структуральною чи неструктуральною за допомогою тесту Адамс.

Визначення ідіопатичного сколіозу – це багатокомпонентне захворювання, що виражається у формуванні тривимірної структуральної деформації хребта та тулуба, а також специфічного комплексу компенсаторних реакцій організму[10, с. 3].

Епідеміологія ідіопатичного сколіозу. Приблизно у 20% випадків сколіоз є вторинним по відношенню до іншого патологічного процесу. Інші 80% - це ідіопатичний сколіоз. Підлітковий ідіопатичний сколіоз (AIS) з кутом Кобба $> 10^\circ$ зустрічається у загальній популяції від 0,92 до 12%. Приблизно 10% цих діагностованих випадків вимагають консервативного лікування та приблизно 0,1-0,3% вимагають оперативної корекції деформації. Співвідношення частоти сколіозу у дівчаток та хлопчиків: кут Кобба $10-20^\circ$ - 1,3:1; кут Кобба $20-30^\circ$ - 5,4:1; кут Кобба $> 30^\circ$ - 7:1.

Європейці користуються базовою клінічною класифікацією деформацій, запропонованої Катаріною Шрот: деформації з 3-ма дугами, деформації з 4 дугами, деформації не 3 і не 4, попереккові деформації[3, с. 15-31].

Які в Європі використовуються діагностичні критерії: якщо позитивний тест Адамса та на рентгені кут Кобба $\geq 10^\circ$ з ротацією хребців - ідіопатичний сколіоз; якщо позитивний тест Адамса та на рентгені кут Кобба $\geq 10^\circ$ без ротації хребців або кут Кобба $< 10^\circ$ з ротацією хребців - прихований структурний сколіоз, рекомендується контроль за 6 місяців. Важливо, щоб пацієнта з підозрою на сколіоз оглядали кожні 3-6 місяців, так при позитивному тесті Адамса на перших етапах розвитку деформації при рентгенологічному дослідженні може бути відсутнім сколіотична дуга, а проявитися через рік, а потім неухильно прогресувати. Потрібно звертати увагу і на таку діагностичну ознаку як сплющення кіфозу. Ущільнення фізіологічної дуги в положенні нахилу є ознакою морфологічного лордозування.

Існують численні класифікації сколіозів. Так, класифікація J.I.P. James поділяє сколіози на: сколіози дітей молодшого віку (до 2-х років); ювенільні сколіози (з 3-х років до пубертатного періоду); сколіози підлітків (від початку пубертатного періоду до завершення кісткового зростання); сколіози дорослих. В Україні використовується класифікація В.Д. Чакліна: I ступінь – до 10° ; II ступінь - $11-30^\circ$; III ступінь - $31-60^\circ$; IV ступінь – понад 60° . Сучасна тактична класифікація за ступенем деформації: I ступінь - до 20° - застосовується спостереження та ЛФК; II ступінь - $21-40^\circ$ - застосовується корсет та ЛФК з гарним прогнозом лікування; III ступінь - $41-60^\circ$ - застосовується корсет та ЛФК з менш оптимістичним прогнозом лікування; IV ступінь - більше 60° - застосовується хірургічний метод лікування.

Рентгендіагностика при ідіопатичному сколіозі. Дітям виконується рентген при першій оцінці сколіозу у двох проекціях (переднезадня та бічна), а потім кожні 6-12 місяців. При корсетуванні рентген в корсеті виконується відразу в двох проекціях, далі, при необхідності, тільки в одній проекції. Бічна рентгенограма при старті має важливе значення для огляду сагітального профілю (сагітальний баланс хребта, положення таза, діагностика хвороби Шейерманна-Мау, спондилістеза, нестабільності). При вимірі на рентгенограмі вручну

похибка кута Кобба становить 5 °. Вимірювання з використанням комп'ютер має менші похибки - від 1,22 до 3,6 °. Для більш точної діагностики дуг деформації ми використовуємо комп'ютеризований варіант оцінки рентгенограм хребта по методиці Є.А. Абальмасової. На рентгенограмі визначається тест Ріссера. На рентгенограмі визначається і ступінь торсії хребців за таблиць Раймонді. Рентгенологічні критерії підтверджують клінічний діагноз і є уточнюючим фактором для визначення моделі корсету.

Основою лікування ідіопатичного сколіозу в Європі вважають поєднання корсетування та специфічних вправ. При цьому як варіантів корсетів, так і специфічних вправ незліченна безліч.

Класифікація типів деформації, яка найповніше відображає варіанти деформацій та підходить для визначення типу корсетування - це класифікація Мануеля Ріго (2010). Ціль класифікації - виділити конкретні механізми корекції, необхідні для виготовлення жорсткого корсету Ріго-Шено та для підбору специфічних вправ з метою покращення ефективності лікування. Класифікація включає в себе клінічні та рентгенологічні критерії та по суті є більш розширеною класифікацією Катаріни Шрот. Класифікація М. Ріго SOSORT оцінена як надійна та рекомендована для застосування у практиці. Принципово є два рентгенологічні критерії в цій класифікації. Це форма деформації – тобто розташування основної дуги (грудної або поперекової) та положення перехідної точки (точка переходу грудної дуги в поперекову), а також позиція першого грудного хребця. Вертикаль при цьому проводиться від п'ятого поперекового хребця. Третій рентгенологічний критерій – це контрнахил L4-L5. Він може бути як позитивний, і негативний.

Деформація з трьома дугами викривлення представлена трьома варіантами – А1, А2 та А3.

Тип А1 - довга низька грудна дуга, вершина Т9-Т11, L3 нахилений у бік опуклості грудної дуги. L4 розташований горизонтально або нахилений у бік грудної дуги. Перехідна точка зміщена у бік опуклості грудної дуги (100%). Т1

зміщений у бік опуклості грудної дуги (дуже висока частота випадків, але іноді не зміщений).

Тип А2 - основна грудна дуга, мінімальна функціональна поперекова дуга. Вершина Т8-Т9. L3 – L4 розташовані горизонтально. Перехідна точка зміщена у бік опуклості грудної дуги (100%). Т1 зміщений у бік опуклості грудної дуги (дуже висока частота випадків, але іноді не зміщений).

Тип А3 - основна грудна дуга і структурна поперекова дуга. Вершина грудної дуги Т8-Т9. Вершина поперекової дуги – L2-L3. L4 нахилений у бік увігнутості грудної дуги. Перехідна точка зміщена у бік опуклості грудної дуги. Т1 зміщений у бік опуклості грудної дуги (дуже висока частота випадків, але іноді не зміщений).

Деформації з чотирма дугами викривлення представлені двома варіантами – В1 та В2.

Тип В1 - 2 симетричні дуги - (грудна і поперекова або грудопоперекова), можлива комбінація великої поперекової або грудопоперекової та малої грудної, а також більшої грудної та малої поперекової або грудопоперекової. Вершина грудної дуги Т7-Т9. Вершина поперекової дуги - L2-L3. Вершина грудопоперекової дуги – L1. Перехідна точка зміщена у бік увігнутості грудної дуги (100%). Т1 зміщений у бік увігнутості грудної дуги (100%). Наявність контрнахилу - L4-L5 (100%). Може зустрічатися контрнахил L3-L4.

Тип В2 – 2 симетричні дуги грудна та грудопоперекова, можлива комбінація великої грудопоперекової та малої грудної, а також великий грудний та грудопоперековий. Вершина грудної дуги Т7-Т9. Вершина поперекової дуги L2-L3, грудопоперекової - L1. Перехідна точка зміщена у бік увігнутості грудної дуги (100%). Т1 зміщений бік увігнутості грудної дуги (100%). Наявність контрнахилу L4-L5(100%). Може зустрічатися контрнахил L3-L4, також можливий контрнахил L2-L3.

Деформації не 3 і 4 представлені двома різновидами – С1 і С2, коли перехідна точка та Т1 знаходяться на осьовій лінії.

Тип С1 – лише грудна дуга. Вершина Т7-Т9. Перехідна точка в балансі або мінімально зміщена у бік опуклості грудної дуги. Т1 у балансі або мінімально зміщений у бік увігнутості грудної дуги. У зв'язку з відсутністю поперекової дуги немає контрнахилу L4-L5.

Тип С2 - 2 симетричні дуги - грудна та поперекова, можлива комбінація великої грудної та малої поперекової. Вершина грудної дуги Т7-Т9. Вершина поперекової дуги L2. Вершина грудопозвонокової L1. Перехідна точка в балансі або мінімально зміщена у бік опуклості грудної дуги. Т1 у балансі або мінімально зміщена в бік увігнутості грудної дуги. Відсутня контрнахил L4-L5 (100%).

Поперекові деформації – E1 та E2 – виглядають як деформації з 4- дугами, але без структурної грудної дуги [9, с. 110-125].

Доведеним у плані ефективності контролю лікування є використання сколіометра. При корсетуванні рекомендовано робити рентгенограму не частіше 1 разу на 6 місяців, а за контролем через 3 місяці обходитися сколіометром.

Для визначення ризику прогресії використовується таблиця Lonstein та Carlson.

Ефект корсетування при лікуванні ідіопатичного сколіозу підтверджений у Європі дослідженнями у межах доказової медицини. Успіх корсетування залежить від двох факторів – часу носіння та рівня первинної корекції (якщо корекція $>50^\circ$ - чудовий результат, якщо $<20^\circ$ - поганий результат). Небажаними ефектами корсетування слід вважати синдром плоскої спини, зниження рівня якості життя, виникнення ятрогенних деформацій тулуба. Корекція в корсеті необхідна, але не лише вона забезпечує якість корсета. Цифрові технології виготовлення корсету – це лише інструмент, але вони не забезпечують належної якості корсету та його відповідності медичним свідченням.

Показаннями до призначення корсету в Європі є: наявність у зростаючого пацієнта прогресуючої сколіотичної деформації хребта, що на рентгенограмі, виконаній у положенні стоячи у прямій проекції, досягла 20° і більше при вимірі по методиці Кобба (після визначення ризику прогресії); наявність викривлення

понад 50° та значних структурних змін хребців у пацієнтів періоду завершення кісткового зростання (рентгенологічний тест Ріссера більше IV), як підготовка до операційної корекції сколіотичної деформації або для досягнення корекції естетичної складової; наявність у зростаючого пацієнта сколіотичної дуги менше 20° при вимірі методиці Кобба, що спогресувала більш ніж на 5° протягом 6 місяців (відповідно до ризику прогресії); прогресування деформації хребта після видалення металокопструкції; прогресування деформації за наявності встановленої металокопструкції.

Рекомендований час носіння корсета: мінімальний час для досягнення результату – 18 годин, при носінні менше 16 годин корсет неефективний. Існують датчики носіння корсета, які широко використовуються для досліджень за кордоном. Практика показує, що лише 30% пацієнтів носять корсет понад 18 годин.

Ведення пацієнта в корсеті (пропоноване Шено): етап пробного використання, етап звикання до корсету (1-3 тижні), етап первинного контролю (1 місяць), етапний лікарський контроль через 3 місяці, етап скасування корсету. М. Ріго рекомендує етап звикання корсету переносити на нічний час, а згодом носити і вдень.

Обстеження на етапах контролю – 3 місяці – фото, антропометрія, рентгенконтроль за потреби; 6 місяців – фото, антропометрія, рентген без корсету за необхідності заміни.

Сагітальний профіль - дуже важливий показник при лікуванні сколіозу. Нормальні показники поперекового лордоза – 60°(±10°), грудного кіфозу - 40 ° (± 10 °). Справжня морфологічно плоска спина не завжди виглядає такою у геометричному плані навіть на рентгені. Часто ми бачимо деформацію як кіфосколіоз, а насправді це не так. За рахунок вираженої торсії хребетного стовпа відбувається вихід зовнішньої форми спини у кіфоз через лордозування. Європейці вважають протипоказанням для призначення корсету зміну профілю грудної клітини на кшталт формування гострокінцевого гібуса [1, с.46-50].

Класична технологія виготовлення корсету – це індивідуальна гіпсова розробка. Наразі відбувається перехід на цифрові методи виготовлення корсетів. Для цього існує досить велика кількість програм, які використовуються закордонними колегами. У даний час в Європі застосовуються корсети різних конструкцій - Milwaukee brace (CTLSO), New Lyon brace, Boston brace, Chêneau brace, Progressive Action Short Brace (PASB), SPORT Brace, ART brace, TLI brace, ScolioLogiC®Braces, Rigo-Chêneau brace, Gomez Orthotic Spine System, L.A. Brace, CMCR brace, DDB brace, TLSO brace, Spine Cor, а також нічні корсети Charleston Bending Brace, Providence TLSO, nBrace (Ortholutions), тобто стандарт корсетування досі відсутній. Немає доказів переваги якогось одного виду корсету. Таким чином, незважаючи на те, що наукове товариство SOSORT існує вже 14 років, єдиного погляду на конструкцію корсетів при сколіозі немає.

При створенні комплексів спеціальних вправ використовуються єдині базові підходи, але також існує безліч комплексів спеціальних вправ: Schroth метод (Німеччина); BSPTS метод (Barcelona scoliosis physical therapy school, Іспанія) як амбулаторний Schroth метод; ISR “Best Practice” (Integrated scoliosis rehabilitation, Німеччина); SEAS метод (Scientific Exercise Approach to Scoliosis, Італія); Lyon метод (Франція); FITS метод (Functional individual therapy of scoliosis); Dobo-метод (Польща); Side-Shift метод (Велика Британія)). При цьому доказів SOSORT переваги одного з них також не існує.

Тому актуальна мета створення єдиної бази даних по результатах консервативного лікування сколіозу, а також подальше проведення досліджень доказової медицини на вибір оптимальних способів його консервативного лікування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бальсевич В.К. Що потрібно знати про рухи людини (лекція професора В.К. Бальсевича) // Фізична культура: виховання, освіту, тренування. - 1997р. - N2. - С. 46-50
2. Велика медична енциклопедія. Гол. ред. Б.В. Петровський. - М .: Т.23., 1984р.
3. Волков М.В., Дєдова В.Д. Дитяча ортопедія. - М., 1972р
4. Ішал В.А., ІЗААК А.П. Метод виробництва та графічного аналізу фронтальних рентгенограм хребта при сколіозі. Методичні рекомендації. - Омськ., 1974.
5. Зацепін Т.С. Ортопедія дитячого та підліткового віку. - М: Медгиз, 1956р.
6. Земсков Е.А. Звідки що береться (про формування постави і ходи у людини) // Фізична культура: виховання, освіту, тренування. - 1997р. - N 1. - С. 52-57.
7. Казьмін А. І., Кон І. І., Біленький В. Є. Сколіоз. - М .: Медицина, 1981р
8. Маркс О.В. Ортопедична діагностика. - М: «Наука і техніка», 1978р.
9. Мовшович І. А., Сколіоз. - М., 1964р.
10. Чаклін В.Д., Абальмасова Е.А. Сколіоз і кіфози. - М: "Медицина", 1973р.

Ostrenska Svitlana Igorivna

Kharkiv National Medical University

(Kharkiv, Ukraine)

Scientific advisor:

Ostrenska Olena Petrivna

Motor transport professional college

Kryvyi Rih National University

(Kryvyi Rih, Ukraine)

**GLOBAL DIAGNOSTIC EXPERIENCE,
CLASSIFICATION AND TREATMENT
OF IDIOPATHIC SCOLIOSIS**

***Abstract:** the article analyzes the main concepts of world experience in diagnosis, classification and treatment of idiopathic scoliosis. The role of evidence-based medicine and the need to spread it in Ukraine, following the example of European countries, are highlighted. The effect of corseting in the treatment of idiopathic scoliosis - a study within the framework of evidence-based medicine in Europe.*

***Keywords:** scoliosis, idiopathic scoliosis, spinal deformity, evidence-based medicine, Cobb's angles, Adams test, x-ray diagnostics, physical therapy, corseting, orthosis.*

ЗАГАЛЬНОГУМАНІТАРНІ НАУКИ (GENERAL HUMANITIES SCIENCES)

УДК 305

Бабенко Олексій Сергійович

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Тінін Дмитро Геннадійович

старший викладач кафедри

тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ВРАХУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Анотація: в роботі роз'яснене започаткування гендеру, який відноситься до соціальної ролі, яку виконує людина відповідно до своєї статі. Діяльність правоохоронних органів з урахуванням гендерних особливостей фізичних осіб.

Ключові слова: гендер, гендерні ролі, чоловіки та жінки, правоохоронні органи.

Історія створення гендеру складна і пов'язана з багатьма соціокультурними і науковими процесами, які відбувалися протягом останніх століть.

Поняття "гендер" вперше почали використовувати в соціології і феміністських дослідженнях в 1950-60-х роках. На той час, вона була визначена як соціальні ролі, які приписуються чоловікам та жінкам в суспільстві, тобто як соціальні конструкти. У 1970-х роках феміністки розпочали активність у зміні

поняття "стать" на "гендер", щоб зазначити, що стать - це біологічні відмінності між чоловіками та жінками, а гендер - це соціально-культурні ролі, які пов'язані з цими біологічними різницями.

У науковому дискурсі поняття "гендер" почали активно використовувати в 1980-х роках. Термін "гендер" був вперше введений в ООН у 1983 році для позначення соціальних ролей, пов'язаних зі статтю. Після цього він став все більш поширеним у соціальних науках та громадському дискурсі. Згодом, концепція гендеру стала невід'ємною частиною багатьох галузей науки і суспільства, включаючи право, медицину, психологію та політику. Сьогодні поняття "гендер" використовується для позначення соціальної конструкції, яка визначає статеві ролі в суспільстві, що не є відображенням біологічної статі. [1]

Гендер - це соціальна конструкція, яка відноситься до соціальної ролі, яку виконує людина відповідно до своєї статі. Гендер визначається не лише біологічними чинниками, а й культурними, історичними, психологічними та іншими факторами. Гендерні ролі визначають, як очікується від людей певної статі поводитися, які ролі вони повинні грати у різних сферах життя, наприклад, в сім'ї, на роботі, в школі тощо. Гендерні стереотипи можуть впливати на уявлення про те, що вважається чоловічою або жіночою поведінкою, виглядом, зацікавленостями. Гендерні ролі та стереотипи формуються в результаті соціальної взаємодії та відображають соціально-культурні відносини. Гендерні норми відображаються в різних аспектах життя, включаючи спосіб одягу, стиль поведінки, спосіб спілкування та розподіл обов'язків у родині та на роботі.

Гендерні особливості фізичних осіб можуть включати різниці в біологічних характеристиках, таких як розмір тіла, вага, форма тіла, розташування внутрішніх органів та інші фізіологічні риси. Зазвичай, чоловіки мають більшу масу тіла та м'язову масу, в той час як жінки мають більш виражені криві тіла та відносно більші кількості жирової тканини. Окрім того, існують різниці в гормональному профілі чоловіків і жінок, які можуть впливати на фізіологію та поведінку. [2] Однак, важливо розуміти, що не всі фізичні риси

можуть бути однозначно віднесені до певної гендерної категорії. Існують інтерсексуальні люди, які мають біологічні характеристики, що не відповідають стандартним гендерним категоріям чоловіків і жінок. У діяльності правоохоронних органів України врахування гендерних особливостей фізичної особи є важливим аспектом забезпечення рівних прав і свобод громадян, а також ефективної боротьби зі злочинністю. Отже, гендерні особливості фізичних осіб є складними та різноманітними, і пов'язані з біологічними та соціальними факторами. Важливо розуміти, що гендер - це не тільки біологічні риси, але й соціально-культурні конструкти, які можуть впливати на досвід та можливості людей у суспільстві.

Однією з основних гендерних особливостей є стать. Наприклад, чоловіки та жінки можуть мати різний ступінь фізичної сили та витривалості, а також різні способи реагування на небезпечні ситуації. Тому важливо, щоб правоохоронні органи брали до уваги ці особливості при здійсненні своїх функцій, зокрема при затриманні, обшуку та затриманні злочинців. Крім того, важливо враховувати гендерні особливості при розслідуванні злочинів, зокрема в разі гендерно зумовленої насильницької поведінки.

Також важливо, щоб правоохоронні органи здійснювали заходи щодо захисту жінок та дітей від насильства в сім'ї, що є однією з головних проблем сучасного суспільства. Правоохоронні органи повинні враховувати гендерні особливості при складанні стратегій боротьби зі злочинністю та плануванні оперативно-розшукових заходів. Важливо, щоб у складі правоохоронних органів було достатньо жінок, які могли б здійснювати свої функції в ефективний спосіб та забезпечувати рівноправність гендерів у правоохоронній сфері. [3] Таким чином, діяльність правоохоронних органів України з урахуванням гендерних особливостей фізичної особи є дуже важливим аспектом забезпечення рівних прав та свобод громадян, а також ефективної боротьби зі злочинністю. Правоохоронні органи повинні враховувати гендерні особливості при здійсненні своїх функцій, зокрема при затриманні, обшуку та затриманні злочинців, а також

при розслідуванні злочинів, зокрема в разі гендерно зумовленої насильницької поведінки. Важливо, щоб у складі правоохоронних органів було достатньо жінок, які могли б здійснювати свої функції в ефективний спосіб та забезпечувати рівноправність гендерів у правоохоронній сфері. Розуміння та врахування гендерних особливостей може допомогти правоохоронним органам більш ефективно захищати права та свободи громадян та боротися зі злочинністю в Україні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Маєрчик М., Плахотнік О., Ярманова Г. Гендер для медій: підручник. м. Київ. 2017. 224 с.
2. Кравець В.П., Говорун Т.П., Кікінежді О.М. Гендерні дослідження: прикладні аспекти: монографія. м. Тернопіль. 2013. 224 с.
3. Ліза Д. Гендерні питання у секторі безпеки. Збірник інформаційно-методичних матеріалів DCAF, ОБСЄ/БДПП, ООН Жінки. 2019. 84 с.

Babenko Oleksiy Serhiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Tinin Dmytro Gennadiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

ACCOUNTING OF GENDER CHARACTERISTICS OF NATURAL PERSON IN ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT BODIES OF UKRAINE

***Abstract:** the work explains the origin of gender, which refers to the social role performed by a person according to his gender. Activities of law enforcement agencies taking into account the gender characteristics of natural persons.*

***Keywords:** gender, gender roles, men and women, law enforcement agencies.*

УДК 7.02 (076)

Долеско Світлана Валеріївна

магістр мистецтвознавства,

Старший викладач кафедри мистецтвознавчої експертизи

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6702-5606>

(Київ, Україна)

**ФАХОВІ ЗНАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНІ
НАВИЧКИ КУРАТОРА В МИСТЕЦТВІ**

***Анотація:** у рукописі аналізуються фахові знання та професійні навички куратора в мистецтві.*

***Ключові слова:** фахові знання та професійні навички.*

Професія куратора в ХХІ столітті має велике значення для українського мистецького простору, оскільки одним із рушіїв його розвитку є кураторські арт-проекти, які здобувають визнання далеко за межами України. Кожен із цих проектів залежить від особистих та професійних якостей куратора, а також, рівня його фахової освіти й досвіду.

Для куратора в мистецтві необхідним є здобуття мистецтвознавчої освіти, яка дозволяє вільно орієнтуватись в історії світового й українського мистецтва та його видах і течіях, здійснювати первинну мистецтвознавчу експертизу творів при підготовці до арт-проектів, розумітись в реаліях галерейної та аукціонної справи, теоретичних основ мистецького кураторства.

Володіння знаннями з історії України та всесвітньої історії, культурології, філософії, етнографії й інших гуманітарних дисциплін дозволяє вести роботу з застосуванням міждисциплінарного підходу. Окрім цього, в межах підготовки виставкових проектів (особливо, під час монтажу експозиції) слід розумітись в

основах художньо-проектної діяльності та принципів організації простору, вміти комбінувати кольори, форми та фактури.

Так, О. Манилова й А. Білик, аналізуючи роль куратора як організатора виставкового простору, характеризують її наступним чином: «Правильна подача інсталяції, картин, скульптур, вміла гра світла, вигідне розташування предметів, розумне використання кольорів у інтер'єрі виставкового простору – це все зобов'язаний знати та вміти куратор» [3, с.86]. Привертає увагу мистецької спільноти до цього питання й Є. Герман в публікації «Художник-куратор: від створення експозиційного дизайну до практики самоорганізації» [1].

Для досягнення успіху під час ведення переговорів необхідними є знання з психології, що дають змогу відчувати особистісні й професійні якості співбесідника. Наявність базових знань з основ фізики чи хімії дадуть куратору змогу об'єктивно перевіряти якість роботи команди з підготовки експозицій, де є технологічно складні інсталяції.

Тож, як бачимо, володіння знаннями з гуманітарних, природничих та формальних дисциплін в кураторстві сприяє підвищенню особистісного рівня куратора і всіх його проектів. Наголошуємо, що надзвичайно важливо не лише розпочати роботу, вже маючи базу знань – не менш важливим є й прагнення куратора до постійної самоосвіти, розширення світогляду, начитаності, грамотності.

Це є однією з умов досягнення успіху в конкурентному кураторському середовищі, але тільки в поєднанні з масштабним мисленням та аналітичними здібностями, тому що арт-простір є дуже мінливим, і потрібно постійно «тримати руку на пульсі», вміти працювати з інформацією. На наше переконання, наявність у фахівця вищої мистецтвознавчої освіти передбачає подальше навчання куратора на альтернативних освітніх платформах. Це дає йому змогу бути в курсі справ щодо актуальних культурно-мистецьких процесів в Україні та світі. Серед актуальних кураторських фахових навичок є й прагнення переймати

досвід. Наприклад, звертатись до напрацювань відомих українських кураторів, викладених в численних інтерв'ю, що знаходяться в публічному доступі [2; 4].

Оскільки коло обов'язків куратора в мистецтві дуже широке, то вони, відповідно, повинні мати широкий набір не лише різногалузевих знань, а й професійних якостей. Крім загальноприйнятих обов'язків куратора (переважно, адміністративних), таких як організація та проведення арт-проектів, формування колекцій, обліку й каталогізації творів мистецтва, планування бюджетів, написання заявок для залучення грантового, спонсорського або меценатського фінансування, до функцій куратора також належить керівна.

Тому що будь-який проект – це робота з колективом, який його реалізовує, де куратор і лідер, і керівник водночас. Тож, такі професійні якості, як організаторські здібності та вміння керувати людьми й процесами для нього є необхідними. Куратор повинен вміти чітко й конкретно формулювати завдання та бути уважним до деталей, працювати в команді та самостійно, в залежності від ситуації. Куратор має, при потребі, делегувати обов'язки і, водночас, бути в курсі роботи інших членів колективу, щоб у разі відсутності когось із членів команди – замінити так, щоб відсутність колеги не гальмувала роботу.

До необхідних професійних якостей слід зарахувати й самоконтроль та самоорганізацію, гнучкість мислення, що, зокрема, полягає в здатності швидко орієнтуватись та приймати правильні рішення. Адже специфікою кураторства є регулярне виконання кількох завдань водночас, що характеризуються комбінацією мистецької й адміністративної складової. Здатність підлаштовуватись під ситуацію і мати при цьому психологічну стійкість є надважливою, якщо взяти до уваги доволі складні соціально-економічні умови в Україні та світі останніх років.

Тобто, куратор – це людина, яка не може собі дозволити виконувати лише один вид роботи. Саме для цього потрібно мати неабияку самоорганізацію, щоб паралельно виконувати кілька завдань одночасно. Наприклад, супроводжувати проект, який проходить і готуватися до іншого проекту, який буде в

майбутньому. Сюди ж приналежна пунктуальність, відсутність або наявність якої характеризує куратора з позитивного або дещо негативного боку.

Вміння вести переговори та володіння навичками дипломатичності, на нашу думку, є однією з ключових професійних якостей, тому що від їх успіху залежить, чи набуде той чи інший проект достатньої кількості учасників, спонсорів чи меценатів. Або ж, якщо це незалежний куратор, чи погодяться власники потенційної локації на те, щоб прийняти в себе кураторський проект. Доцільно наголосити на обов'язковому володінні куратором та його командою основами ділового етикету та професійної етики. Фінансова дисциплінованість – це та професійна навичка, що характеризує куратора як відповідального працівника, який вмє не лише правильно планувати бюджет, а й дотримуватися рамок встановленого бюджету.

В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій куратор має стежити за ними, за потреби опановувати їх та застосовувати в своїй діяльності. Так само, як володіти на професійному рівні програмами Word, Excel, PowerPoint тощо. Для ефективного спілкування потрібно вміти вільно користуватись такими платформами, як Zoom, Telegram, Viber, WhatsApp, Facebook Messenger, Discord, Google Hangouts, Microsoft Office Live Meeting, Skype.

Вміння вести сторінки в соціальних мережах Instagram, Facebook, Telegram, TikTok, Twitter та вільно користуватись відео- й аудіо-майданчиками YouTube, SoundCloud та ін. Це та професійна навичка, яка виконує функцію посередника між соціумом та куратором, що прагне представити свій арт-продукт. Тут маємо наголосити на обов'язковому вмінні куратора грамотно писати цікаві тексти для соціальних мереж, а також – фотографувати та обробляти фотографії у відповідних програмах, бачити при цьому ракурс і композицію. Для публікації в соціальних мережах фото, зазвичай, має на меті привернути увагу до тексту, а текст має на меті привернути увагу до проекту.

Здатність виконувати науково-дослідну роботу також є необхідною характеристикою високого професійного рівня куратора, що, наприклад,

передбачає роботу з написання наукових публікацій та науково-популярних матеріалів для проєктів. Без сумніву, зацікавлення куратором однією або кількома академічними темами згідно свого фаху характеризує його як високопрофесійного фахівця з високим рівнем потенціалу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Герман Є. Художник-куратор: від створення експозиційного дизайну до практики самоорганізації. *Митець і музей: шляхи взаємодії*: матер. міжнар. наук. конф., м. Одеса, 25-27 квітня 2013. Одеса, 2013. С. 81–82.
2. Короткевич М. Не соромно запитати: чим займається куратор. *SKVOT*. URL: <https://skvot.io/uk/blog/ne-stydno-sprosit-chem-zanimaetsya-kurator> (дата звернення: 02.04.2023).
3. Манилова О., Білик А. Куратор як організатор виставкового простору. *Аркадія*. 2015. № 2. С. 84–86.
4. Носко К., Лук'янець В. Де кураторство. Харків : IST Publishing, 2017. 256 с.

Dolesko Svitlana Valeriivna

Master of Arts,

Senior teacher of the Department of Art Expertise
National Academy of Managers of Culture and Arts
(Kyiv, Ukraine)

PROFESSIONAL KNOWLEDGE AND PROFESSIONAL SKILLS OF A CURATOR IN ART

Abstract: the manuscript analyzes the specialist knowledge and professional skills of the curator in art.

Keywords: professional knowledge and professional skills.